

**THE PROBLEMS OF SCHOOL CURRICULUM MANAGEMENT IN THE READY FOR
PRACTICE SCHOOLS OF B.E.2551 BASIC CORE CURRICULUM UNDER
BURIRAM EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2**

Supinya Thapornpad

เลขทะเบียนหนังสือ.....	184436
Bib - Id.....	57106
Barcode.....	1000 112233
เลขเรียกหนังสือ.....	375.001

ด. 1
(21636)

ด. 1
๒๕๕๔

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education Program in Educational Administration**

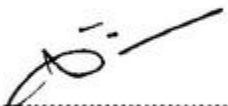
September 2011

Copyright of Buriram Rajabhat University

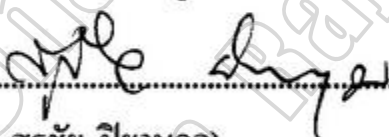
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของนางสาวสุกัญญา ฤทธิพรผาด
เรียบร้อยแล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

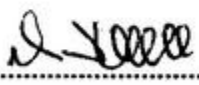

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ จำริญ อุ่นแก้ว)

.....ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยาภรณ์ ศิริภานุมาศ)

.....ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม
(ดร. สาธิต ผลเจริญ)

.....กรรมการสอบ
(ดร. สุรัชย์ ปิยานุกุล)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุเทียบ ละอองทอง)

- 5 ก.ย. 2554
วันที่.....เดือน.....พ.ศ. 2554

ชื่อเรื่อง	ปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนพร้อมใช้ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2	
ผู้วิจัย	สุภิญญา ฉาวพราด	
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปิยาภรณ์ ศิริภานุมาศ ดร. สาธิต ผลเจริญ	ที่ปรึกษา ที่ปรึกษาร่วม
ปริญญา	ครุศาสตรมหาบัณฑิต	สาขาวิชา การบริหารการศึกษา
สถานศึกษา	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	ปีที่พิมพ์ 2554

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนพร้อมใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน และ 2) เปรียบเทียบปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนพร้อมใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ตามตัวแปรสถานภาพและประเภทของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียนพร้อมใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จำนวน 240 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 30 คน ครูผู้สอนจำนวน 210 คน โดยทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การทดสอบค่าที (Independent Sample t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) เมื่อพบความแตกต่างทำการทดสอบเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ่ (Scheffe' Method) โดยกำหนดค่าระดับนัยสำคัญที่ระดับ .05 ผลการวิจัย พบว่า

1. ผลการศึกษาปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนพร้อมใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 พบว่าผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน มีความคิดเห็นโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีปัญหาในระดับปานกลางเช่นกัน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ การประเมินผล และสรุปผล การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา และการดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา จำแนกตามสถานภาพ และประเภทของโรงเรียน พบว่า

2.1 ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารจัดการ หลักสูตรสถานศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ไม่แตกต่างกันทุก ด้านเช่นกัน

2.2 ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารจัดการ หลักสูตรสถานศึกษา เมื่อจำแนกตามประเภทของโรงเรียน โดยภาพรวมทุกด้าน มีปัญหาไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่ 3 การประเมินผล และสรุปผล มีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

3. ปัญหาและข้อเสนอแนะ สถานศึกษาควรให้นักlagen ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และชุมชน มีส่วนร่วมในกระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาอย่างแท้จริง ควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ ในการให้ความรู้ ความเข้าใจ ศึกษาดูงาน ทั้งในเรื่องการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การวางแผน การประมวลคุณภาพการศึกษา การจัดการเรียนรู้ การวัดประเมินผล และการนิเทศ กำกับ ติดตามประเมินผลอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง

TITLE	The Problems of School Curriculum Management in the Ready for Practice Schools of B.E.2551 Basic Core Curriculum under Buriram Educational Service Area Office 2		
AUTHOR	Supinya Thapornpad		
THESIS ADVISORS	Assistant Professor Dr. Piyaporn Siripanumas	Advisor	
	Dr. Satit Pholcharoen	Co-advisor	
DEGREE	Master of Education	MAJOR	Educational Administration
SCHOOL	Buriram Rajabhat University	YEAR	2011

ABSTRACT

The purposes of this research were: 1) to study the problems of school curriculum management in the ready for practice schools of B.E.2551 basic core curriculum under Buriram Educational Service Area Office 2 as perceived by the school administrators and teachers; and 2) to compare the problems of school curriculum management in the ready for practice schools of B.E.2551 basic core curriculum under Buriram Educational Service Area Office 2 classified by status and school types. The samples were 240 which were classified as 30 school directors and 210 teachers in the ready for practice schools of B.E.2551 basic core curriculum under Buriram Educational Service Area Office 2, selected through simple random sampling technique. The research instrument was a questionnaire. The collected data were analyzed by percentage, mean, standard deviation, independent samples t-test and one-way analysis of variance. If the significant differences were found, the Scheffe' method was employed. The statistically significant difference was set at .05 level. The findings were as follows:

1. The problems of school curriculum management in the ready for practice schools of B.E.2551 basic core curriculum under Buriram Educational Service Area Office 2 as perceived by the school administrators and teachers, as a whole were found at moderate levels. When each item was taken into consideration, it was found that all items were at moderate levels. The ranking from the highest to the lowest mean scores were evaluation summary, school readiness and curriculum making., respectively.

2. The comparisons of the problems on school curriculum management classified by status and school types :

2.1 The opinion of the school administrators and teachers have about the problems of school curriculum management as a whole and each aspect were not different.

2.2 The opinion of the school administrators and teachers about the problems of school curriculum management classified by school types, as a whole, were not different, in contrast, the aspect of evaluation and summarizing showed statistically significant difference at the .05 level while the rest aspects were not different.

3. Problems and suggestions were that the schools should let personnel, stakeholders and community participate in school curriculum management evidently. Also, the schools should organize the workshops to acquire knowledge, provide the study tour both on curriculum making, planning, educational quality summarizing, learning management, evaluation and assessment, and supervising and following - up systematically and continuously.

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี โดยได้รับความอนุเคราะห์จากผู้ทรงคุณวุฒิ
หลายท่าน ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์จำเริญ อุ้นแก้ว ประธานกรรมการสอบ
วิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยาภรณ์ ศิริภาณุมาศ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดร.สาธิต
ผลเจริญ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม และ ดร.สุรัชย์ ปิยานุกูล กรรมการสอบวิทยานิพนธ์
ที่กรุณาให้คำปรึกษาช่วยเหลือ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ตั้งแต่ต้นจนสำเร็จเรียบร้อย
และขอขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัยที่เอื้ออำนวย ประสานงาน ในการจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ผู้บริหาร
สถานศึกษา ครูผู้สอนในโรงเรียนพร้อมใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ทุกท่านที่กรุณาตอบแบบสอบถาม

ขอขอบพระคุณ ดร.ภูวนาด บุพานวิทย์ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านละตู่ นายสรรพสิทธิ์
เชาว์ชัยพัฒน์ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านจาน และนางพัฒนา เปลี่ยนไชยสง ครู อันดับ คศ. 3
โรงเรียนกระสังพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญ
ตรวจสอบเครื่องมือสำหรับใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณนายผอย ภาพรผาด และนางเจลิม ภาพรผาด ตลอดจนญาติพี่น้องทุกคน
ที่สนับสนุนทุกด้านและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมา ตลอดจนบุคคลที่ไม่ได้กล่าวถึงทั้งหมดที่มีส่วน
ช่วยเหลือให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี ประโยชน์และคุณค่าอันพึงเกิดขึ้นจากวิทยานิพนธ์
ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอน้อมบูชาแด่พระคุณบิดา มารดา ปู่ย่า ตายาย บुरพาทจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน

สุภิญญา ภาพรผาด

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	3
สมมติฐานของการวิจัย.....	3
ความสำคัญของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
ความหมายและองค์ประกอบของหลักสูตร.....	7
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.....	11
การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา.....	27
ปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา.....	44
โรงเรียนพร้อมใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551... งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	47
งานวิจัยในประเทศ.....	50
งานวิจัยในประเทศ.....	51
งานวิจัยต่างประเทศ.....	56
3 วิธีดำเนินการวิจัย	
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	59
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	60
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	63
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	63
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	64

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	68
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	68
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	69
5 สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	95
ความสำคัญของการวิจัย.....	95
วิธีดำเนินการวิจัย.....	96
สรุปผลการวิจัย.....	97
อภิปรายผลการวิจัย.....	98
ข้อเสนอแนะ.....	104
ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้.....	104
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป.....	105
บรรณานุกรม.....	106
ภาคผนวก.....	113
ภาคผนวก ก หนังสือราชการที่เกี่ยวข้อง.....	114
ภาคผนวก ข แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	121
ภาคผนวก ค ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม.....	131
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	133

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 โครงสร้างเวลาเรียนของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.....	16
2 รายชื่อโรงเรียนพร้อมใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุริรัมย์ เขต 2.....	50
3 ข้อมูลประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	60
4 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสภาพการดำรงตำแหน่ง และประเภทของโรงเรียน.....	70
5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับ ปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนพร้อมใช้หลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามุริรัมย์ เขต 2 ในการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา.....	70
6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับ ปัญหา การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนพร้อมใช้หลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามุริรัมย์ เขต 2 ในการดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา.....	72
7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับ ปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนพร้อมใช้หลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามุริรัมย์ เขต 2 ในการประเมินผล และสรุปผล.....	73
8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับ ปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนพร้อมใช้หลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามุริรัมย์ เขต 2 ในภาพรวมทุกข้อ.....	75
9 เปรียบเทียบปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนพร้อมใช้ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามุริรัมย์ เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ในการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา.....	76

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
10 เปรียบเทียบปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนพร้อมใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ในการดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา.....	78
11 เปรียบเทียบปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนพร้อมใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ในการประเมินผล และสรุปผล.....	79
12 เปรียบเทียบปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนพร้อมใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ในภาพรวมทุกข้อ.....	81
13 เปรียบเทียบปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนพร้อมใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ในการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา เมื่อจำแนกตามประเภทของโรงเรียน.....	82
14 เปรียบเทียบปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนพร้อมใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ในการดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา เมื่อจำแนกตามประเภทของโรงเรียน.....	84
15 เปรียบเทียบปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนพร้อมใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ในการประเมินผล และสรุปผล เมื่อจำแนกตามประเภทของโรงเรียน.....	86

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
16 เปรียบเทียบปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนพร้อมใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน เมื่อจำแนกตามประเภทของโรงเรียน ในภาพรวมทุกด้าน.....	90
17 เปรียบเทียบปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนพร้อมใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน เมื่อจำแนกตามประเภทของโรงเรียน ในการประเมินผลและสรุปผล เป็นรายคู่.....	91
18 ประมวลปัญหาและข้อเสนอแนะต่อการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนพร้อมใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2.....	92

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ให้เป็นหลักสูตรแกนกลางของประเทศ โดยกำหนดให้การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานสอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจสังคมและความเจริญก้าวหน้าทางวิชาการ เป็นการสร้างกลยุทธ์ใหม่ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้สามารถตอบสนองความต้องการของบุคคล สังคมไทย ผู้เรียนมีศักยภาพในการแข่งขันและร่วมมืออย่างสร้างสรรค์ในสังคมโลก ปลุกฝังให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกในความเป็นไทย มีระเบียบวินัย คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมและยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เป็นไปตามเจตนารมณ์มาตรา 80 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่มุ่งเน้นการกระจายอำนาจทางการศึกษาให้ท้องถิ่น และสถานศึกษาได้มีบทบาทและมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น และจากข้อมูลแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 – 2554) ซึ่งให้เห็นถึงความจำเป็นในการปรับเปลี่ยนจุดเน้นในการพัฒนาคุณภาพคนในสังคมไทยให้มีคุณธรรม และมีความรอบรู้อย่างเท่าทัน ให้มีความพร้อมทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์และศีลธรรม สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงเพื่อนำไปสู่สังคมฐานความรู้ได้อย่างมั่นคง สามารถนำมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมชัดเจนยิ่งขึ้น ทั้งเป้าหมาย ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และกระบวนการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติในระดับเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา โดยได้มีการกำหนดควิสัยทัศน์ จุดหมาย สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด โครงสร้างเวลาเรียนของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ในแต่ละชั้นปี ตลอดจนเกณฑ์การวัดประเมินผลให้มีความสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ และมีความชัดเจนต่อการนำไปปฏิบัติ เพื่อใช้เป็นทิศทางในการจัดทำหลักสูตร การเรียนการสอนในแต่ละระดับ โดยเปิดโอกาสให้สถานศึกษาเพิ่มเติมได้ตามความพร้อมและจุดเน้น (กระทรวงศึกษาธิการ. 2552 : 2)

จากสาระบบบัญญัติดังกล่าวกำหนดให้สถานศึกษาได้จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเฉพาะโรงเรียนของตน ซึ่งเริ่มใช้หลักสูตรสถานศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ปีการศึกษา 2552 ในโรงเรียนต้นแบบการใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จำนวน 627 โรงเรียน และโรงเรียนพร้อมใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จำนวน 1,748 โรงเรียน โดยเริ่มใช้ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และในปีการศึกษา 2553 โรงเรียนทั่วไปใช้หลักสูตรสถานศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (กระทรวงศึกษาธิการที่ สพฐ 293/2551 : คำสั่ง) กระทรวงศึกษาธิการดำเนินการคัดเลือกโรงเรียนพร้อมใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อให้ใช้หลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยคัดเลือกสถานศึกษาที่เปิดสอนในระดับประถมศึกษา สถานศึกษาขยายโอกาส และสถานศึกษามัธยมศึกษา ประเภทละ 1 โรงเรียน จัดให้มีการทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาที่ผ่านการคัดเลือกกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดันสังกัด ในปัจจุบัน โรงเรียนพร้อมใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีหลักสูตรสถานศึกษาของตนเอง ผลการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 อาจมีอุปสรรคและปัญหาเกิดขึ้น เนื่องจากเป็นหลักสูตรที่ถูกกำหนดมาจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ให้โรงเรียนแต่ละโรงเรียนนำมาใช้ และปรับเพิ่มเติมเนื้อหาในส่วนของหลักสูตรท้องถิ่นให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน อุปสรรคและปัญหาที่เกิดขึ้นอาจจะเกิดมาจากความไม่เข้าใจในบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ความไม่เข้าใจในหลักสูตรหรือความเข้าใจที่คลาดเคลื่อน รวมถึงปัญหาอาจจะเกิดจากการทำหลักสูตรสถานศึกษาเกิดขึ้นเพื่อให้มีหลักสูตรสถานศึกษา แต่ไม่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ตามเจตนารมณ์ที่แท้จริงของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 หรือการขาดความร่วมมือจากบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการจัดการศึกษาทั้งในส่วนของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และกรรมการสถานศึกษา ((กระทรวงศึกษาธิการ. 2552 : 1)

จากการศึกษาวิจัยของกองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ (2545 : 26) เกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษาข้อหนึ่งพบว่า ครูขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและขาดความมั่นใจในการใช้หลักสูตรสถานศึกษา และผลจากการติดตามประเมินผลการเตรียมความพร้อมและการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนนาร่อง 125 โรงเรียนพบว่า ปัญหาคือบุคลากรไม่เพียงพอ ขาดความรู้ความเข้าใจ และความไม่ชัดเจนของการดำเนินงาน และจากการศึกษายังพบว่า การใช้หลักสูตรสถานศึกษาที่ผ่านมา เกิดปัญหาในการใช้หลักสูตรสถานศึกษามากมายหลายด้าน และมีผู้ศึกษาปัญหาของการจัดการหลักสูตรไว้หลายท่าน อาทิ ชีระ รุญเจริญ (2545 : 49) กล่าวถึงปัญหาของการใช้หลักสูตรไว้ว่า ระบบการบริหารการศึกษายังไม่ได้เป็นระบบที่เอื้ออำนวยต่อการบริหารการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ เพราะยังเป็นระบบอำนาจ อำนาจในการบังคับบัญชา การตัดสินใจ การอนุญาต อนุมัติ ตลอดจนบริหารงานบุคคล การเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่ง และการเงินหรืองบประมาณ ในการบริหารการศึกษานั้นอยู่ที่ส่วนกลาง หรืออยู่ที่กระทรวง ทบวง กรม ระบบการบริหารดังกล่าวเป็นสายการบังคับบัญชาที่ก่อให้เกิดความล่าช้าและไม่ตอบสนองต่อความต้องการของท้องถิ่นต่าง ๆ ได้ จึงทำให้การบริหารการศึกษาไม่เกิดผลดีหรือไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร และปฐพี มีบาง (2551 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุริรัมย์ เขต 2 พบว่าโรงเรียนส่วนใหญ่ นำหลักสูตรของสถานศึกษาอื่น มาประยุกต์ใช้กับโรงเรียนของตน โดยโรงเรียนขนาดใหญ่มีการดำเนินการครบถ้วนตามที่หลักสูตร

กำหนด ซึ่งสามารถดำเนินการได้มากกว่าโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็กในเรื่องเดียวกัน ความคิดเห็นครูผู้สอนมีปัญหาในการดำเนินการในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้มากกว่าผู้อำนวยการ โรงเรียน โรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหาดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษามากกว่าโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 มีพื้นที่ครอบคลุม 5 อำเภอ ได้แก่ อำเภอ บ้านกรวด อำเภอประโคนชัย อำเภอพลับพลาชัย อำเภอกระสัง และอำเภอห้วยราช มีโรงเรียนในสังกัดจำนวนทั้งสิ้น 244 โรงเรียน โดยเป็นโรงเรียนพร้อมใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จำนวน 11 โรงเรียน แต่ก็มีปัญหาในการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาเช่นกัน ทั้งนี้ด้วยสภาพโรงเรียนพร้อมใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 เป็นโรงเรียนประเภทแตกต่างกัน ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะวิจัยถึงปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในโรงเรียนพร้อมใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาโรงเรียนให้สามารถบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา และนำข้อปัญหาและข้อเสนอแนะที่ได้มาปรับปรุงในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในโอกาสต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน เกี่ยวกับปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาใน โรงเรียนพร้อมใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาใน โรงเรียนพร้อมใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ตามตัวแปร สถานภาพ และประเภทของสถานศึกษา

สมมติฐานของการวิจัย

1. ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนใน โรงเรียนพร้อมใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาแตกต่างกัน

2. โรงเรียนพร้อมใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ประเภทโรงเรียนต่างก็มีปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาแตกต่างกัน

ความสำคัญของการวิจัย

1. ทำให้ทราบปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนพร้อมใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2
2. เพื่อเป็นข้อมูลสารสนเทศสำหรับโรงเรียนพร้อมใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 นำไปใช้ในการวางแผนปรับปรุงและพัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนพร้อมใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ตามภารกิจในการบริหารจัดการหลักสูตรซึ่งกำหนดไว้ 3 ขั้นตอน ดังนี้

- 1.1 การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา ประกอบด้วย การเตรียมความพร้อมและการวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร
- 1.2 การดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ประกอบด้วย การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และการดำเนินการบริหารหลักสูตร (ใช้หลักสูตร)
- 1.3 การประเมินผล และสรุปผล ประกอบด้วย ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล การสรุปผลการดำเนินงาน และการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนพร้อมใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ดังรายละเอียดต่อไปนี้

- 2.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียนพร้อมใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จำนวน 480 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 30 คน และครูผู้สอน จำนวน 450 คน ซึ่งเป็นข้อมูล วันที่ 10 มิถุนายน 2552

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยการเปรียบเทียบจากตารางของ เครจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan) ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียน พร้อมใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำนวน 240 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา ทั้งประชากร จำนวน 30 คน ครูผู้สอน จำนวน 210 คน โดยทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ตาม โรงเรียนที่ศึกษา

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ

3.1.1 สถานภาพการดำรงตำแหน่ง

3.1.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา

3.1.1.2 ครูผู้สอน

3.1.2 ประเภทของโรงเรียน

3.1.2.1 โรงเรียนประถมศึกษา

3.1.2.2 โรงเรียนขยายโอกาส

3.1.2.3 โรงเรียนมัธยมศึกษา

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตร สถานศึกษาของการตอบแบบสอบถามจากผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนในโรงเรียนพร้อมใช้ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง ข้อขัดข้องในการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนพร้อมใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2

2. หลักสูตร หมายถึง เอกสารที่กำหนดโครงการของผู้เรียน ประกอบด้วยความมุ่งหมายของการให้การศึกษา เนื้อหาวิชา ระยะเวลาเรียน กิจกรรมและประสบการณ์ที่จัดให้กับผู้เรียน การวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน

3. หลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง แผนการหรือแนวทางในการจัดการศึกษาของโรงเรียน พร้อมใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2

4. การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง การศึกษาแนวคิด หลักการ และแนวดำเนินการด้านนโยบาย การสนับสนุน และการนิเทศติดตามผลการจัดทำหลักสูตร สถานศึกษาของโรงเรียนพร้อมใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา ประกอบด้วย การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา การวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร 2) การดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ประกอบด้วย การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การดำเนินการบริหารหลักสูตร (ใช้หลักสูตร) และ 3) การประเมินผล และสรุปผล ประกอบด้วย การนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล การสรุปผลการดำเนินงาน และการปรับปรุงพัฒนา

5. โรงเรียนพร้อมใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 หมายถึง โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ได้รับการคัดเลือกให้พร้อมใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ได้แก่ โรงเรียนอนุบาลห้วยราช โรงเรียนอนุบาลประโคนชัย โรงเรียนบ้านละดุน โรงเรียนวัดบ้านโคกเหล็ก โรงเรียนวัดบ้านตาเสา โรงเรียนอนุบาลกระสัง โรงเรียนบ้านหนองเต็ง โรงเรียนวัดบ้านแสงคง โรงเรียนประโคนชัยพิทยาคม โรงเรียนกระสังพิทยาคม และโรงเรียนแสงโตนพิทยาคม

6. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้ดำรงตำแหน่งหรือผู้รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน และรองผู้อำนวยการโรงเรียนหรือผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนรองผู้อำนวยการโรงเรียนในโรงเรียนพร้อมใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2

7. ครูผู้สอน หมายถึง ผู้ปฏิบัติการสอนซึ่งทำหน้าที่หลักในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในโรงเรียนพร้อมใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2

8. ประเภทของโรงเรียน หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษา (เปิดสอนระดับชั้นอนุบาล – ประถมศึกษาปีที่ 6) โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา (เปิดสอนระดับชั้นอนุบาลหรือประถมศึกษาปีที่ 1 – มัธยมศึกษาปีที่ 3) และโรงเรียนมัธยมศึกษา (เปิดสอนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 6) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ที่มีความพร้อมใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนพร้อมใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุริรัมย์ เขต 2 ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าเอกสารที่เกี่ยวข้อง โดยมีขอบข่ายในการนำเสนอตามลำดับ ดังนี้

1. ความหมายและองค์ประกอบของหลักสูตร
2. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
3. การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา
4. ปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา
5. โรงเรียนพร้อมใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความหมายและองค์ประกอบของหลักสูตร

ความหมายของหลักสูตร

การให้การศึกษาคือการพัฒนาผู้เรียนในทุก ๆ ด้าน เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาไปในทิศทางที่สอดคล้องกับความมุ่งหมายที่กำหนด ต้องใช้หลักสูตรเป็นตัวกำหนด จึงมีนักการศึกษาได้ให้นิยามของหลักสูตรไว้หลายอย่าง ดังต่อไปนี้

ธีรารัง บัวศรี (2542 : 6) กล่าวว่า หลักสูตร คือแผนซึ่งได้ออกแบบจัดทำขึ้นเพื่อจุดหมายการจัดเนื้อหาสาระ กิจกรรมและมวลประสบการณ์ในแต่ละโปรแกรมการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ตามจุดหมายที่กำหนดไว้

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2543 : 3) ได้กล่าวว่าหลักสูตรมีความหมาย 3 ประการ คือ

1. หลักสูตรเป็นศาสตร์ที่มีทฤษฎี หลักการและการนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนตามที่มุ่งหมายไว้

2. หลักสูตรเป็นระบบในการจัดการศึกษา โดยมีปัจจัยนำเข้า (Input) เช่น ครู นักเรียน วัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ กระบวนการ (Process) ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผลผลิต (Output) ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสำเร็จทางการศึกษา เป็นต้น

3. หลักสูตรเป็นแผนการจัดการเรียนการสอน ที่มุ่งประสงค์จะอบรมฝึกฝนผู้เรียนให้เป็นเป้าหมายที่ต้องการ

วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2545 : 64) กล่าวว่า หลักสูตร คือมวลประสพการณ์ ที่จัดให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้และพัฒนา เพื่อให้มีความรู้ ความสามารถ ทักษะ เจตคติ และพฤติกรรม ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้สุนีย์ ภูพันธ์ (2546 : 9 - 14) ได้สรุปความคิดเกี่ยวกับความหมายของ หลักสูตรไว้ดังนี้

1. หลักสูตรในฐานะที่เป็นวิชาและเนื้อหาสาระที่จัดให้แก่ผู้เรียน หมายถึงวิชาและเนื้อหา สาระที่จัดให้แก่ผู้เรียนในชั้นและระดับต่าง ๆ หรือกลุ่มวิชาที่จัดขึ้นด้วยวัตถุประสงค์เฉพาะอย่างใด อย่างหนึ่ง
2. หลักสูตรในฐานะที่เป็นเอกสารหลักสูตร หมายถึง การที่คนอีกกลุ่มหนึ่งจัดเอกสารให้ คนอีกกลุ่มหนึ่ง ประกอบด้วย หลักการ โครงสร้าง เนื้อหาสาระ อัตราเวลาเรียน กิจกรรม ประสพการณ์และประเมินผลการเรียนเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ
3. หลักสูตรในฐานะที่เป็นกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะให้แก่ผู้เรียน หมายถึง การมองหลักสูตร ในฐานะกิจกรรมที่ครูและนักเรียนจัดขึ้น หรือกิจกรรมการเรียนการสอนชนิดต่าง ๆ ที่เตรียมไว้ และจัดให้แก่ นักเรียน ทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน เพื่อให้ นักเรียนมีความรู้ ประสพการณ์ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่กำหนด
4. หลักสูตรในฐานะแผนสำหรับจัดโอกาสการเรียนรู้หรือประสพการณ์ที่คาดหวังแก่นักเรียน หมายถึง แผนในการจัดการศึกษาเพื่อเป็นแนวทางให้ผู้ที่เกี่ยวข้องปฏิบัติ โดยมุ่งให้ผู้เรียน มีความรู้ ความสามารถและพฤติกรรมตามที่กำหนด
5. หลักสูตรในฐานะที่เป็นมวลประสพการณ์ หมายถึง ประสพการณ์ทุกอย่างของผู้เรียน ที่อยู่ในความรับผิดชอบของโรงเรียน รวมถึงเนื้อหาวิชาที่ทางโรงเรียนจัดให้แก่ผู้เรียน
6. หลักสูตรในฐานะที่เป็นจุดหมายปลายทาง หมายถึง สิ่งที่สังคมมุ่งหวังหรือคาดหวัง ให้ผู้เรียนได้รับ กล่าวคือผู้ที่จบหลักสูตรไปแล้วจะมีคุณสมบัติอย่างไรบ้าง จะเกิดผลอย่างไรบ้าง
7. หลักสูตรในฐานะที่เป็นระบบการเรียนการสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง การมองหลักสูตรในฐานะที่เป็นแผนการเตรียม โอกาสของการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนที่จัดขึ้น โดยโรงเรียน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ เป็นการคาดการณ์ล่วงหน้าโดยรวมเอาแผนย่อย ๆ ที่เป็นโอกาสของการเรียนรู้ที่คาดหวังเขาไว้ด้วย

นำทิพย์ งามสุทธา (2547 : 22) ได้กล่าวว่า หลักสูตรหมายถึง เนื้อหาที่เป็นรายวิชาที่จัด หรือกำหนดขึ้นให้ผู้รับการศึกษาได้เรียนจนสำเร็จการศึกษา และยังหมายถึงมวลประสพการณ์ที่ทาง โรงเรียนจัดและกำหนดขึ้น โดยมีจุดมุ่งหมาย แนวทาง วิธีการและเนื้อหาในการจัดกิจกรรมการ เรียนการสอน นอกจากนี้หลักสูตรยังเป็นโครงการเพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถและ สอดคล้องกับความมุ่งหมายของการศึกษาหรือแผนการศึกษาแห่งชาติอีกด้วย

จากการให้ความหมายของหลักสูตรของนักการศึกษาดังกล่าวข้างต้น พอสรุปได้ว่าหลักสูตรมีความหมายใน 2 ลักษณะ คือ ความหมายในวงแคบกับความหมายในวงกว้าง ความหมายในวงแคบ หมายถึงมวลประสบการณ์ที่จัดให้ผู้เรียน โดยมีการวางแผนไว้ล่วงหน้า อย่างเป็นขั้นตอนกำหนดไว้ในเอกสาร เพื่อเป็นแม่บทในการจัดการเรียนการสอนตามระดับชั้น ส่วนความหมายในวงกว้าง หมายถึงประสบการณ์ต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดให้เด็กนักเรียนทั้งในและนอกห้องเรียน เพื่อให้เด็กมีความรู้ มีทักษะ มีคุณธรรม จริยธรรม และมีเจตคติที่ดีอันจำเป็นต่อการดำรงชีวิต ดังนั้นหลักสูตรจึงหมายถึงสิ่งต่อไปนี้

1. เอกสารหลักสูตร
2. กระบวนการและวิธีการสอนของครู
3. กระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน
4. กิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดให้ผู้เรียน
5. การวัดและประเมินผล

องค์ประกอบของหลักสูตร

องค์ประกอบของหลักสูตรนับว่าเป็นสิ่งสำคัญยิ่งที่จะทำให้หลักสูตรมีความสมบูรณ์ไม่ว่า นักการศึกษาจะมีการออกแบบในลักษณะใดก็ตาม

วิชัช ประสิทธิ์วุฒิเวชช์ (2542 : 123) กล่าวถึงองค์ประกอบของหลักสูตรว่าจะต้องประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ ดังนี้

1. จุดหมายและจุดประสงค์ (Aims and Objective)

1.1 จุดหมาย เป็นสิ่งที่กำหนดไว้กว้าง ๆ เน้นคุณลักษณะที่คาดหวังของผู้เรียนมักจะพบได้ในส่วนแรกของหลักสูตร อันเป็นจุดเริ่มต้นทำให้เกิดโครงสร้างหลักสูตร

1.2 จุดประสงค์ เป็นสิ่งที่กำหนดเฉพาะเรื่องในกลุ่มวิชา กลุ่มประสบการณ์และรายวิชาที่มีอยู่ใน โครงสร้างเป็นตัวบ่งชี้ให้จัดเนื้อหาสาระซึ่งต้องจัดให้มีความสอดคล้องกัน

2. เนื้อหาสาระและประสบการณ์ (Content and Experiences)

2.1 เนื้อหาสาระเป็นส่วนที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ตามจุดประสงค์ แบ่งออกได้เป็น 5 ประเภท คือ

- 2.1.1 ข้อเท็จจริงและความรู้ธรรมดา
- 2.1.2 ความคิดรวบยอดและหลักการ
- 2.1.3 การแก้ปัญหาและความคิดสร้างสรรค์
- 2.1.4 ทักษะทางกาย
- 2.1.5 เจตคติและค่านิยม

2.2 ประสพการณ์ เป็นการกำหนดคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยมอันพึงประสงค์ให้ผู้สอนได้นำไปพิจารณาตัดสินใจสร้างเป็นกิจกรรมการเรียนการสอนขึ้น ให้เหมาะสมกับสภาพผู้เรียนและชั้นเรียน

3. การนำหลักสูตรไปใช้ (Curriculum Implementation) เป็นกระบวนการต่อเนื่องที่มีการปรับปรุงตลอดเวลาของการใช้หลักสูตร ต้องมีปฏิสัมพันธ์กับบุคลากรในหน่วยงานต่าง ๆ และมีการติดตามผลเป็นระยะ ๆ องค์ประกอบที่สำคัญของการนำหลักสูตรไปใช้ คือ

3.1 การเตรียมครูผู้สอน หลักสูตรการผลิตครูเป็นหลักสูตรที่ยึดสมรรถภาพเป็นหลัก เน้นด้านความรู้ ด้านเทคนิควิธี ด้านคุณลักษณะและเจตคติ

3.2 ผู้บริหารโรงเรียน มีบทบาทหน้าที่เกี่ยวข้องกับการนำหลักสูตรไปใช้ โดยให้ความสำคัญและสนับสนุนส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาหลักสูตรในระดับโรงเรียน ซึ่งมีหลักสูตรแกนกลางเป็นแม่บท กำหนดแนวปฏิบัติด้านการเรียนการสอนเป็นแผนให้สอดคล้องกับหลักสูตร จัดหาแหล่งวิทยากรภายนอกมาเสริมความรู้และประสบการณ์แก่ผู้เรียน ครูผู้สอนต้องมีคุณภาพ ซึ่งส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับกระบวนการการผลิตครู แต่เมื่อเข้าสู่วิชาชีพแล้ว ต้องได้รับการส่งเสริมให้พัฒนาสมรรถภาพในความเป็นครูเสมออย่างต่อเนื่อง เช่น การอบรมระยะสั้น การประชุมสัมมนา การฟังหรือการพูดปาฐกถา การเป็นวิทยากร การแสดงผลงาน การทำผลงานทางวิชาการ เป็นต้น สิ่งเหล่านี้นอกจากจะพัฒนาครูผู้สอน โดยทางตรงแล้วในทางอ้อมยังเกิดผลดีแก่ผู้เรียนเพราะผู้สอนมีการศึกษาค้นคว้าเรียนรู้ให้เกิดความมั่นใจในการสอนเพิ่มมากขึ้น

4. การประเมินผล (Evaluation) เป็นการตรวจสอบสัมฤทธิ์ผลของหลักสูตร ค้นหาสาเหตุของสิ่งที่ไม่สัมฤทธิ์ผล เป็นงานใหญ่ที่มีขอบเขตกว้างขวางจะต้องวางโครงการประเมินผลไว้ล่วงหน้าอย่างเป็นกระบวนการ ประโยชน์ของการประเมินผลหลักสูตร คือ

4.1 ช่วยให้อุดมคติและจุดประสงค์ระดับต่าง ๆ มีความกระจ่างและชัดเจนยิ่งขึ้น เพราะถ้าคลุมเครือจะไม่สามารถประเมินผลได้

4.2 ข้อมูลที่ได้จากการประเมินผล มีผลไปสู่การปรับปรุงหลักสูตรและการสอน ช่วยส่งเสริมการสอนในโรงเรียนให้ดียิ่งขึ้น

4.3 ข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลหลักสูตร จะเป็นสิ่งบ่งบอกที่ใช้ในการพิจารณาตัดสินใจเปลี่ยนหลักสูตรใหม่

องค์ประกอบทั้ง 4 อย่างจึงเป็นวัฏจักรที่เกิดขึ้นหมุนเวียนโดยไม่จบสิ้น แต่ละวัฏจักรจะใช้เวลานานหลายปี และมีความเกี่ยวข้องกับบุคคลหลายฝ่ายหลายคน ซึ่งไม่สามารถกระทำได้โดยลำพัง

สรุปได้ว่า องค์ประกอบของหลักสูตร ประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ ที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง ต่อการจัดการศึกษา ได้แก่ จุดหมายและจุดประสงค์ เนื้อหาสาระและประสบการณ์ การนำหลักสูตร ไปใช้ และการประเมินผล เพื่อเป็นแนวทางและกรอบใน การดำเนินงานการศึกษาให้เป็นไปตาม ความมุ่งหมายที่กำหนดไว้ พัฒนาผู้เรียนในทุก ๆ ด้าน หลักสูตรจะชี้แนะให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับ การจัดการศึกษา สามารถสร้างมวลประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองในด้านความรู้ ทักษะ คุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์จนบรรลุผลตามจุดหมายของการจัดการศึกษา

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จัดทำขึ้นเพื่อให้เขตพื้นที่ การศึกษา หน่วยงานระดับท้องถิ่นและสถานศึกษาทุกสังกัดที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้นำไปใช้ เป็นกรอบและทิศทางในการพัฒนาหลักสูตรและจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนไทย ทุกคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552 : 3)

หลักการ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหลักการที่สำคัญ ดังนี้

1. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มีจุดหมายและมาตรฐาน การเรียนรู้ เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณธรรม บนพื้นฐานของความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล
2. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อปวงชน ที่ประชาชนทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษา อย่างเสมอภาค และมีคุณภาพ
3. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่สนองการกระจายอำนาจ ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัด การศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น
4. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระการเรียนรู้ เวลาและการจัด การเรียนรู้
5. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
6. เป็นหลักสูตรการศึกษาสำหรับการศึกษาในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้ และประสบการณ์

จุดหมาย

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาค้นคว้า และประกอบอาชีพ จึงกำหนดเป็นจุดหมายเพื่อให้เกิดกับผู้เรียน เมื่อจบ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

1. มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2. มีความรู้ ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต

3. มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย

4. มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิต และการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

5. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ในการพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552 : 6)

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ ดังนี้

1. ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเองเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคมรวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสาร ที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม

2. ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

3. ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา และมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม

4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงานและการอยู่

ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือก และใช้ เทคโนโลยี ด้านต่าง ๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม ในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้อง เหมาะสม และมีคุณธรรม

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งให้ผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมอย่างมีความสุข ในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ดังนี้

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
2. ซื่อสัตย์สุจริต
3. มีวินัย
4. ใฝ่เรียนรู้
5. อยู่อย่างพอเพียง
6. มุ่งมั่นในการทำงาน
7. รักความเป็นไทย
8. มีจิตสาธารณะ

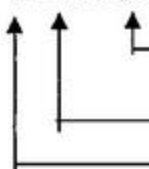
ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดระบุสิ่งที่นักเรียนพึงรู้และปฏิบัติได้ รวมทั้งคุณลักษณะของผู้เรียนในแต่ละระดับชั้น ซึ่งสะท้อนถึงมาตรฐานการเรียนรู้ มีความเฉพาะเจาะจงและมีความเป็นรูปธรรม นำไปใช้ในการกำหนดเนื้อหา จัดทำหน่วยการเรียนรู้ จัดการเรียนการสอน และเป็นเกณฑ์สำคัญสำหรับการวัดประเมินผลเพื่อตรวจสอบคุณภาพผู้เรียน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552 : 9)

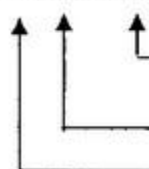
1. ตัวชี้วัดชั้นปี เป็นเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนแต่ละชั้นปีในระดับการศึกษาภาคบังคับ (ประถมศึกษาปีที่ 1 – มัธยมศึกษาปีที่ 3)
2. ตัวชี้วัดช่วงชั้น เป็นเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (มัธยมศึกษาปีที่ 4-6)

หลักสูตรได้มีการกำหนดรหัสกำกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด เพื่อความเข้าใจและให้สื่อสารตรงกัน ดังนี้

ว 1.1 ป. 1/2

	ป.1/2	ตัวชี้วัดชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ข้อที่ 2
	1.1	สาระที่ 1 มาตรฐานข้อที่ 1
	ว	กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์

ค 2.2 ม. 4-6/3

	ม. 4-6/3	ตัวชี้วัดชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ข้อที่ 3
	2.2	สาระที่ 2 มาตรฐานข้อที่ 2
	ค	กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

สาระการเรียนรู้

สาระการเรียนรู้ ประกอบด้วย องค์ความรู้ ทักษะหรือกระบวนการเรียนรู้ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ซึ่งกำหนดให้ผู้เรียนทุกคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจำเป็นต้องเรียนรู้ โดยแบ่งเป็น 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2552 : 12)

ภาษาไทย : ความรู้ ทักษะและวัฒนธรรมการใช้ภาษา เพื่อการสื่อสาร ความชื่นชม การเห็นคุณค่าภูมิปัญญาไทย และภูมิใจในภาษาประจำชาติ

คณิตศาสตร์ : การนำความรู้ทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ไปใช้ในการแก้ปัญหา การดำเนินชีวิต และศึกษาต่อ การมีเหตุผล มีเจตคติที่ดีต่อคณิตศาสตร์ พัฒนาการคิดอย่างเป็นระบบและสร้างสรรค์

วิทยาศาสตร์ : การนำความรู้และกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ไปใช้ในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ และแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ การคิดอย่างเป็นเหตุเป็นผล คิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ และจิตวิทยาศาสตร์

สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม : การอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลก อย่างสันติสุข การเป็นพลเมืองดี ศรัทธาในหลักธรรมของศาสนา การเห็นคุณค่าของทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ความรักชาติ และภูมิใจในความเป็นไทย

สุขศึกษาและพลศึกษา : ความรู้ ทักษะและเจตคติในการสร้างเสริมสุขภาพพลานามัยของตนเองและผู้อื่น การป้องกันและปฏิบัติต่อสิ่งต่าง ๆ ที่มีผลต่อสุขภาพอย่างถูกวิธีและทักษะในการดำเนินชีวิต

ศิลปะ : ความรู้และทักษะในการคิดริเริ่ม จินตนาการ สร้างสรรค์งานศิลปะ สุนทรียภาพ และการเห็นคุณค่าทางศิลปะ

งานอาชีพและเทคโนโลยี : ความรู้ ทักษะ และเจตคติในการทำงาน การจัดการ การดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ และการใช้เทคโนโลยี

ภาษาต่างประเทศ : ความรู้ทักษะ เจตคติ และวัฒนธรรม การใช้ภาษาต่างประเทศ
ในการสื่อสาร การแสวงหาความรู้และการประกอบอาชีพ

ระดับการศึกษา

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดระดับการศึกษาเป็น 3 ระดับ ดังนี้
(กระทรวงศึกษาธิการ. 2552 : 21)

1. ระดับประถมศึกษา (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 6) การศึกษาระดับนี้เป็นช่วงแรกของการศึกษาภาคบังคับ มุ่งเน้นทักษะพื้นฐานด้านการอ่าน การเขียน การคิดคำนวณ ทักษะการคิดพื้นฐาน การติดต่อสื่อสาร กระบวนการเรียนรู้ทางสังคม และพื้นฐานความเป็นมนุษย์ การพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างสมบูรณ์และสมดุลทั้งในด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม และวัฒนธรรม โดยเน้นจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ

2. ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3) เป็นช่วงสุดท้ายของการศึกษาภาคบังคับ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้สำรวจความถนัดและความสนใจของตนเอง ส่งเสริมการพัฒนาบุคลิกภาพส่วนตัว มีทักษะในการคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ สร้างสรรค์ และคิดแก้ปัญหา มีทักษะในการดำเนินชีวิต มีทักษะการใช้เทคโนโลยีเพื่อเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ มีความรับผิดชอบต่อสังคม มีความสมดุลทั้งด้านความรู้ ความคิด ความดีงาม และมีความภูมิใจในความเป็นไทย ตลอดจนใช้เป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพหรือการศึกษาต่อ

3. ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 – 6) การศึกษาระดับนี้เน้นการเพิ่มพูนความรู้และทักษะเฉพาะด้าน สนองตอบความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียนแต่ละคน ทั้งด้านวิชาการและวิชาชีพ มีทักษะในการใช้วิทยาการและเทคโนโลยี ทักษะกระบวนการคิดขั้นสูง สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพ มุ่งพัฒนาตนและประเทศตามบทบาทของตน สามารถเป็นผู้นำ และผู้ให้บริการชุมชนในด้านต่าง ๆ

การจัดเวลาเรียน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดกรอบโครงสร้างเวลาเรียนขั้นต่ำสำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่ม และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ซึ่งสถานศึกษาสามารถเพิ่มเติมได้ตามความพร้อมและจุดเน้น โดยสามารถปรับให้เหมาะสมตามบริบทของสถานศึกษาและสภาพของผู้เรียน ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2552 : 22)

1. ระดับชั้นประถมศึกษา (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 6) ให้จัดเวลาเรียนเป็นรายปี โดยมีเวลาเรียนวันละ ไม่เกิน 5 ชั่วโมง

2. ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3) ให้จัดเวลาเรียนเป็นรายภาค

ตาราง 1 (ต่อ)

กลุ่มสาระการเรียนรู้/ กิจกรรม	เวลาเรียน									
	ระดับประถมศึกษา						ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น			ระดับมัธยมศึกษา ตอนปลาย
	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6	ม.1	ม.2	ม.3	ม.4-6
●รายวิชา / กิจกรรมที่ สถานศึกษาจัดเพิ่มเติม ตามความพร้อมและจุดเน้น	ปีละไม่เกิน 80 ชั่วโมง						ปีละไม่เกิน 240 ชั่วโมง			ไม่น้อยกว่า 1,560 ชั่วโมง
รวมเวลาเรียนทั้งหมด	ไม่เกิน 1,000 ชั่วโมง/ปี						ไม่เกิน 1,200 ชั่วโมง/ปี			รวม 3 ปี ไม่น้อยกว่า 3,600 ชั่วโมง

การกำหนดโครงสร้างเวลาเรียนพื้นฐาน และเพิ่มเติม สถานศึกษาสามารถดำเนินการ ดังนี้
(กระทรวงศึกษาธิการ. 2552 : 24)

1. ระดับประถมศึกษา สามารถปรับเวลาเรียนพื้นฐานของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้ตามความเหมาะสม ทั้งนี้ ต้องมีเวลาเรียนรวมตามที่กำหนดไว้ใน โครงสร้างเวลาเรียนพื้นฐาน และผู้เรียนต้องมีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่กำหนด

2. ระดับมัธยมศึกษา ต้องจัดโครงสร้างเวลาเรียนพื้นฐานให้เป็นไปตามที่กำหนดและสอดคล้องกับเกณฑ์การจบหลักสูตร

สำหรับเวลาเรียนเพิ่มเติม ทั้งในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ให้จัดเป็นรายวิชาเพิ่มเติมหรือกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยพิจารณาให้สอดคล้องกับความพร้อม จุดเน้นของสถานศึกษาและเกณฑ์การจบหลักสูตร เฉพาะระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 สถานศึกษาอาจจัดให้เป็นเวลาสำหรับสาระการเรียนรู้พื้นฐานในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยและกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่กำหนดไว้ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีละ 120 ชั่วโมง และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 จำนวน 360 ชั่วโมงนั้น เป็นเวลาสำหรับปฏิบัติกิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน และกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ในส่วนกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ให้สถานศึกษาจัดสรรเวลาให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรม ดังนี้

ระดับประถมศึกษา (ป.1 - 6) รวม 6 ปี จำนวน 60 ชั่วโมง

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1 - 3) รวม 3 ปี จำนวน 45 ชั่วโมง

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.4 - 5) รวม 3 ปี จำนวน 60 ชั่วโมง

การจัดการศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ

การจัดการศึกษาบางประเภทสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ เช่น การศึกษาเฉพาะทาง การศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ การศึกษาทางเลือก การศึกษาสำหรับผู้ด้อยโอกาส การศึกษาตามอัธยาศัย สามารถนำหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานไปปรับใช้ได้ตามความเหมาะสม กับสภาพและบริบทของแต่ละกลุ่มเป้าหมาย โดยให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด ทั้งนี้ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 : 24)

การจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการสำคัญในการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นหลักสูตรที่มีมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชน

ในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณสมบัติตามเป้าหมายหลักสูตร ผู้สอนพยายามคัดสรรกระบวนการเรียนรู้ จัดการเรียนรู้โดยช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ผ่านสาระที่กำหนดไว้ในหลักสูตร 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ รวมทั้งปลูกฝังเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ พัฒนาทักษะต่างๆ อันเป็นสมรรถนะสำคัญให้ผู้เรียนบรรลุตามเป้าหมาย ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 : 25)

1. หลักการจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถตามมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยยึดหลักว่า ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด เชื่อว่าทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ยึดประโยชน์ที่เกิดกับผู้เรียน กระบวนการจัดการเรียนรู้ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียน สามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ ดำเนินถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสมอง เน้นให้ความสำคัญทั้งความรู้ และคุณธรรม

2. กระบวนการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนจะต้องอาศัยกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย เป็นเครื่องมือที่จะนำพาตนเองไปสู่เป้าหมายของหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน อาทิ กระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ กระบวนการสร้างความรู้ กระบวนการคิด กระบวนการทางสังคม กระบวนการเผชิญสถานการณ์และแก้ปัญหา กระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง กระบวนการปฏิบัติ ลงมือทำจริง กระบวนการจัดการ กระบวนการวิจัย

กระบวนการเรียนรู้การเรียนรู้ของตนเอง และกระบวนการพัฒนาลักษณะนิสัย

กระบวนการเหล่านี้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนควรได้รับการฝึกฝนพัฒนา เพราะจะสามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี บรรลุเป้าหมายของหลักสูตร ดังนั้นผู้สอนจึงจำเป็นต้องศึกษาทำความเข้าใจในกระบวนการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อให้สามารถเลือกใช้ในการจัดการกระบวนการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. การออกแบบการจัดการเรียนรู้

ผู้สอนต้องศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาให้เข้าใจถึงมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และสาระการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน แล้วจึงพิจารณาออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยเลือกใช้วิธีสอนและเทคนิคการสอน สื่อ/แหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพและบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด

4. บทบาทของผู้สอนและผู้เรียน

การจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามเป้าหมายของหลักสูตร ทั้งผู้สอนและผู้เรียนควรมีบทบาท ดังนี้

4.1 บทบาทของผู้สอน

4.1.1 ศึกษาวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล แล้วนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ ที่ทำทายความสามารถของผู้เรียน

4.1.2 กำหนดเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน ด้านความรู้และทักษะกระบวนการ ที่เป็นความคิดรวบยอด หลักการ และความสัมพันธ์ รวมทั้งคุณลักษณะอันพึงประสงค์

4.1.3 ออกแบบการเรียนรู้และจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล และพัฒนาการทางสมอง เพื่อนำผู้เรียน ไปสู่เป้าหมาย

4.1.4 จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และดูแลช่วยเหลือผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้

4.1.5 จัดเตรียมและเลือกใช้สื่อให้เหมาะสมกับกิจกรรม นำภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยีที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน

4.1.6 ประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย เหมาะสมกับธรรมชาติของวิชาและระดับพัฒนาการของผู้เรียน

4.1.7 วิเคราะห์ผลการประเมินมาใช้ในการซ่อมเสริมและพัฒนาผู้เรียน รวมทั้งปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของตนเอง

4.2 บทบาทของผู้เรียน

4.2.1 กำหนดเป้าหมาย วางแผน และรับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเอง

4.2.2 เสาะแสวงหาความรู้ เข้าถึงแหล่งการเรียนรู้ วิเคราะห์ ตั้งเคราะห์ข้อความรู้ ตั้งคำถาม คิดหาคำตอบหรือหาแนวทางแก้ปัญหาด้วยวิธีการต่าง ๆ

4.2.3 ลงมือปฏิบัติจริง สร้างสิ่งที่ได้เรียนรู้ด้วยตนเอง และนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ

4.2.4 มีปฏิสัมพันธ์ ทำงาน ทำกิจกรรมร่วมกับกลุ่มและครู

4.2.5 ประเมินและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของตนเองอย่างต่อเนื่อง

สื่อการเรียนรู้

สื่อการเรียนรู้เป็นเครื่องมือส่งเสริมสนับสนุนการจัดการกระบวนการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนเข้าถึงความรู้ ทักษะกระบวนการ และคุณลักษณะตามมาตรฐานของหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ สื่อการเรียนรู้มีหลากหลายประเภท ทั้งสื่อธรรมชาติ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยี และเครือข่าย การเรียนรู้ต่างๆ ที่มีในท้องถิ่น การเลือกใช้สื่อควรเลือกให้มีความเหมาะสมกับระดับพัฒนาการ และลีลาการเรียนรู้ที่หลากหลายของผู้เรียน

การจัดหาสื่อการเรียนรู้ ผู้เรียนและผู้สอนสามารถจัดทำและพัฒนาขึ้นเอง หรือปรับปรุงเลือกใช้อย่างมีคุณภาพจากสื่อต่างๆ ที่มีอยู่รอบตัวเพื่อนำมาใช้ประกอบในการจัดการเรียนรู้ที่สามารถส่งเสริมและสื่อสารให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ โดยสถานศึกษาควรจัดให้มีอย่างพอเพียง เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง สถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้มีหน้าที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรดำเนินการดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552 : 27)

1. จัดให้มีแหล่งการเรียนรู้ ศูนย์สื่อการเรียนรู้ ระบบสารสนเทศการเรียนรู้ และเครือข่ายการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพทั้งในสถานศึกษาและในชุมชน เพื่อการศึกษาค้นคว้าและการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้ ระหว่างสถานศึกษา ท้องถิ่น ชุมชน สังคม โลก
2. จัดทำและจัดหาสื่อการเรียนรู้สำหรับการศึกษาค้นคว้าของผู้เรียน เสริมความรู้ให้ผู้สอน รวมทั้งจัดหาสิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้เป็นสื่อการเรียนรู้
3. เลือกและใช้สื่อการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ มีความเหมาะสม มีความหลากหลาย สอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ ธรรมชาติของสาระการเรียนรู้ และความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน
4. ประเมินคุณภาพของสื่อการเรียนรู้ที่เลือกใช้อย่างเป็นระบบ
5. ศึกษาค้นคว้า วิจัย เพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน
6. จัดให้มีการกำกับ ติดตาม ประเมินคุณภาพและประสิทธิภาพเกี่ยวกับสื่อและการใช้สื่อการเรียนรู้เป็นระยะๆ และสม่ำเสมอ

ในการจัดทำ การเลือกใช้ และการประเมินคุณภาพสื่อการเรียนรู้ที่ใช้ในสถานศึกษา ควรคำนึงถึงหลักการสำคัญของสื่อการเรียนรู้ เช่น ความสอดคล้องกับหลักสูตร วัตถุประสงค์การเรียนรู้ การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียน เนื้อหา มีความถูกต้องและทันสมัย ไม่กระทบความมั่นคงของชาติ ไม่ขัดต่อศีลธรรม มีการใช้ภาษาที่ถูกต้อง รูปแบบการนำเสนอที่เข้าใจง่าย และน่าสนใจ

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนต้องอยู่บนหลักการพื้นฐานสองประการคือ การประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียนและเพื่อตัดสินผลการเรียน ในการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน ให้ประสบผลสำเร็จนั้น ผู้เรียนจะต้องได้รับการพัฒนาและประเมินตามตัวชี้วัดเพื่อให้บรรลุตาม มาตรฐานการเรียนรู้ สะท้อนสมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนซึ่งเป็นเป้าหมาย หลักในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในทุกระดับไม่ว่าจะเป็นระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับชาติ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เป็นกระบวนการพัฒนา คุณภาพผู้เรียน โดยใช้ผลการประเมินเป็นข้อมูลและสารสนเทศที่แสดงพัฒนาการ ความก้าวหน้า และ ความสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียน ตลอดจนข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการ พัฒนาและเรียนรู้อย่างเต็มตามศักยภาพ

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ แบ่งออกเป็น 4 ระดับ ได้แก่ ระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับชาติ มีรายละเอียดดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552 : 28)

1. การประเมินระดับชั้นเรียน เป็นการวัดและประเมินผลที่อยู่ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ ผู้สอนดำเนินการเป็นปกติและสม่ำเสมอ ในการจัดการเรียนการสอน ใช้เทคนิคการประเมินอย่าง หลากหลาย เช่น การซักถาม การสังเกต การตรวจการบ้าน การประเมิน โครงการ การประเมินชิ้นงาน/ ภาระงาน แฟ้มสะสมงาน การใช้แบบทดสอบ ฯลฯ โดยผู้สอนเป็นผู้ประเมินเองหรือเปิดโอกาสให้ ผู้เรียนประเมินตนเอง เพื่อนประเมินเพื่อน ผู้ปกครองร่วมประเมิน ในกรณีที่ไมผ่านตัวชี้วัดให้มีการสอน ซ่อมเสริม

การประเมินระดับชั้นเรียนเป็นการตรวจสอบว่า ผู้เรียนมีพัฒนาการความก้าวหน้าใน การเรียนรู้ อันเป็นผลมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหรือไม่ และมากน้อยเพียงใด มีสิ่งที่จะต้อง ได้รับการพัฒนาปรับปรุงและส่งเสริมในด้านใด นอกจากนี้ยังเป็นข้อมูลให้ผู้สอนใช้ปรับปรุงการเรียน การสอนของตนด้วย ทั้งนี้ โดยสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

2. การประเมินระดับสถานศึกษา เป็นการประเมินที่สถานศึกษาดำเนินการเพื่อตัดสินผล การเรียนของผู้เรียนเป็นรายปี/รายภาค ผลการประเมินการอ่าน ทิศวิเคราะห์และเขียน คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน นอกจากนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของ สถานศึกษา ว่าส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนตามเป้าหมายหรือไม่ ผู้เรียนมีจุดพัฒนาในด้านใด รวมทั้ง สามารถนำผลการเรียนของผู้เรียนในสถานศึกษาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ระดับชาติ ผลการประเมินระดับ สถานศึกษาจะเป็นข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการปรับปรุงนโยบาย หลักสูตร โครงการ หรือวิธีการ จัดการเรียนการสอน ตลอดจนเพื่อการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ตาม

แนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาและการรายงานผลการจัดการศึกษาต่อคณะกรรมการสถานศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองและชุมชน

3. การประเมินระดับเขตพื้นที่การศึกษา เป็นการประเมินคุณภาพผู้เรียนในระดับเขตพื้นที่
การศึกษาตามมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐาน
ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา ตามภาระความรับผิดชอบ สามารถดำเนินการ
โดยประเมินคุณภาพผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนด้วยข้อสอบมาตรฐานที่จัดทำและดำเนินการ โดยเขตพื้นที่
การศึกษา หรือด้วยความร่วมมือกับหน่วยงานต้นสังกัด ในการดำเนินการจัดสอบ นอกจากนี้ยังได้จาก
การตรวจสอบทบทวนข้อมูลจากการประเมินระดับสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

4. การประเมินระดับชาติ เป็นการประเมินคุณภาพผู้เรียนในระดับชาติตามมาตรฐาน
การเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาต้องจัดให้ผู้เรียนทุกคนที่เรียนใน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เข้าร่วม
การประเมิน ผลจากการประเมินใช้เป็นข้อมูลในการเทียบเคียงคุณภาพการศึกษาในระดับต่าง ๆ เพื่อ
นำไปใช้ในการวางแผนยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา ตลอดจนเป็นข้อมูลสนับสนุนการตัดสินใจ
ในระดับนโยบายของประเทศ

ข้อมูลการประเมินในระดับต่าง ๆ ข้างต้น เป็นประ โยชน์ต่อสถานศึกษาในการตรวจสอบ
ทบทวนพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ถือเป็นภาระความรับผิดชอบของสถานศึกษาที่จะต้องจัดระบบดูแล
ช่วยเหลือ ปรับปรุงแก้ไข ส่งเสริมสนับสนุนเพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพบนพื้นฐาน ความ
แตกต่างระหว่างบุคคลที่จำแนกตามสภาพปัญหาและความต้องการ ได้แก่ กลุ่มผู้เรียนทั่วไป กลุ่มผู้เรียน
ที่มีความสามารถพิเศษ กลุ่มผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ กลุ่มผู้เรียนที่มีปัญหาด้านวินัยและ
พฤติกรรม กลุ่มผู้เรียนที่ปฏิเสธ โรงเรียน กลุ่มผู้เรียนที่มีปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคม กลุ่มพิการทาง
ร่างกายและสติปัญญา เป็นต้น ข้อมูลจากการประเมินจึงเป็นหัวใจของสถานศึกษาในการดำเนินการ
ช่วยเหลือผู้เรียนได้ทันทั่วถึง เปิด โอกาสให้ผู้เรียน ได้รับการพัฒนาและประสบความสำเร็จในการเรียน

สถานศึกษาในฐานะผู้รับผิดชอบจัดการศึกษา จะต้องจัดทำระเบียบว่าด้วยการวัดและ
ประเมินผลการเรียนของสถานศึกษาให้สอดคล้องและเป็น ไปตามหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติที่เป็น
ข้อกำหนดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายถือปฏิบัติ
ร่วมกัน

เกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียน

1. การตัดสิน การให้ระดับและการรายงานผลการเรียน มีดังนี้

1.1 การตัดสินผลการเรียน

ในการตัดสินผลการเรียนของกลุ่มสาระการเรียนรู้ การอ่าน คณิตวิเคราะห์และเขียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนนั้น ผู้สอนต้องคำนึงถึงการพัฒนาผู้เรียนแต่ละคนเป็นหลัก และต้องเก็บข้อมูลของผู้เรียนทุกด้านอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องในแต่ละภาคเรียน รวมทั้ง สอนซ่อมเสริมผู้เรียนให้พัฒนาจนเต็มตามศักยภาพ

1.1.1 ระดับประถมศึกษา

1.1.1.1 ผู้เรียนต้องมีเวลาเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของเวลาเรียนทั้งหมด

1.1.1.2 ผู้เรียนต้องได้รับการประเมินทุกตัวชี้วัด และผ่านตามเกณฑ์ที่สถานศึกษา

กำหนด

1.1.1.3 ผู้เรียนต้องได้รับการตัดสินผลการเรียนทุกรายวิชา

1.1.1.4 ผู้เรียนต้องได้รับการประเมิน และมีผลการประเมินผ่านตามเกณฑ์ที่

สถานศึกษากำหนด ในการอ่าน คณิตวิเคราะห์และเขียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

1.1.2 ระดับมัธยมศึกษา

1.1.2.1 ตัดสินผลการเรียนเป็นรายวิชา ผู้เรียนต้องมีเวลาเรียนตลอดภาคเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของเวลาเรียนทั้งหมดในรายวิชานั้น ๆ

1.1.2.2 ผู้เรียนต้องได้รับการประเมินทุกตัวชี้วัด และผ่านตามเกณฑ์ที่สถานศึกษา

กำหนด

1.1.2.3 ผู้เรียนต้องได้รับการตัดสินผลการเรียนทุกรายวิชา

1.1.2.4 ผู้เรียนต้องได้รับการประเมิน และมีผลการประเมินผ่านตามเกณฑ์ที่

สถานศึกษากำหนด ในการอ่าน คณิตวิเคราะห์และเขียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

การพิจารณาเลื่อนชั้นทั้งระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ถ้าผู้เรียนมีข้อบกพร่องเพียงเล็กน้อย และสถานศึกษาพิจารณาเห็นว่าสามารถพัฒนาและสอนซ่อมเสริมได้ ให้อยู่ในดุลพินิจของสถานศึกษาที่จะผ่อนผันให้เลื่อนชั้นได้ แต่หากผู้เรียนไม่ผ่านรายวิชาจำนวนมาก และมีแนวโน้มว่าจะเป็นปัญหาต่อการเรียนในระดับชั้นที่สูงขึ้น สถานศึกษาอาจตั้งคณะกรรมการพิจารณาให้เรียนซ้ำชั้นได้ ทั้งนี้ให้คำนึงถึงวุฒิภาวะและความรู้ความสามารถของผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.2 การให้ระดับผลการเรียน

ระดับประถมศึกษา ในการตัดสินเพื่อให้ระดับผลการเรียนรายวิชา สถานศึกษาสามารถให้ระดับผลการเรียนหรือระดับคุณภาพการปฏิบัติของผู้เรียน เป็นระบบตัวเลข ระบบตัวอักษร

ระบบร้อยละ และระบบที่ใช้คำสำคัญสะท้อนมาตรฐาน

การประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์นั้น ให้ระดับผลการประเมินเป็น ดีเยี่ยม ดี และผ่าน

การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จะต้องพิจารณาทั้งเวลาการเข้าร่วมกิจกรรม การปฏิบัติกิจกรรมและผลงานของผู้เรียน ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด และให้ผลการเข้าร่วมกิจกรรมเป็นผ่าน และไม่ผ่าน

ระดับมัธยมศึกษา ในการตัดสินเพื่อให้ระดับผลการเรียนรายวิชา ให้ใช้ตัวเลขแสดงระดับผลการเรียนเป็น 8 ระดับ

การประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์นั้น ให้ระดับผลการประเมินเป็น ดีเยี่ยม ดี และผ่าน

การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จะต้องพิจารณาทั้งเวลาการเข้าร่วมกิจกรรม การปฏิบัติกิจกรรมและผลงานของผู้เรียน ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด และให้ผลการเข้าร่วมกิจกรรมเป็นผ่าน และไม่ผ่าน

1.3 การรายงานผลการเรียน

การรายงานผลการเรียนเป็นการสื่อสารให้ผู้ปกครองและผู้เรียนทราบความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งสถานศึกษาต้องสรุปผลการประเมินและจัดทำเอกสารรายงานให้ผู้ปกครองทราบเป็นระยะ ๆ หรืออย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง

การรายงานผลการเรียนสามารถรายงานเป็นระดับคุณภาพการปฏิบัติของผู้เรียนที่สะท้อนมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้

2. เกณฑ์การจบการศึกษา

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดเกณฑ์กลางสำหรับการจบการศึกษาเป็น 3 ระดับ คือ ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

2.1 เกณฑ์การจบระดับประถมศึกษา

2.1.1 ผู้เรียนเรียนรายวิชาพื้นฐาน และรายวิชา/กิจกรรมเพิ่มเติมตาม โครงสร้างเวลาเรียนที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด

2.1.2 ผู้เรียนต้องมีผลการประเมินรายวิชาพื้นฐาน ผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่สถานศึกษากำหนด

2.1.3 ผู้เรียนมีผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนในระดับผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่สถานศึกษากำหนด

2.1.4 ผู้เรียนมีผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในระดับผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่สถานศึกษากำหนด

2.1.5 ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์

การประเมินตามที่สถานศึกษากำหนด

2.2 เกณฑ์การจบระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

2.2.1 ผู้เรียนเรียนรายวิชาพื้นฐานและเพิ่มเติมไม่เกิน 81 หน่วยกิต โดยเป็นรายวิชาพื้นฐาน 63 หน่วยกิต และรายวิชาเพิ่มเติมตามที่สถานศึกษากำหนด

2.2.2 ผู้เรียนต้องได้หน่วยกิตตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 77 หน่วยกิต โดยเป็นรายวิชาพื้นฐาน 63 หน่วยกิต และรายวิชาเพิ่มเติมไม่น้อยกว่า 14 หน่วยกิต

2.2.3 ผู้เรียนมีผลการประเมิน การอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน ในระดับผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่สถานศึกษากำหนด

2.2.4 ผู้เรียนมีผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ในระดับผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่สถานศึกษากำหนด

2.2.5 ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่สถานศึกษากำหนด

2.3 เกณฑ์การจบระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

2.3.1 ผู้เรียนเรียนรายวิชาพื้นฐานและเพิ่มเติม ไม่น้อยกว่า 81 หน่วยกิต โดยเป็นรายวิชาพื้นฐาน 39 หน่วยกิต และรายวิชาเพิ่มเติมตามที่สถานศึกษากำหนด

2.3.2 ผู้เรียนต้องได้หน่วยกิตตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 77 หน่วยกิต โดยเป็นรายวิชาพื้นฐาน 39 หน่วยกิต และรายวิชาเพิ่มเติม ไม่น้อยกว่า 38 หน่วยกิต

2.3.3 ผู้เรียนมีผลการประเมิน การอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน ในระดับผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่สถานศึกษากำหนด

2.3.4 ผู้เรียนมีผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ในระดับผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่สถานศึกษากำหนด

2.3.5 ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่สถานศึกษากำหนด

สำหรับการจบการศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ เช่น การศึกษาเฉพาะทาง การศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ การศึกษาทางเลือก การศึกษาสำหรับผู้ด้อยโอกาส การศึกษาตามอัธยาศัย ให้คณะกรรมการของสถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ตามหลักเกณฑ์ในแนวปฏิบัติการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ของหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับกลุ่มเป้าหมาย

เอกสารหลักฐานการศึกษา

เอกสารหลักฐานการศึกษา เป็นเอกสารสำคัญที่บันทึกผลการเรียน ข้อมูลและสารสนเทศ

ที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการของผู้เรียนในด้านต่าง ๆ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้
(กระทรวงศึกษาธิการ. 2552 : 33)

1. เอกสารหลักฐานการศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด

1.1 ระเบียบแสดงผลการเรียน เป็นเอกสารแสดงผลการเรียนและรับรองผลการเรียนของผู้เรียนตามรายวิชา ผลการประเมินการอ่าน คติวิเคราะห์และเขียน ผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสถานศึกษา และผลการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน สถานศึกษาจะต้องบันทึกข้อมูลและออกเอกสารนี้ให้ผู้เรียนเป็นรายบุคคล เมื่อผู้เรียนจบการศึกษาระดับประถมศึกษา (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6) จบการศึกษามัธยมศึกษา (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3) จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6) หรือเมื่อลาออกจากสถานศึกษาในทุกกรณี

1.2 ประกาศนียบัตร เป็นเอกสารแสดงวุฒิการศึกษาเพื่อรับรองศักดิ์และสิทธิ์ของผู้จบการศึกษา ที่สถานศึกษาให้ไว้แก่ผู้จบการศึกษามัธยมศึกษา และผู้จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.3 แบบรายงานผู้สำเร็จการศึกษา เป็นเอกสารอนุมัติการจบหลักสูตร โดยบันทึกรายชื่อและข้อมูลของผู้จบการศึกษาระดับประถมศึกษา (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6) ผู้จบการศึกษามัธยมศึกษา (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3) และผู้จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6)

2. เอกสารหลักฐานการศึกษาที่สถานศึกษากำหนด

เป็นเอกสารที่สถานศึกษาจัดทำขึ้นเพื่อบันทึกพัฒนาการ ผลการเรียนรู้ และข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับผู้เรียน เช่น แบบรายงานประจำตัวนักเรียน แบบบันทึกผลการเรียนประจำรายวิชา ระเบียบสะสม ใบรับรองผลการเรียน และ เอกสารอื่น ๆ ตามวัตถุประสงค์ของการนำเอกสารไปใช้

การเทียบโอนผลการเรียน

สถานศึกษาสามารถเทียบโอนผลการเรียนของผู้เรียนในกรณีต่างๆ ได้แก่ การย้ายสถานศึกษา การเปลี่ยนรูปแบบการศึกษา การย้ายหลักสูตร การออกกลางคันและขอกลับเข้ารับการศึกษาต่อ การศึกษาจากต่างประเทศและขอเข้าศึกษาต่อในประเทศ นอกจากนี้ ยังสามารถเทียบโอนความรู้ ทักษะ ประสบการณ์จากแหล่งการเรียนรู้อื่นๆ เช่น สถานประกอบการ สถาบันศาสนา สถาบันการฝึกอบรม อาชีพ การจัดการศึกษาโดยครอบครัว

การเทียบโอนผลการเรียนควรดำเนินการในช่วงก่อนเปิดภาคเรียนแรก หรือต้นภาคเรียนแรก ที่สถานศึกษารับผู้ขอเทียบ โอนเป็นผู้เรียน ทั้งนี้ ผู้เรียนที่ได้รับการเทียบโอนผลการเรียนต้องศึกษาต่อเนื่องในสถานศึกษาที่รับเทียบโอนอย่างน้อย 1 ภาคเรียน โดยสถานศึกษาที่รับผู้เรียนจากการเทียบโอนควรกำหนดรายวิชาจำนวนหน่วยกิตที่จะรับเทียบโอนตามความเหมาะสม

การพิจารณาการเทียบโอน สามารถดำเนินการได้ ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2552 : 34)

1. พิจารณาจากหลักฐานการศึกษา และเอกสารอื่น ๆ ที่ให้ข้อมูลแสดงความรู้ ความสามารถของผู้เรียน

2. พิจารณาจากความรู้ ความสามารถของผู้เรียน โดยการทดสอบด้วยวิธีการต่าง ๆ ทั้งภาคความรู้และภาคปฏิบัติ

3. พิจารณาจากความสามารถและการปฏิบัติในสภาพจริง

การเทียบโอนผลการเรียนให้เป็นไปตาม ประกาศหรือแนวปฏิบัติของกระทรวงศึกษาธิการ จากที่กล่าวมาสามารถสรุปได้ว่า หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นหลักสูตรในส่วนที่กำหนดโดยหน่วยงานส่วนกลาง (สพฐ.) เพื่อให้ทุกโรงเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนทุกคน หลักสูตรแกนกลางระบุสิ่งที่จำเป็นสำหรับพัฒนาเยาวชนไทยทุกคนให้เป็นพลเมืองดีของชาติ และสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีความสุข ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม ความเจริญทางวิทยาการในโลกยุคปัจจุบัน องค์ประกอบสำคัญของหลักสูตรแกนกลาง ได้แก่ วิสัยทัศน์ หลักการ จุดหมาย สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้แกนกลาง โครงสร้างเวลาเรียนพื้นฐาน และเกณฑ์การวัดประเมินผลกลาง นอกเหนือจากที่กล่าวมาแล้ว ยังได้ให้รายละเอียดในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายสำคัญของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน มาตรฐานการเรียนรู้ระบุสิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้และปฏิบัติได้ มีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ ที่ต้องการให้เกิดแก่ผู้เรียน เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน นอกจากนั้นมาตรฐานการเรียนรู้ยังเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนพัฒนาการศึกษาทั้งระบบ เพราะมาตรฐานการเรียนรู้จะสะท้อนให้ทราบว่าต้องการอะไร ต้องสอนอะไร จะสอนอย่างไร และประเมินอย่างไร รวมทั้งเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา รวมถึงการกำหนดตัวชี้วัดระบุสิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้และปฏิบัติได้ รวมทั้งคุณลักษณะของผู้เรียนในแต่ละระดับชั้น ซึ่งสะท้อนถึงมาตรฐานการเรียนรู้ มีความเฉพาะเจาะจงและมีความเป็นรูปธรรม นำไปใช้ในการกำหนดเนื้อหา จัดทำหน่วยการเรียนรู้ จัดการเรียนการสอน และเป็นเกณฑ์สำคัญสำหรับการวัดและประเมินผล เพื่อตรวจสอบคุณภาพผู้เรียน

การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา

ในระบบการศึกษาที่มีการกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นและสถานศึกษามีบทบาทในการพัฒนาหลักสูตรนั้น หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในแต่ละระดับ ตั้งแต่ระดับชาติ ระดับท้องถิ่น จนถึงระดับสถานศึกษา มีบทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบในการพัฒนา สนับสนุน ส่งเสริม การใช้และพัฒนา

หลักสูตรให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้การดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษามีประสิทธิภาพสูงสุด อันจะส่งผลให้การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนบรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในระดับชาติ การบริหารจัดการหลักสูตรจึงมีดังต่อไปนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2552 : 35)

ระดับท้องถิ่น ได้แก่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หน่วยงานต้นสังกัดอื่น ๆ เป็นหน่วยงานที่มีบทบาทในการขับเคลื่อนคุณภาพการจัดการศึกษา เป็นตัวกลางที่จะเชื่อมโยงหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานที่กำหนดในระดับชาติให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น เพื่อนำไปสู่การจัดทำหลักสูตรของสถานศึกษา ส่งเสริมการใช้และพัฒนาหลักสูตรในระดับสถานศึกษา ให้ประสบความสำเร็จ โดยมีภารกิจสำคัญ คือ กำหนดเป้าหมายและจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในระดับท้องถิ่น โดยพิจารณาให้สอดคล้องกับสิ่งที่มีความต้องการในระดับชาติ พัฒนาสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น ประเมินคุณภาพการศึกษาในระดับท้องถิ่น รวมทั้งเพิ่มพูนคุณภาพการใช้หลักสูตรด้วยการวิจัยและพัฒนา การพัฒนาบุคลากร สนับสนุน ส่งเสริม ติดตามผล ประเมินผล วิเคราะห์ และรายงานผลคุณภาพของผู้เรียน

สถานศึกษา มีหน้าที่สำคัญในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การวางแผนและดำเนินการใช้หลักสูตร การเพิ่มพูนคุณภาพการใช้หลักสูตรด้วยการวิจัยและพัฒนา การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร จัดทำระเบียบการวัดและประเมินผล ในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาต้องพิจารณาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และรายละเอียดที่เขตพื้นที่การศึกษา หรือหน่วยงานต้นสังกัดอื่นๆ ในระดับท้องถิ่น ได้จัดทำเพิ่มเติม รวมทั้ง สถานศึกษาสามารถเพิ่มเติมในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และความต้องการของผู้เรียน โดยทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

จะเห็นได้ว่า การบริหารจัดการหลักสูตร เป็นการบริหารงานที่มีขอบข่ายกว้างขวาง ครอบคลุมหลายมิติ เกี่ยวข้องกับบุคคลหลายฝ่าย และต้องอาศัยองค์ประกอบปัจจัยเกื้อหนุนต่าง ๆ มากมาย เปรียบเสมือนการบริหารกิจกรรมทุกชนิดในโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพสูงสุด

แนวคิดหลักการบริหารจัดการหลักสูตร

หลักสูตรเป็นหัวใจของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การที่สถานศึกษาจะมีศักยภาพทางวิชาการ ได้นั้น ผู้บริหารต้องมีความรู้ความเข้าใจในแนวคิดและหลักการบริหารจัดการหลักสูตรเป็นอย่างดี โดยมีผู้ให้แนวคิดหลักในการบริหารจัดการหลักสูตร ดังนี้

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2543 : 2) การบริหารจัดการหลักสูตร มีจุดมุ่งหมายหลักเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และโดยที่หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานได้เปิดศักราชใหม่ให้กับการบริหารหลักสูตร โดยให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบในทุก ๆ ด้าน จึงนับเป็นการเปิดศักราชแห่งการ

เรียนรู้อย่างแท้จริงให้กับเด็กและเยาวชนไทย ที่ตั้งบนหลักของการเรียนรู้ที่คำนึงถึงชีวิตและความเป็นจริงที่ผู้เรียนจะต้องเผชิญอยู่ทั้งในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต ตลอดจนสภาพแวดล้อมในทุกมิติที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับชีวิตของผู้เรียน

การทำความเข้าใจและให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาอย่างชัดเจน และถูกต้องถือเป็นเครื่องมือที่สำคัญประการหนึ่งในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของชาติ โดยมีหลักและแนวคิดที่สำคัญ 9 ประการ ดังนี้ (กรมวิชาการ, 2552 : 2)

1. การวางแผนงานหลักสูตร ในช่วงระยะเปลี่ยนผ่านของการปฏิรูปหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาทุกแห่งจะมีทั้งหลักสูตรเก่าและหลักสูตรใหม่ หลักสำคัญในการบริหารหลักสูตร คือ จะต้องทำให้ผู้เรียนสูญเสียประโยชน์น้อยที่สุด ดังนั้น จะต้องใช้เวลาในการเปลี่ยนหลักสูตรให้น้อยและสั้นที่สุด จึงจำเป็นต้องมีการวางแผนที่ดี ต้องจัดระบบให้ดี มีข้อมูลที่ชัดเจน และเตรียมทุกอย่างให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง

2. การจัดระบบข้อมูลสถานศึกษา นับเป็นพื้นฐานที่สำคัญประการหนึ่งในการบริหารหลักสูตร ระบบข้อมูลสถานศึกษาประกอบด้วยข้อมูลต่างๆ ดังนี้

2.1 หลักสูตร ประกอบด้วยระบบการสร้างหลักสูตร การบริหารหลักสูตร และการประเมินผล

2.2 การบริหารจัดการ มีข้อมูลด้านผู้เรียน ผู้สอน มีความพร้อมหรือไม่เพียงใด

2.3 ระบบข้อมูล ครู อาจารย์ ผู้เรียน บุคลากร ผู้รู้ในชุมชน อาชีพในพื้นที่

2.4 การวางแผนกลยุทธ์ 3 - 5 ปี แสดงถึงวิสัยทัศน์ จุดมุ่งหมาย และขั้นตอนการปฏิบัติงาน

2.5 ระบบงบประมาณ การบริหารงบประมาณจะต้องมีความชัดเจน ตรวจสอบได้ มุ่งผลงาน และเพื่อพัฒนาการศึกษาเป็นสำคัญ

2.6 การพัฒนาการเรียนรู้ สื่อและข้อมูลเกี่ยวกับนวัตกรรมการเรียนการสอน การประเมินผล การศึกษาอบรมของครู

2.7 ระบบช่วยเหลือ มีข้อมูลผู้เรียนเป็นรายบุคคล จำแนกเด็กเก่ง เด็กปกติ และเด็กด้อยโอกาส เพื่อให้การสนับสนุนช่วยเหลืออย่างสอดคล้องกับความจำเป็นของเด็กแต่ละกลุ่ม

2.8 บริหารบุคคล ข้อมูลเกี่ยวกับครู อาจารย์ ทั้งในด้านการศึกษา การอบรม การจัดหาบรรจุ และเลิกจ้าง เพื่อช่วยในการพัฒนาครูให้เหมาะสมสอดคล้องกับหลักสูตรใหม่

2.9 การประเมินภายใน จัดเตรียมข้อมูลการพัฒนาหลักสูตร บุคลากร และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็กและสถานศึกษา

3. เอกสารหลักสูตร จะต้องชี้แนวการสอนอย่างถูกต้อง ชัดเจน และทันสมัย เอกสารประกอบหลักสูตรและรายวิชาที่ละเอียดประณีต จะช่วยให้การบริหารหลักสูตรเป็นไปโดยง่าย สามารถติดตามการทำงานได้อย่างใกล้ชิดและเป็นขั้นตอน

4. คณาจารย์มีคุณภาพ เข้าใจหลักสูตรอย่างดี เมื่อครูเป็นผู้เขียนหลักสูตร ย่อมจะทำให้การศึกษาทำความเข้าใจหลักสูตรเป็นไปโดยง่าย สามารถประยุกต์ให้เหมาะสมกับสภาพที่เป็นจริงในห้องเรียนได้

5. ผู้เรียนมีความพร้อมด้านความรู้พื้นฐานและคุณธรรม ทั้งด้านวิชาการ คุณธรรม จริยธรรม สถานศึกษาจะต้องจัดเตรียมระบบข้อมูลรายบุคคลของผู้เรียน โดยครูผู้สอนทุกคนมีส่วนร่วมพัฒนาผู้เรียนทุก ๆ ด้าน

6. มีทรัพยากรสนับสนุนที่ดีและเพียงพอ การบริหารการศึกษาในปัจจุบันเป็นการกระจายอำนาจในหลาย ๆ ด้าน ท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรในการเรียนการสอน ซึ่งครอบคลุมทั้งเรื่องงบประมาณ ทรัพยากรบุคคล แหล่งเรียนรู้ และสภาพแวดล้อมในการเรียนการสอน การระดมทรัพยากรจะต้องกระทำอย่างหลากหลายและกว้างขวางขึ้น

7. ระบบอาจารย์ที่ปรึกษาดีและมีประสิทธิภาพ ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน จุดเน้นอีกเรื่องหนึ่งคือ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จะมีสอดแทรกเป็นระยะ ๆ ตลอดเวลา ครูทุกคนจะมีบทบาทเป็นครูที่ปรึกษาหรือครูแนะแนวได้ โดยเฉพาะครูที่อยู่ใกล้ชิดเด็ก

8. มีบรรยากาศทางวิชาการที่เอื้อต่อการแสวงหาความรู้ บริเวณต่าง ๆ ของสถานศึกษาและชุมชนเป็นสิ่งที่เรียนรู้ได้ ไม่จำเป็นต้องเรียนรู้จากตำราอย่างเดียว การสร้างบรรยากาศทางวิชาการเป็นเรื่องละเอียดอ่อน ต้องอาศัยความเอาใจใส่อย่างสูงจากผู้เกี่ยวข้อง เช่น การจัดแสดงนิทรรศการหรือข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ในสถานศึกษา หากทำให้เป็นปัจจุบันและให้เด็กมีส่วนร่วมในการทำ จะเป็นกิจกรรมและแหล่งเรียนรู้ที่ใกล้ตัวเด็กได้อีกแหล่งหนึ่ง

9. มีระบบการติดตามและประเมินผล คณะกรรมการบริหารหลักสูตรรายวิชาจะต้องมาพูดคุยกัน ในแต่ละภาคการศึกษา และทุกสิ้นปีการศึกษา จะต้องจัดการประเมินผลในภาพรวม และเขียนรายงานออกมา เป็นการประเมินภายในไปในตัว เป็นการทำงานที่ผลการปฏิรูปการเรียนการสอนไปสู่ตัวผู้เรียนโดยตรง และควรเน้นการประเมินตามสภาพจริง

สรุปได้ว่า ระบบการบริหารจัดการหลักสูตรที่ดีต้องเป็นระบบที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเป็นจริง สามารถปฏิบัติได้ และผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนจะต้องมีความสมานฉันท์ ร่วมมือกันทำงาน เพื่อให้เกิดความพร้อมพัฒนาและเติมเต็มผู้เรียนในทุก ๆ ด้าน ประกอบกับสถานศึกษาต้องมีโครงสร้างที่ดีและมีระบบการทำงานที่มีคุณภาพ จะทำให้ระบบการจัดการหลักสูตรสถานศึกษาเป็นระบบที่มีปัญญาเป็นพื้นฐาน สามารถพัฒนาการเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่อง

หลักการบริหารหลักสูตร

หลักการบริหารหลักสูตรในยุคปัจจุบัน มีการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น และสถานศึกษา มีส่วนร่วมคิดร่วมตัดสินใจในการพัฒนาหลักสูตรของตนเอง อาศัยการเปลี่ยนแปลงแนวคิด วิธีการ รูปแบบ และปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์จากกรอบแนวคิดเดิมสู่แนวคิดใหม่ ความรู้ใหม่ วิธีการบริหารจัดการ และแนวปฏิบัติใหม่ ๆ ซึ่งต้องมีความเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กันหลายระดับ ตั้งแต่ระดับชาติ ระดับท้องถิ่น และระดับสถานศึกษา

หลักการบริหารจัดการหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพ สถานศึกษาต้องมีการเตรียมวางแผนเพื่อใช้หลักสูตรใหม่ ผู้บริหารสถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาจะต้องศึกษาและทำความเข้าใจหลักสูตรใหม่ และเตรียมความพร้อมในการใช้หลักสูตร พิจารณาถึงงบประมาณและอาคารสถานที่ ว่าเพียงพอหรือไม่ การเตรียมบุคลากรเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรจะดำเนินการโดยวิธีใด การวางแผนงาน เพื่อใช้หลักสูตรอย่างละเอียดรอบคอบและมีขั้นตอน จะทำให้การใช้หลักสูตรประสบความสำเร็จ ตามเป้าหมาย สถานศึกษาควรมีการส่งเสริมสนับสนุนการนำหลักสูตร ไปสู่การปฏิบัติอย่างเหมาะสม เนื่องจากสถานศึกษาแต่ละแห่งมีบริบทต่างกัน ความพร้อมต่างกัน อีกทั้งมีความแตกต่างกันในด้าน งบประมาณ ทรัพยากร สถานที่ และบุคลากร รวมทั้งผู้เรียนในสถานศึกษาแต่ละแห่งก็มาจากพื้นเพ ครอบครัวยุทธศาสตร์ เศรษฐกิจ สังคมที่ต่างกัน มีความรู้ความสามารถ ตลอดจนความต้องการที่แตกต่างกัน ดังนั้นการวางแผนในการบริหารจัดการหลักสูตรจึงควรพิจารณาให้สอดคล้องสัมพันธ์กับปัจจัยต่าง ๆ ดังกล่าวด้วย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552 : 35)

กล่าวโดยสรุปได้ว่า หลักการบริหารจัดการหลักสูตร เป็นการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาที่มีการวางแผน การจัดทำแผน การดำเนินการ และการประเมินผลการดำเนินงานวิชาการนั่นเอง

กระบวนการบริหารจัดการหลักสูตร

กระบวนการบริหารจัดการหลักสูตร แนวคิดในการบริหารจัดการหลักสูตร โดยการศึกษาจากหน้าที่บทบาทภารกิจของการบริหาร มีดังนี้

ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2543 : 42) ได้ให้แนวคิดไว้ว่า หลักสูตรเป็นตัวกำกับงานวิชาการ ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรในสถานศึกษาต้องรู้จักเข้าใจการบริหารจัดการหลักสูตรให้ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ โดยได้แบ่งกระบวนการบริหารหลักสูตรออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นเตรียมการเกี่ยวกับหลักสูตร เป็นการวางแผนการใช้หลักสูตรอย่างเป็นระบบ นำนวัตกรรมทางการศึกษามาช่วยการเตรียมการเกี่ยวกับหลักสูตรในเรื่องการตรวจสอบหลักสูตรแม่บท ก่อนนำไปใช้ การประชาสัมพันธ์ การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรจะส่งผลกระทบต่อทุกฝ่ายในด้าน ความเข้าใจในหลักการและวิธีปฏิบัติ การเตรียมความพร้อมด้านบุคลากร การจัดทำโครงการสอน

การตรวจสอบความพร้อมของผู้เรียน การตรวจสอบการยอมรับจากสังคมและชุมชน และการจัด
โครงสร้างของหน่วยงาน

2. ขั้นตอนดำเนินการเกี่ยวกับหลักสูตร เป็นการนำหลักสูตร ไปใช้ ซึ่งประกอบด้วยฝ่ายปฏิบัติการ
หลักสูตร และฝ่ายสนับสนุน รวมถึงฝ่ายควบคุมการใช้หลักสูตร

3. ขั้นตอนประเมินผลการเรียนการสอนตามหลักสูตร จัดขึ้นเพื่อใช้ประเมินว่าวัตถุประสงค์
ของหลักสูตรที่ใช้มีความสอดคล้องเหมาะสมหรือไม่

สุรรัตน์ คำฟอย (2549 : 30) ได้กล่าวถึงการดำเนินการบริหารจัดการหลักสูตรไว้ว่า
สถานศึกษามีการกำหนดแผนปฏิบัติการและปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ มีการกำหนดแนวทางการ
บริหารงานวิชาการ และการบริหารงานทั่วไปเพื่อส่งเสริมสนับสนุนการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้
เช่น มีการจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในอย่างเป็นระบบ มีการประเมินคุณภาพโดยองค์กรภายนอก
และมีการรายงานผลการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นประจำ

กล่าวโดยสรุปได้ว่า กระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรเป็นการดำเนินงานที่เกี่ยวกับ
หลักสูตร เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยมีการเตรียมการเกี่ยวกับหลักสูตร ได้แก่ การ
วางแผนเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร การอำนวยความสะดวก การประสานงาน การมอบหมายหน้าที่ความ
รับผิดชอบ การจัดสรรทรัพยากร และการติดตามประเมินผลในการนำหลักสูตรไปใช้

การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

สถานศึกษามีภารกิจหลักในการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพ
สถานศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และดำเนินการนำหลักสูตรสู่
การปฏิบัติในการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา
เป็นภารกิจหนึ่งที่สำคัญในการบริหารจัดการหลักสูตร ซึ่งขั้นตอนในการบริหารจัดการหลักสูตร
ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ในภารกิจงาน 7 ด้าน ดังนี้ (กรมวิชาการ. 2544 : 6)

ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา ประกอบด้วย

ด้านที่ 1 การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา

ด้านที่ 2 การวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ประกอบด้วย

ด้านที่ 3 การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

ด้านที่ 4 การดำเนินการบริหารหลักสูตร (ใช้หลักสูตร)

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินผล และสรุปผล ประกอบด้วย

ด้านที่ 5 การนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล

ด้านที่ 6 การสรุปผลการดำเนินงาน

ด้านที่ 7 การปรับปรุงพัฒนา

รายละเอียดของกระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ตามภารกิจต่าง ๆ
มีดังต่อไปนี้ (เบญจวรรณ กิ่งสุขพันธ์. 2552 : 42 - 46)

1. การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา

1.1 สร้างความตระหนักให้แก่บุคลากร ซึ่งประกอบด้วย คณะกรรมการสถานศึกษา
ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้เรียน ทั้งนี้เพื่อให้เห็นความสำคัญความจำเป็น
ที่ต้องร่วมมือกันบริหารจัดการหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของ
สถานศึกษา

แนวทางการดำเนินการ

1.1.1 สำรวจสภาพปัจจุบันของบุคลากร โดยอาจจะทำแบบทดสอบถามเกี่ยวกับความรู้
ความเข้าใจหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

1.1.2 จัดทำเอกสารเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

1.1.3 ประชุมชี้แจงหรือประชุมปฏิบัติการ เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรแกนกลาง
การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

1.1.4 ศึกษาดูงานจากแหล่งความรู้ที่หลากหลาย คือ เอกสาร หรือศึกษาจากโรงเรียน
นาร่องเครือข่ายหรือแกนนำ

1.2 พัฒนาบุคลากรของสถานศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร
สถานศึกษา

แนวทางการดำเนินการ

1.2.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และเอกสาร
ประกอบหลักสูตร

1.2.2 ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของบุคลากร

1.2.3 จัดอบรม สัมมนาหรือฝึกปฏิบัติตามความต้องการของบุคลากร

1.2.4 สร้างเครือข่ายและแลกเปลี่ยนประสบการณ์การจัดการเรียนรู้

1.3 ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการของสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วยคณะกรรมการตาม
ระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 และคณะกรรมการอื่น ๆ ตามความจำเป็น

แนวทางการดำเนินการ

1.3.1 แต่งตั้งคณะกรรมการการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการของสถานศึกษา

1.3.2 แต่งตั้งคณะกรรมการระดับกลุ่มสาระการเรียนรู้รวมทั้งกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

1.4 จัดทำระบบสารสนเทศของสถานศึกษา

แนวทางการดำเนินการ

1.4.1 รวบรวมข้อมูลด้านต่าง ๆ เช่น บุคลากร งบประมาณ อาคารสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก ภูมิปัญญาท้องถิ่น แหล่งการเรียนรู้ รวมทั้งข้อมูลเกี่ยวกับผู้เรียน ชุมชนและท้องถิ่น

1.4.2 นำข้อมูลต่าง ๆ มาจัดทำให้เป็นระบบ

1.5 จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

แนวทางการดำเนินการ

1.5.1 กำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมายของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชนและ สอนนโยบาย กฎและระเบียบต่าง ๆ

1.5.2 จัดทำเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อใช้เป็นแผนแม่บทการดำเนินการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในช่วงระยะเวลาที่กำหนด โดยกำหนดเป็นแผนพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง

1.6 เผยแพร่ประชาสัมพันธ์หลักสูตรให้กับผู้ปกครอง ผู้เรียน หน่วยงานองค์กรในชุมชน ทุกฝ่ายได้รับทราบและขอความร่วมมือ

1.6.1 จัดให้มีการประชาสัมพันธ์โดยใช้วิธีการที่หลากหลาย เช่น หอกระจายข่าว ป้ายนิเทศ แผ่นพับ จดหมายข่าว สื่อมวลชนท้องถิ่น โหมเพจ อินเทอร์เน็ตด่าบล สื่อสิ่งพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ นิทรรศการ ฯลฯ

1.6.2 จัดประชุมชี้แจงรายละเอียดให้ผู้ปกครอง ผู้เรียน หน่วยงาน องค์กรในชุมชน ทุกฝ่ายได้รับทราบพร้อมขอความร่วมมือในการดำเนินงาน

2. การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

2.1 ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

2.2 กำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ และเป้าหมายของการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

2.3 กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์

2.4 กำหนดโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาแต่ละชั้นปี และสัดส่วนเวลาเรียน

2.5 กำหนดผลการเรียนรู้/ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้รายภาค

2.6 จัดทำคำอธิบายรายวิชา

2.7 จัดทำหน่วยการเรียนรู้

2.8 จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้

2.9 กำหนดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

2.10 กำหนดสื่อการเรียนรู้หรือแหล่งการเรียนรู้

2.11 กำหนดการวัดผลและประเมินผล

2.12 บริหารจัดการงบประมาณ อาคารสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ และบุคลากรให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา

3. การวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร

การวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร เกี่ยวกับการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ การจัดหาเลือกใช้ ทำและพัฒนาสื่อ การจัดกระบวนการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การวัดผลและประเมินผล การแนะแนว การวิจัยเพื่อพัฒนา การนิเทศ กำกับ ติดตาม

แนวทางการดำเนินการ

3.1 การบริหารจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษาทำความเข้าใจกับครูให้พัฒนาตนเองและวางแผนดำเนินการร่วมกันในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ในเรื่องต่าง ๆ เช่น การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย การใช้สื่อ การเรียนรู้ นวัตกรรมและเทคโนโลยี การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ การสอนซ่อมเสริม การวิจัยเพื่อพัฒนา เป็นต้น

3.2 การบริหารจัดการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

3.2.1 ร่วมกันวางแผนให้ครูทุกคนสามารถดำเนินการแนะแนวผู้เรียน ทั้งในด้านการศึกษาต่อ อาชีพและภูมิปัญญาท้องถิ่นอื่น ๆ ให้กับผู้เรียน หรืออาจจะจัดตั้งศูนย์แนะแนวของสถานศึกษา

3.2.2 ร่วมกันวางแผนจัดกิจกรรมที่ตอบสนองจุดเน้นของสถานศึกษาในลักษณะการจัดกิจกรรมดังต่อไปนี้

3.2.2.1 บริการฝึกงานที่มีประโยชน์ เช่น บริการแนะแนว ชุมนุมขุวสหกรณ์ ห้องพยาบาล ห้องสมุด คอมพิวเตอร์ เป็นต้น

3.2.2.2 จัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เช่น ลูกเสือ เนตรนารี ขวากาชาด ผู้นำเพื่อประโยชน์ รักษาดินแดน เป็นต้น

3.2.2.3 สนับสนุนการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น ชุมนุมวรรณศิลป์ ชุมนุมภาษาอังกฤษ ชุมนุมคณิตศาสตร์ ชุมนุมวิทยาศาสตร์ เป็นต้น

3.2.2.4 สนองความสนใจและความสามารถของผู้เรียน เช่น ชุมนุมกีฬา ชุมนุมดนตรี ชุมนุมไต่วาที ชุมนุมเกษตร ชุมนุมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ชุมนุมแนะแนว เป็นต้น

3.3 การส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

3.3.1 ระดมทรัพยากรมาใช้ให้คุ้มค่า

3.3.2 จัดให้มีเครือข่ายการเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา

3.3.3 มีสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี

3.3.4 สร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้

3.3.5 ส่งเสริมการทำวิจัยเพื่อพัฒนา

3.3.6 นิเทศภายในอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

4. การดำเนินการบริหารหลักสูตร (ใช้หลักสูตร) เป็นขั้นตอนการนำหลักสูตรไปใช้เป็นการแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับบุคคลหลายฝ่าย และเป็นกิจกรรมที่มีขั้นตอนการปฏิบัติหลายขั้นตอน วิธีการของกระบวนการนำหลักสูตรไปใช้น่าจะเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาหลักสูตร ได้มีผู้กล่าวถึงการดำเนินการบริหารหลักสูตรไว้ดังนี้

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2545 : 27) ได้กล่าวถึงการดำเนินการบริหารหลักสูตรว่า

1. สถานศึกษาควรมีการประเมินคุณภาพภายในอย่างเป็นระบบ
  - 1.1 ปฏิบัติตามแผนที่วางไว้
  - 1.2 มีการบริหารจัดการที่ใช้สถานศึกษาเป็นฐาน (School Based Management = SBM)
2. จัดให้มีการประเมินคุณภาพของสถานศึกษาโดยองค์กรภายนอก
3. สถานศึกษามีการรายงานการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นประจำ (ปี/ภาค)

สุนีย์ ภูพันธ์ (2545 : 230 - 233) กล่าวถึงการดำเนินการบริหารหลักสูตรมีงานหลัก 3 ลักษณะ คือ

1. การบริหารและบริการหลักสูตร ได้แก่ การจัดครูเข้าสอนตามหลักสูตร โดยคำนึงถึงความรู้ความสามารถ ความสนใจ ความถนัด และประสบการณ์ ตลอดจนความสมัครใจของครูแต่ละคน เพื่อให้ผู้ใช้หลักสูตรแต่ละคนมีโอกาสได้ใช้ศักยภาพของตนให้เป็นประโยชน์ต่อการใช้หลักสูตรให้มากที่สุด สถานศึกษาต้องมีการบริการวัสดุหลักสูตร ได้แก่ เอกสารหลักสูตรและสื่อจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ความสะดวกและช่วยเหลือครูให้สามารถใช้หลักสูตรได้อย่างถูกต้อง รวมทั้งการบริการหลักสูตรภายในโรงเรียน ซึ่งสถานศึกษาจะต้องดำเนินการได้แก่ การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ แก่ผู้ใช้หลักสูตร เช่น การบริการห้องสอนวิชาเฉพาะ บริการเกี่ยวกับห้องสมุด สื่อการเรียนการสอน บริการเกี่ยวกับเครื่องมือในการวัดและประเมินผล และการแนะแนว เป็นต้น

2. การดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตร ได้แก่ การปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่น อาจดำเนินการได้ในหลายลักษณะ ซึ่งอาจจะทำการปรับหลักสูตรให้เป็นระบบมีกฎเกณฑ์ ซึ่งดำเนินการโดยกรรมการหรือครูผู้สอน นอกจากนี้สถานศึกษาควรมีการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เป็นการขยายรายละเอียดของหลักสูตรไปสู่ภาคปฏิบัติ โดยกำหนดกิจกรรมและเวลาไว้อย่างชัดเจนสามารถนำไปปฏิบัติได้

3. การสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร ได้แก่ การจัดงบประมาณเพื่อการจัดการเรียนรู้ ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต้องบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพและยังประสิทธิผลตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ ตลอดจนการสนับสนุนในเรื่องอาคารสถานที่ ซึ่งเป็นส่วนประกอบสำคัญต่อการจัดการเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้อง

วางโครงการและแผนการใช้อาคารสถานที่ให้เหมาะสม โดยจะต้องสำรวจ ศึกษาวิเคราะห์อย่างละเอียด รอบคอบแล้วจึงวางแผนว่าควรจะดำเนินการอย่างไรจึงจะบรรลุผลตามเจตนารมณ์หรืออุดมการณ์ของ หลักสูตรที่กำหนด

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539 : 142 - 145) ได้กล่าวถึงแนวทางของผู้บริหารในการนำ หลักสูตรไปใช้ ดังนี้

1. ศึกษาทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรให้กระจ่าง เพื่อให้ได้ให้คำแนะนำแก่ครูผู้สอน และวางแผนในการเตรียมการและดำเนินการใช้หลักสูตร
2. จัดเตรียมบุคลากรโดยวิธีการต่างๆ เช่น การประชุมชี้แจง การฝึกอบรม การประชุมสัมมนา เพื่อให้ครูมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ตลอดจนสนับสนุนให้บุคลากรมีโอกาสไปฝึกอบรมดูงานที่จัดโดยหน่วยงานต่างๆ
3. จัดครูผู้สอนให้เหมาะสมกับความรู้ความสามารถ ความสนใจ ความถนัดและประสบการณ์ เพื่อจะได้จัดมวลงประสบการณ์การเรียนรู้แก่ผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ
4. ให้บริการและสนับสนุนการสอนของครู โดยการจัดทำจัดหาเอกสารหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์และสื่อจัดการเรียนรู้ และการจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ เช่น การจัดห้องสมุดให้อยู่ในสภาพที่ครูและนักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมได้ เป็นต้น โดยเน้นถึงประโยชน์และความสะดวกสบายในการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนเป็นหลัก
5. ดำเนินการนิเทศติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรอย่างสม่ำเสมอ โดยใช้เทคนิควิธีและเครื่องมือที่เหมาะสม เพื่อปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้
6. ให้ขวัญและกำลังใจตลอดจนส่งเสริมความก้าวหน้าในหน้าที่การงานอย่างเหมาะสมโดยยึดระบบคุณธรรมเป็นสำคัญ
7. ประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตรให้แก่ผู้เรียน ครูผู้สอน ผู้ปกครอง และชุมชน เพื่อสร้างความเข้าใจและความรู้สึที่ดีต่อหลักสูตรและรับความร่วมมือที่ดีจากบุคคลทั้งในและนอกโรงเรียน โดยใช้วิธีการและสื่อที่หลากหลาย
8. ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งในด้านการงานและการอยู่ร่วมกันในสังคม สำหรับครูผู้สอนเป็นบุคคลที่อยู่ในฐานะผู้ใช้หลักสูตรโดยตรงโดยตรงและมีความสำคัญที่สุดในการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติ โดยมีแนวทางปฏิบัติ ดังนี้
  1. ศึกษาทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรให้กระจ่าง และประชุมวิเคราะห์หลักสูตรเพื่อพิจารณาหาจุดประสงค์ของหลักสูตรและเนื้อหาวิชาในแต่ละวิชา ตลอดจนเพื่อพิจารณาวางแผนการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสม

2. ทำความรู้จักผู้เรียนและวิเคราะห์ข้อมูลในด้านต่าง ๆ ของผู้เรียน เช่น ความรู้ ความสามารถ และปัญหาของผู้เรียนเพื่อหาทางพัฒนาผู้เรียนทั้งชั้นและรายบุคคล
3. ศึกษาแผนการสอนคู่มือครูให้เข้าใจอย่างแจ่มชัดก่อนทำการสอน
4. จัดห้องเรียนให้มีบรรยากาศที่ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ และเตรียมสื่อการสอนที่จะใช้ในการสอนแต่ละครั้งก่อนสอน
5. ศึกษาและลงมือปฏิบัติการสอนด้วยวิธีที่หลากหลายให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง มากกว่าการฟังและการอ่านเพียงอย่างเดียว
6. พัฒนาวิธีการจัดการเรียนการสอนใหม่ ๆ และจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่ดึงดูดความสนใจของผู้เรียนและเกิดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสมตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร
7. จัดสอนซ่อมเสริมผู้เรียนที่มีความจำเป็นต้องเรียน
8. ตรวจสอบความก้าวหน้าของผู้เรียนเป็นระยะ ๆ โดยใช้เทคนิควิธีและเครื่องมือที่เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น โรงเรียนและผู้เรียน

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การบริหารหลักสูตรเป็นขั้นตอนที่สถานศึกษานำหลักสูตรที่สร้างขึ้นไปสู่การจัดการเรียนรู้ ซึ่งสถานศึกษาจะต้องปฏิบัติตามแผนการที่กำหนดไว้ในการดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตร สนับสนุนส่งเสริมการใช้หลักสูตร มีการประเมินคุณภาพของสถานศึกษา มีการนิเทศติดตามตรวจสอบงานรายงานผลการบริหารงานของสถานศึกษา

5. การนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล

การนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล มีนักวิชาการกล่าวไว้ ดังนี้

รุ่ง แก้วแดง (2544 : 37) ได้ให้ข้อเสนอแนะของการตรวจสอบประเมินผลไว้ว่า การประเมินผลเป็นกลไกสำคัญที่กระตุ้นให้เกิดการพัฒนา เพราะจะทำให้ได้ข้อมูลย้อนกลับที่จะสะท้อนให้เห็นถึงการดำเนินงานที่ผ่านมา บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้เพียงใด ต้องปรับปรุงแก้ไขในเรื่องใดบ้าง ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาก็เช่นกัน ผู้บริหารและครูเข้าใจถึงผลของการประเมินว่าจะทำให้การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพต่อไป

สุวีร์รัตน์ คำฝอย (2549 : 31) ได้กล่าวถึงการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลว่า สถานศึกษาศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการของบุคลากรจากการบริหารหลักสูตรภายในสถานศึกษามีการวางแผนการนิเทศและสร้างเครื่องมือที่นำมาใช้ในการประเมินผล รวมถึงสถานศึกษาสามารถดำเนินการนิเทศได้ตามแผนที่วางไว้

พิทักษ์ แก้วในเมฆ (2550 : 35 - 36) กล่าวถึงการประเมินหลักสูตรว่าเป็นกระบวนการพิจารณาถึงคุณค่า คุณภาพความสำคัญของหลักสูตรและกระบวนการประเมินหลักสูตรและได้สรุปการประเมินหลักสูตรว่า หมายถึง กระบวนการพิจารณาถึงคุณค่า คุณภาพความสำคัญของหลักสูตรและกระบวนการประเมินหลักสูตรสถานศึกษา โดยการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อนำไปใช้

ให้เกิดประโยชน์ต่อการตัดสินใจและตัดสินใจคุณค่า ทำให้ทราบคุณค่าและคุณภาพของหลักสูตรว่ามีส่วนใดส่วนดีอย่างไร บอกให้ผู้เกี่ยวข้องเกี่ยวกับหลักสูตรทราบว่า หลักสูตรที่สร้างนั้นมีความเหมาะสมเป็นไปตามเป้าหมายที่ต้องการหรือไม่

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2545 : 27) ได้กล่าวถึง การนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลของสถานศึกษา ดังนี้

1. การนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรและงานวิชาการภายในสถานศึกษา

2. การนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรและงานวิชาการภายนอกสถานศึกษา

สำหรับตัวชี้วัดที่บ่งบอกถึงความสำเร็จ สถานศึกษาต้องมีคณะกรรมการนิเทศภายใน มีแผนงาน/โครงการนิเทศติดตามกำกับในสถานศึกษา มีเอกสารหลักฐานการดำเนินงานบริหารจัดการหลักสูตรที่เป็นปัจจุบัน มีรายงานการนิเทศปรากฏเป็นหลักฐานตลอดจนมีระบบกำกับติดตามและประเมินผล

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาควรศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของบุคลากรในสถานศึกษา วางแผนการนิเทศและสร้างเครื่องมือ ดำเนินการนิเทศเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงาน รวบรวมวิเคราะห์สรุปและรายงาน การนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลจะเกิดความสำเร็จ สถานศึกษาควรมีคณะกรรมการภายในของสถานศึกษา มีแผนงานหรือโครงการการนิเทศ กำกับ ติดตามกำกับในสถานศึกษา มีเอกสารหลักฐานดำเนินงานบริหารจัดการหลักสูตรที่เป็นปัจจุบัน มีรายงานการนิเทศปรากฏเป็นหลักฐานและมีระบบกำกับติดตามและประเมินผล

6. การสรุปผลการดำเนินงานของสถานศึกษา

การดำเนินการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถ คุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมอันพึงประสงค์ ประกอบด้วยบุคคลหลายฝ่ายมาร่วมมือประสานงานกันพัฒนาผู้เรียนทั้งทางตรงและทางอ้อม บุคคลเหล่านั้นจำเป็นต้องได้รับการรายงานผลการประเมินเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการดำเนินงาน จึงจะสามารถทำการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างถูกต้องและมีประประสิทธิภาพซึ่ง กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2545 : 27) ได้กล่าวถึงการสรุปผลการดำเนินงานในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ดังนี้

6.1 มีการรายงานต่อผู้ที่เกี่ยวข้องและชุมชนเป็นประจำ

6.2 มีการประเมินผลการใช้หลักสูตร

สุนีย์ ภูพันธ์ (2546 : 250 - 251) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการประเมินผลหลักสูตรที่ได้ทำการประเมินผลแล้วสรุปผลเพื่อให้ได้ข้อมูลนำไปใช้ประโยชน์ ดังนี้

1. เพื่อหาคุณค่าของหลักสูตรนั้น หลักสูตรที่จัดทำขึ้นนั้นสามารถสนองวัตถุประสงค์ที่หลักสูตรต้องการหรือไม่ สนองความต้องการของผู้เรียนและสังคมอย่างไร
2. เพื่ออธิบายและพิจารณาว่า ลักษณะส่วนประกอบต่าง ๆ ของหลักสูตรในแง่ต่าง ๆ เช่น หลักการ จุดมุ่งหมาย เนื้อหาสาระ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดประเมินผล สอดคล้องกันหรือไม่ หรือสนองความต้องการหรือไม่
3. เพื่อตัดสินใจว่าหลักสูตรมีคุณภาพดีหรือไม่ เหมาะสมหรือไม่ มีข้อบกพร่องที่ต้องปรับปรุงแก้ไขอะไรบ้าง
4. เพื่อตัดสินใจว่าการบริหารงานวิชาการและการบริหารงานด้านหลักสูตร มีความถูกต้องหรือไม่ เพื่อหาแนวทางแก้ไขระบบบริหารหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ให้มีประสิทธิภาพ
5. เพื่อติดตามผลผลิตจากหลักสูตรคือ ผู้เรียนมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมหลังจากผ่านกระบวนการทางการศึกษามาแล้วตามหลักสูตร ว่าเป็นไปตามที่มุ่งหวังหรือไม่
6. เพื่อหาทางปรับปรุงแก้ไขสิ่งบกพร่องที่พบในองค์ประกอบต่าง ๆ ในหลักสูตร
7. เพื่อช่วยในการตัดสินใจว่าควรใช้หลักสูตรต่อไปหรือควรปรับปรุงพัฒนาในสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือเพื่อยกเลิกการใช้หลักสูตร

สรุปได้ว่า สถานศึกษาสรุปผลการดำเนินงานและเขียนรายงาน โดยเก็บรวบรวมข้อมูลผลการดำเนินงานพร้อมจัดส่งตามระยะเวลาที่กำหนด นำผลการรายงานเผยแพร่ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องและสาธารณชนรับทราบ และเขียนรายงานสรุปผลการดำเนินงาน ทั้งนี้สถานศึกษาควรมีการรายงานต่อผู้ที่เกี่ยวข้องเป็นประจำ

7. การปรับปรุงพัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตร

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2545 : 27) ได้กล่าวถึงการปรับปรุงพัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตร ดังนี้

7.1 สถานศึกษานำผลการดำเนินงาน รวมทั้งปัญหาหรือข้อเสนอแนะต่าง ๆ มาใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนปรับปรุงและพัฒนากระบวนการจัดการหลักสูตร

7.2 สถานศึกษาคำนึงการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการหลักสูตร และปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นในปีต่อ ๆ ไป

สุริวัฒน์ คำฝอย (2549 : 34) ได้สรุปการปรับปรุงพัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตรว่า หมายถึง การที่สถานศึกษานำผลการดำเนินงานรวมทั้งปัญหาและข้อเสนอแนะต่าง ๆ มาใช้เป็นข้อมูลเพื่อดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตรเพื่อให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

จากรายละเอียดต่าง ๆ ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาดังที่กล่าวมา สถานศึกษาสามารถนำเป็นแนวทางในการจัดทำหลักสูตรของสถานศึกษาที่สนองตอบต่อหลักสูตรแกนกลางการศึกษา

ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และเพิ่มเติมในส่วนที่เป็นความต้องการของท้องถิ่น โดยมี องค์ประกอบดังนี้ (กรมวิชาการ, 2552 :2)

1. ส่วนนำ ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ จุดหมาย สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์

2. การจัดทำโครงสร้างหลักสูตร รายวิชาพื้นฐาน รายวิชาเพิ่มเติม กิจกรรมพัฒนา ผู้เรียน เวลาเรียน

ระดับประถมศึกษา (ป.1 – ป.6) (รายปี)

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1 – ม.3) (รายภาค)

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย(ม.4 – ม.6) (รายภาค)

โครงสร้างหลักสูตรเป็นการนำเสนอโครงสร้างหลักสูตรของโรงเรียนในแต่ละ ระดับชั้น สอดคล้องต่อหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และความเป็น ท้องถิ่นทั้งในระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับสถานศึกษาที่สะท้อนการบริหารจัดการ หลักสูตร เวลาเรียน ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น เพิ่มเติม หรือ การจัดรายวิชาเพิ่มเติมตามความต้องการของโรงเรียน

3. การจัดทำคำอธิบายรายวิชา (รหัสวิชา ชื่อรายวิชา กลุ่มสาระการเรียนรู้ ระดับชั้น เวลาเรียน รายละเอียดคำอธิบายรายวิชา

3.1 ศึกษามาตรฐานการเรียนรู้

3.2 ศึกษาตัวชี้วัดชั้นปี (ป.1 – ม.3)

3.3 ศึกษาตัวชี้วัดช่วงชั้น (ม.4 – ม.6)

3.4 ศึกษาสาระการเรียนรู้แกนกลาง

3.5 ศึกษากรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นเพิ่มเติมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และโรงเรียน

3.6 ศึกษาการลงรหัสรายวิชาทั้งพื้นฐาน และเพิ่มเติม ประมวลจัดทำคำอธิบาย รายวิชา แยกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ อันประกอบไปด้วย ส่วนของสาระการเรียนรู้ กระบวนการ จัดการเรียนรู้และคุณลักษณะที่เกิด (คุณภาพผู้เรียนตามหลักสูตร)

4. เกณฑ์การจบหลักสูตร

5. การจัดทำหน่วยการเรียนรู้

5.1 โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา

5.2 มาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัด

5.3 สาระการเรียนรู้

ดำเนินการจัดหน่วยการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ครอบคลุมหลักสูตร
แกนกลางและสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นเพิ่มเติม

6. การออกแบบการเรียนรู้ที่อิงมาตรฐาน

- 6.1 ตัวชี้วัด
- 6.2 สาระการเรียนรู้ทั้งแกนกลางและท้องถิ่น
- 6.3 ชิ้นงาน / ภาระงาน
- 6.4 เกณฑ์การประเมิน
- 6.5 ชื่อหน่วยการเรียนรู้
- 6.6 เวลาเรียน

ดำเนินการออกแบบการเรียนรู้ที่อิงมาตรฐานการเรียนรู้ (แผนการจัดการเรียนรู้) ประกอบ
ไปด้วย มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระสำคัญ สาระการเรียนรู้ (ความรู้ ทักษะกระบวนการ
คุณลักษณะอันพึงประสงค์) ชิ้นงาน/ภาระงาน เกณฑ์การประเมินชิ้นงาน กิจกรรมการเรียนรู้ (นำเข้าสู่
สู่บทเรียน ช่วยพัฒนาผู้เรียน รวบรวม สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล บันทึกผลหลังสอน)

7. คู่มือการวัดและประเมินผลระดับสถานศึกษา

7.1 การประเมินในระดับชั้นเรียน ประเมินความก้าวหน้าโดยใช้วิธีการอย่าง
หลากหลาย

7.2 การประเมินในระดับสถานศึกษา ตัดสินผลการเรียนรู้รายปี / รายภาค การอ่าน
ถ้อยคำและเขียนตลอดจนคุณลักษณะอันพึงประสงค์และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

จะเห็นได้ว่าการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา เป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยการมีส่วนร่วม
ของฝ่ายต่าง ๆ เช่น ฝ่ายบริหาร ครูผู้สอน ผู้ปกครอง ชุมชน โดยทั่วไปการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา
มีการดำเนินการใน 2 ส่วน คือ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2552 : 37)

1. การดำเนินการระดับสถานศึกษา ดำเนินการโดยองค์คณะบุคคลในระดับสถานศึกษา
ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา คณะกรรมการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการ เพื่อพิจารณาจัดทำ
หลักสูตรสถานศึกษา รวมทั้งแนวปฏิบัติต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ระเบียบการวัดประเมินผลการเรียน
รวมทั้งพิจารณาเกี่ยวกับเอกสารบันทึกและรายงานผลการเรียน ซึ่งต้องใช้ร่วมกันในสถานศึกษานั้น ๆ

2. การดำเนินการระดับชั้นเรียน ดำเนินการโดยครูผู้สอนแต่ละคน ในการออกแบบ
หน่วยการเรียนรู้และจัดการเรียนการสอน เพื่อให้สอดคล้องเหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละกลุ่ม ซึ่งอาจมี
ความแตกต่างกัน เพราะผู้เรียนที่ครูแต่ละคนรับผิดชอบนั้นอาจมีความต้องการและความสามารถ
แตกต่างกัน ดังนั้นกิจกรรมการเรียนรู้หรืองานที่มอบหมายให้ผู้เรียนปฏิบัติ สื่อการสอน หรือวิธีการ
วัดประเมินผลอาจต้องปรับให้เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละกลุ่ม

ขั้นตอนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยทั่วไปดำเนินการโดยคณะกรรมการ หรือ คณะทำงาน ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินการโดยสังเขป ดังนี้

1. แต่งตั้งคณะกรรมการ/คณะทำงาน คณะกรรมการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการ ของสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน
2. วิเคราะห์ข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ มีแหล่งข้อมูลสำคัญมากมายที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา เช่น หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่น ข้อมูลจากการวิเคราะห์ สภาพปัญหา จุดเน้นความต้องการของชุมชนของสถานศึกษาแต่ละแห่ง ตลอดจนความต้องการของผู้เรียน
3. จัดทำหลักสูตรสถานศึกษา พิจารณาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาซึ่งมีองค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ วิสัยทัศน์ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา (เวลาเรียน รายวิชาพื้นฐาน/เพิ่มเติม กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน) คำอธิบายรายวิชา และเกณฑ์การจบหลักสูตร พร้อมกันนี้สถานศึกษาจะต้องจัดทำเอกสารระเบียบการวัดผลประเมินผล เพื่อใช้ควบคู่กับหลักสูตรสถานศึกษา
4. คณะกรรมการสถานศึกษาพิจารณาให้ความเห็นชอบ นำเสนอร่างเอกสารหลักสูตรสถานศึกษา และระเบียบการวัดผลประเมินผล ต่อคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ หากมีข้อเสนอแนะจากคณะกรรมการ ก็นำข้อเสนอแนะดังกล่าวไปพิจารณาปรับปรุงร่างหลักสูตรสถานศึกษาให้มีความเหมาะสมชัดเจนยิ่งขึ้นก่อนการอนุมัติใช้หลักสูตร เมื่อได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาแล้ว ให้จัดทำเป็นประกาศหรือคำสั่งเรื่องให้ใช้หลักสูตรสถานศึกษา โดยผู้บริหารสถานศึกษาและประธานกรรมการสถานศึกษาเป็นผู้ลงนาม
5. ใช้หลักสูตรสถานศึกษา ครูผู้สอนนำหลักสูตรสถานศึกษาไปกำหนดโครงสร้างรายวิชา และออกแบบหน่วยการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามเป้าหมาย
6. วิจัยและติดตามผลการใช้หลักสูตร ดำเนินการติดตามผลการใช้หลักสูตรอย่างต่อเนื่องเป็นระยะ ๆ เพื่อนำผลจากการติดตามมาใช้เป็นข้อมูลพิจารณาปรับปรุงหลักสูตรให้มีคุณภาพ และมีความเหมาะสมยิ่งขึ้น

สรุปได้ว่า หลักสูตรสถานศึกษามีความสำคัญต่อการช่วยพัฒนาผู้เรียนในทุก ๆ ด้าน สามารถชี้แนะให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาได้พยายามประมวลประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองในด้านความรู้ ทักษะคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์บรรลุตามจุดหมายของการจัดการศึกษา สถานศึกษาต้องทำงานร่วมกับครอบครัวและชุมชน ท้องถิ่น องค์กร และสถานศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชนในท้องถิ่น เพื่อให้เกิดผลตามจุดหมายของหลักสูตร หลักสูตรสถานศึกษาจะมีความสัมพันธ์กับการบริหารจัดการหลักสูตร ผลผลิตจากการบริหารจัดการหลักสูตรจะนำเสนอในหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อให้บุคคล

ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ทราบว่าสถานศึกษาจัดการศึกษาอย่างไร ก่อให้เกิดประโยชน์
 ในด้านการสร้างความเข้าใจ ความร่วมมือ การประสานงาน และการดำเนินงานในส่วนที่เกี่ยวข้อง
 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา

การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาที่ผ่านมา มีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรตาม
 สภาพปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อให้ระบบการศึกษาพัฒนาต่อไปได้อย่างต่อเนื่อง มีการกล่าวถึงปัญหาการ
 บริหารจัดการหลักสูตรไว้ดังต่อไปนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2540 : 23-24) กล่าวถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในกระบวนการยกระดับ
 ของหลักสูตรจากระดับที่เป็นอยู่ขึ้นสู่อีกระดับ ปัญหาอันเกิดจากการร่วมคิดร่วมทำ ร่วมกันสร้าง
 หลักสูตร และร่วมกันนำหลักสูตรไปใช้ ได้แก่ การขาดครูที่มีคุณสมบัติเหมาะสม การไม่ยอมรับ
 และไม่เปลี่ยนแปลงบทบาทการสอนของครูตามแนวหลักสูตร การขาดการอบรมให้แก่ครู ศูนย์การ
 พัฒนาหลักสูตรไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตน ขาดการประสานงานที่ดีระหว่างหน่วยงาน และ
 ผู้บริหารไม่สนใจเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงหลักสูตร

ปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรที่เกิดขึ้นจึงเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้การบริหารจัดการ
 หลักสูตรล้มเหลว ผู้บริหารบางคนประสบความสำเร็จในการบริหารหรือไม่ล้มเหลวก็ไม่
 ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร ซึ่งอัจฉรา จินดาพงษ์ (2540 : 41) ได้กล่าวถึง สาเหตุความล้มเหลว
 ของการบริหารหลักสูตร ซึ่งอาจแยกได้ดังนี้

1. ความล้มเหลวทางด้านความรู้ (Knowledge Failures) ความล้มเหลวในเรื่องต่าง ๆ
 ทั้งทางด้านนโยบายและวิธีการปฏิบัติ ความรู้ทางเนื้อหาวิชาที่จำเป็นต้องศึกษา ไม่เข้าใจ
 วัตถุประสงค์ของการศึกษา ตลอดจนขาดความรู้ทางด้านกฎหมาย ระเบียบกฎเกณฑ์ต่าง ๆ
2. ความล้มเหลวทางด้านส่วนบุคคล (Personality Failures) ความล้มเหลวทางด้าน
 บุคลิกภาพส่วนบุคคลมีความสำคัญพอ ๆ กับความล้มเหลวทางด้านความรู้ ความล้มเหลวทางด้าน
 บุคลิกภาพมีสาเหตุมาจากขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ทำให้ไม่มีความสามารถในการตัดสินใจ เพราะ
 เกิดความกลัวว่าจะเกิดความผิดพลาด ผู้บริหารบางคนขาดความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น
 ไม่กระจายความรับผิดชอบให้กับผู้ร่วมงานและไม่สามารถวิเคราะห์และประเมินผู้ร่วมงานได้
3. ปัญหาของผู้บริหาร ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับบุคคลในองค์กร ไม่เพียงแต่จะเป็นผล
 ต่อบุคคลข้างเคียงแล้ว ยังส่งผลให้เกิดปัญหาอื่น ๆ อีก ปัญหาเหล่านี้ได้แก่

3.1 ปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติที่เป็นแบบอย่างของบุคคลในองค์กร (Typical Problem)

3.2 ปัญหาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างผู้ร่วมงานในองค์กร (The Problem of Interrelationship)

3.3 ปัญหาเกี่ยวกับการติดต่อสื่อสาร ทั้งด้านเอกสารและคำพูดของบุคคลในองค์กร (The Problem of Communication)

3.4 ปัญหาด้านการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ (The Problem of Change)

ธีระ รุญเจริญ (2545 : 49) กล่าวถึงปัญหาของการใช้หลักสูตรไว้ว่า ระบบการบริหาร การศึกษายังไม่ได้เป็นระบบที่เอื้ออำนวยต่อการบริหารการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ เพราะยังเป็น ระบบอำนาจ อำนาจในการบังคับบัญชา การตัดสินใจ การอนุญาต อนุมัติ ตลอดจนบริหารงาน บุคคล การเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่ง และการเงินหรืองบประมาณ ในการบริหารการศึกษานั้นอยู่ที่ ส่วนกลาง หรืออยู่ที่กระทรวง ทบวง กรม ระบบการบริหารดังกล่าวเป็นสายการบังคับบัญชาที่ ก่อให้เกิดความล่าช้าและไม่ตอบสนองต่อความต้องการของท้องถิ่นต่าง ๆ ได้ จึงทำให้การบริหาร การศึกษาไม่เกิดผลดีหรือไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

องค์กรเพื่อการศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (ยูเนสโก) ได้จัด ประชุมการศึกษาระดับอุดมศึกษานานาชาติ ได้กล่าวถึงปัญหาการศึกษาของไทยว่า สิ่งที่ต้อง ปรับปรุงเป็นอันดับแรกคือหลักสูตร ตั้งแต่อนุบาลจนถึงระดับอุดมศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับสภา การศึกษา (2549 : 10) ที่ทำการประเมินภาพรวมหลังการปฏิรูปการศึกษามาแล้ว 6 ปี พบว่า

1. ในระยะ 6 ปีของการปฏิรูปมีแนวโน้มว่าผู้เรียนมีความสุขในการเรียนมากขึ้นด้วย รูปแบบการเรียนรู้ที่เริ่มหลากหลายมากขึ้น แต่ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการในวิชาหลัก ๆ โดยเฉพาะ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ยังอยู่ในระดับที่ต้องปรับปรุง ขณะที่ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ต้องเร่งให้ เกิดขึ้น โดยเร็ว

2. โรงเรียนยึดการจัดการเรียนการสอนตามหน่วยการเรียนรู้ ซึ่งพบว่าเนื้อหาหมักหมม ซ้ำซ้อน และไม่เชื่อมโยง กระบวนการเรียนรู้ที่จะทำให้ผู้เรียนหัดคิดวิเคราะห์จึงถูกลดความสำคัญไป

3. ความยืดหยุ่นหลากหลายของหลักสูตรเพื่อตอบสนองผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ เช่น ผู้พิการ ยังมีน้อย

4. โรงเรียนยังวัดประเมินผลแบบเดิม เนื่องจากครูขาดความรู้ความเข้าใจ

5. ประกาศ หรือคำสั่งต่าง ๆ จากส่วนกลางทำให้สถานศึกษาขาดอิสระในการ ดำเนินการที่เหมาะสมกับบริบทของตน

จากสภาพปัญหาดังกล่าว สภาการศึกษาจึงได้เสนอแนะแนวทางการแก้ปัญหาไว้ คือ

1. ให้มีการทบทวนเรื่องหลักสูตรให้ชัดเจน ตั้งแต่นิยาม ความหมาย โครงสร้าง องค์กรประกอบของหลักสูตรแกนกลาง หลักสูตรสถานศึกษา รวมทั้งบทบาทและภารกิจของส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค เขตพื้นที่ และสถานศึกษา

2. ลดความซ้ำซ้อน เพิ่มความเชื่อมโยงของสาระเนื้อหา
3. สร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องตรงกันกับทุกฝ่ายเกี่ยวกับการจัดการศึกษา
4. กฎ ระเบียบ คำสั่งต่าง ๆ ต้องส่งเสริมให้สถานศึกษามีอิสระ และอำนาจตัดสินใจ

เพื่อสนองความแตกต่างหลากหลายของผู้เรียน

5. ลดภารกิจที่ไม่ใช่การจัดการเรียนการสอนของครู ให้ครูมีเวลาให้ผู้เรียนมากขึ้น
6. ส่งเสริมการวิจัยเพื่อการปฏิรูป และการพัฒนาที่มีผู้นำทางวิชาการช่วยเหลือเป็น

พี่เลี้ยง

7. สร้างความรู้ความเข้าใจแก่ผู้ปกครอง ชุมชน เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วม
8. รวบรวมและเผยแพร่นวัตกรรมความรู้ที่ประสบความสำเร็จ

กระทรวงศึกษาธิการ (2551 : 1-3) กล่าวถึงการค้นพบปัญหาของหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ไว้ว่า ในเรื่องปัญหาความสับสนของผู้ปฏิบัติระดับ สถานศึกษาในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา สถานศึกษาส่วนใหญ่กำหนดสาระการเรียนรู้และผล การเรียนรู้ที่คาดหวังไว้มาก ทำให้เกิดปัญหาหลักสูตรแน่น การวัดและประเมินผลไม่สะท้อน มาตรฐาน ส่งผลต่อปัญหาการจัดทำเอกสารหลักฐานทางการศึกษา และการเทียบโอนผลการเรียน รวมทั้งปัญหาคุณภาพของผู้เรียนในด้านความรู้ ทักษะ ความสามารถและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ยังไม่เป็นที่น่าพอใจ

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ในภาพรวมของการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษานั้น มีปัญหาหลายประการที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และโรงเรียนพร้อมใช้ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สมควรพิจารณาปรับแก้ไข เพื่อให้เหมาะสม กับบริบทของโรงเรียน หากคงปล่อยปัญหาไว้ต่อไป อาจทำให้การจัดการศึกษาไม่บรรลุผลตาม ความมุ่งหมายของพระราชบัญญัติการศึกษา พุทธศักราช 2545

จากการศึกษาการบริหารจัดการหลักสูตร การดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตร สถานศึกษา จากเอกสารที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยเห็นว่ากรอบการบริหารจัดการหลักสูตรในโรงเรียนพร้อม ใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ใช้ในปีการศึกษา 2552 นั้น ครอบคลุม ในภารกิจงานวิชาการของสถานศึกษา ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีส่วนในการรับผิดชอบ โดยตรง ผู้วิจัยจึงได้นำมาใช้เป็นกรอบงานในการศึกษาปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ในโรงเรียนพร้อมใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษานูรรัพย์ เขต 2 ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้

โรงเรียนพร้อมใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

ขั้นตอนการพิจารณาดำเนินการเกี่ยวกับการคัดเลือกโรงเรียนพร้อมใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีขั้นตอนดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการที่ สพฐ 293/2551 : คำสั่ง)

การดำเนินงานเกี่ยวกับโรงเรียนพร้อมใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ดำเนินการคัดเลือกโรงเรียนที่มีความพร้อมใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยคัดเลือกโรงเรียนที่เปิดสอนระดับประถมศึกษา โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา และโรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวนโรงเรียนที่มีความพร้อมของแต่ละสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ให้อยู่ในดุลยพินิจของคณะกรรมการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นผู้คัดเลือก และสามารถรับผิดชอบดำเนินการพัฒนาให้สถานศึกษาทั้งหมดที่คัดเลือกได้คุณภาพตามที่หลักสูตรกำหนด เกณฑ์การคัดเลือกโรงเรียน จัดให้มีการทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือระหว่างโรงเรียนที่ผ่านการคัดเลือกกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งเป็นโรงเรียนที่มีคุณสมบัติ ดังนี้

1.1 เป็นโรงเรียนชั้นนำหรือเป็นโรงเรียนต้นแบบในด้านต่าง ๆ มีผลงานเป็นที่ปรากฏ เช่น โรงเรียนรางวัลพระราชทาน โรงเรียนที่เป็นแหล่งศึกษาครูงานในด้านต่าง ๆ โรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน โรงเรียนในโครงการนำร่องหรือโครงการวิจัยของหน่วยงานต่าง ๆ หรืออาจเป็นโรงเรียนที่มีผลการประเมินคุณภาพจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) อยู่ในระดับมาก หรือผลการประเมินอื่นที่มีคุณภาพเทียบเท่า

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีภาวะผู้นำ มีความรู้ความสามารถในการบริหารงานวิชาการ สามารถระดมทรัพยากรทั้งงบประมาณ บุคลากรในท้องถิ่น และสื่อการเรียนรู้มาสนับสนุนการดำเนินการบริหารจัดการหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษา

1.3 บุคลากรในสถานศึกษาทุกระดับ โดยเฉพาะคณะกรรมการการบริหารหลักสูตร และงานวิชาการของสถานศึกษา มีความเข้มแข็ง มีความรู้ความสามารถ มีความเต็มใจและมุ่งมั่นในการทำงาน รวมทั้งมีคณะครูผู้สอนแกนนำที่มีคุณภาพ มีศักยภาพในการออกแบบหน่วยการเรียนรู้อิงมาตรฐาน มีนวัตกรรมจัดการเรียนรู้ที่เป็นตัวอย่างได้ ตลอดจนสามารถเป็นที่เลี้ยงให้แก่ครูคนอื่น ๆ ในสถานศึกษาให้สามารถพัฒนาการออกแบบการเรียนรู้และจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.4 คณะกรรมการสถานศึกษามีความเข้มแข็ง รวมทั้งได้รับการสนับสนุนจากชุมชน สามารถให้คำแนะนำและสนับสนุนทรัพยากรที่เป็นประโยชน์ต่อการใช้หลักสูตรของสถานศึกษา สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้แก่สถานศึกษาอื่น ๆ

1.5 เป็นเครือข่ายการเรียนรู้ในด้านการใช้หลักสูตรที่เป็นรูปธรรม สามารถที่จะเข้าไป

ร่วมสนับสนุนทางวิชาการ ได้อย่างต่อเนื่อง

2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พัฒนานุเคราะห์ให้มีความรู้ความเข้าใจหลักสูตรและสามารถดำเนินการใช้หลักสูตร รวมทั้งส่งเสริมสนับสนุนการใช้หลักสูตรทุกระดับ ได้อย่างมีประสิทธิภาพตั้งแต่ปีการศึกษา 2552 เป็นต้นไป โดยใช้งบประมาณดำเนินการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ทั้งนี้สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษาจะสนับสนุนด้านวิชาการ เอกสารหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนที่มีความพร้อม ดำเนินการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควบคู่ขนานกับการดำเนินการศึกษาวิจัยของสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา

4. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา แต่งตั้งคณะทำงานขับเคลื่อนหลักสูตรสู่การปฏิบัติ เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของโรงเรียนต้นแบบ และโรงเรียนที่มีความพร้อมได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ

5. ในการดำเนินการใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ตั้งแต่ปีการศึกษา 2552 เป็นต้นไป ทั้งของโรงเรียนต้นแบบการใช้หลักสูตร และโรงเรียนที่มีความพร้อมทุกโรงเรียนนั้น ให้โรงเรียนทุกแห่งได้มีการออกแบบหน่วยการเรียนรู้และใช้สื่อการเรียนรู้ อย่างหลากหลาย รวมทั้งนำหนังสือเรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ปรับใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้ตามความเหมาะสม

6. สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษามีการติดตาม ประเมินผลการดำเนินงาน และรายงานผลเป็นระยะ ๆ ทั้งในระดับสถานศึกษาเขตพื้นที่การศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ขั้นตอนการดำเนินการใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

ขั้นตอนการดำเนินการใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในโรงเรียนพร้อมใช้หลักสูตรสถานศึกษานั้น มีรายละเอียดที่เกี่ยวข้อง ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการที่ สพฐ 293/2551 : คำสั่ง)

1. ภารกิจสำคัญโรงเรียนที่มีความพร้อม มีดังนี้

1.1 ทบทวนหลักสูตรสถานศึกษา จัดทำโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา คำอธิบายรายวิชา โดยประมวลสาระจากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่น และสถานศึกษาพิจารณาเพิ่มเติมในส่วนที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชน ท้องถิ่น ที่ต้องการพัฒนาเป็นพิเศษ

1.2 ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ และจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามที่ระบุไว้ในหลักสูตรแกนกลาง เป้าหมายและจุดเน้นตามกรอบ

หลักสูตรระดับท้องถิ่น และสอดคล้องกับความต้องการของสถานศึกษา

1.3 จัดทำระบบพัฒนาครู โดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน จัดช่วงเวลาให้คณะครูได้ออกแบบหน่วยการเรียนรู้ที่อิงมาตรฐานร่วมกัน การสังเกตการณ์จัดการเรียนการสอนของเพื่อนครูร่วมกันสะท้อนผลการสังเกตการณ์จัดการเรียนการสอน

1.4 พัฒนาระบบการเลือกใช้นักเรียนหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ผลิตรูปแบบสื่อการจัดการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ ที่ช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.5 จัดระบบฐานข้อมูลนักเรียน เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการวางแผนพัฒนาการบริหารการศึกษา การประกันคุณภาพการศึกษา และการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรให้มีคุณภาพ

1.6 ส่งเสริมให้ครูใช้วิธีการประเมินในชั้นเรียนที่หลากหลาย สะท้อนคุณภาพของผู้เรียน พัฒนาระบบการประเมินระดับสถานศึกษา

1.7 ใช้ระบบการวิจัยเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการใช้หลักสูตรของสถานศึกษา โดยครูใช้กระบวนการวิจัยในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน

1.8 ออกแบบระบบการทำงาน การเรียนรู้ร่วมกันกับสถานศึกษาด้านแบบ เพื่อนำตัวอย่างการปฏิบัติที่ดีในด้านการบริหารจัดการหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา

2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาร่วมกันดำเนินการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานควบคู่กันกับการดำเนินการศึกษาวิจัยของ สวท. รวมทั้งจัดให้มีการติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตรเป็นระยะ ๆ

3. ในการดำเนินการใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ตั้งแต่ปีการศึกษา 2552 เป็นต้นไป

โรงเรียนพร้อมใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุขมนตรี เขต 2

การพิจารณาคัดเลือกโรงเรียนเป็นโรงเรียนพร้อมใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ในดุลยพินิจของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งได้พิจารณาตามสภาพความพร้อมของโรงเรียนจำนวนโรงเรียนพร้อมใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีดังต่อไปนี้

โรงเรียนพร้อมใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ทั่วประเทศมีทั้งสิ้น 1,748 โรงเรียน ในจำนวนนี้เป็นโรงเรียนพร้อมใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุขมนตรี เขต 2 จำนวน 11 โรงเรียน (กระทรวงศึกษาธิการ ที่ สพฐ 293/2551 : คำสั่ง) ดังตาราง 2

ตาราง 2 รายชื่อโรงเรียนพร้อมใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2

ลำดับ ที่	โรงเรียน	อำเภอ	ชั้นเรียน ที่เปิดสอน	จำนวนบุคลากร (คน)	
				ผู้บริหาร สถานศึกษา	ครูผู้สอน
1	อนุบาลห้วยราช	ห้วยราช	อนุบาล-ป.6	3	20
2	อนุบาลประโคนชัย	ประโคนชัย	อนุบาล-ป.6	4	53
3	บ้านละตุน	กระสัง	อนุบาล-ป.6	1	6
4	วัดบ้านโคกเหล็ก	ห้วยราช	อนุบาล-ม.3	2	32
5	วัดบ้านตาเสา	ห้วยราช	อนุบาล-ม.3	2	23
6	อนุบาลกระสัง	กระสัง	อนุบาล-ม.3	3	30
7	บ้านหนองเต็ง	กระสัง	อนุบาล-ม.3	2	25
8	วัดบ้านแสงคง	ประโคนชัย	ป.1-ม.3	2	23
9	ประโคนชัยพิทยาคม	ประโคนชัย	ม.1-ม.6	5	119
10	กระสังพิทยาคม	กระสัง	ม.1-ม.6	4	94
11	แสงโตนพิทยาคม	ประโคนชัย	ม.1-ม.6	2	25
รวม				30	450

จากตาราง บุคลากรในโรงเรียนพร้อมใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 มีจำนวนทั้งสิ้น 480 คน ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 30 คน ครูผู้สอน จำนวน 450 คน มีโรงเรียนทั้งหมด 11 โรงเรียน จำแนกตามประเภทของโรงเรียน ดังนี้ โรงเรียนประถมศึกษา 3 โรงเรียน โรงเรียนขยายโอกาส 5 โรงเรียน และโรงเรียนมัธยมศึกษา 3 โรงเรียน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สำหรับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนพร้อมใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าในส่วนที่เกี่ยวข้องและนำมาประกอบการวิจัยดังนี้

งานวิจัยในประเทศ

ฉลอง พงศ์นราทร (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาการดำเนินการตามแนวปฏิรูปหลักสูตร และกระบวนการเรียนการสอนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานสามัญศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการศึกษาพบว่า ครู - อาจารย์ โรงเรียนโดยส่วนรวมและจำแนกตามขนาดโรงเรียน มีปัญหาในการดำเนินงานตามแนวทางการปฏิรูปหลักสูตร และกระบวนการเรียนการสอนของโรงเรียนมัธยมศึกษาโดยรวมและเป็นรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง และครู - อาจารย์ในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีปัญหาการดำเนินงานตามแนวปฏิรูปหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนของโรงเรียนมัธยมศึกษาโดยรวมและเป็นรายด้าน แตกต่างกัน โดยครู - อาจารย์ในโรงเรียนขนาดใหญ่มีปัญหาโดยรวมมากกว่าครู - อาจารย์ในโรงเรียนขนาดกลาง ครู - อาจารย์ในโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดกลาง มีปัญหาด้านการพัฒนาหลักสูตรตามความต้องการของท้องถิ่นมากกว่าครู - อาจารย์ในโรงเรียนขนาดเล็ก

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษากระบวนการเตรียมความพร้อมและศึกษาผลของกระบวนการเตรียมความพร้อมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาสำหรับคณะกรรมการหลักสูตรของสถานศึกษา ในด้านความสามารถในการทำงานเป็นทีม ความรู้ความเข้าใจในการสร้างหลักสูตรสถานศึกษา และความสามารถในการสร้างหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า 1) กระบวนการเตรียมความพร้อมในการพัฒนาหลักสูตรประกอบด้วย กระตุ้นประสบการณ์เดิม ให้เหตุผลและสะท้อนความคิด สรุปความคิดรวบยอดที่ได้จากการสะท้อนความคิด ทดลองฝึกปฏิบัติในสถานการณ์ใหม่ ให้เหตุผลและสะท้อนความคิดจากการทดลองฝึกปฏิบัติ สรุปความคิดรวบยอดจากการทดลองฝึกปฏิบัติ วางแผนประยุกต์ใช้ความรู้ และประยุกต์ใช้ความรู้ในสถานการณ์จริง 2) ผลการทดลองใช้กระบวนการเตรียมความพร้อม พบว่า คณะกรรมการหลักสูตรของสถานศึกษามีความสามารถในการทำงานเป็นทีม ความรู้ความเข้าใจในการสร้างหลักสูตรสถานศึกษา และความสามารถในการสร้างหลักสูตรสถานศึกษาหลังการทดลองสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

วรรณี ศิริวัฒน์ (2545 : บทคัดย่อ) ศึกษาสภาพและปัญหาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษาเมืองพัทยา พบว่า 1) การเตรียมความพร้อมการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งประกอบด้วย การสร้างความตระหนักแก่บุคลากร โดยจัดประชุมชี้แจง ประชุมปฏิบัติการ ให้ความรู้แก่บุคลากร โดยจัดอบรม ประชุม อบรมเชิงปฏิบัติการศึกษาดูงาน และศึกษาเอกสารเกี่ยวกับแนวทางการจัดทำหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ การจัดทำหลักสูตรตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และงานวิชาการสถานศึกษาและคณะกรรมการระดับกลุ่มวิชาจัดทำข้อมูลสารสนเทศ โดยรวบรวมข้อมูลด้านนักเรียน บุคลากร อาคารสถานที่ สังคมเศรษฐกิจ ภูมิปัญญาท้องถิ่น แหล่งการเรียนรู้และชุมชน มีการจัดทำแผนการดำเนินงานคือจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี แผนปฏิทินปฏิบัติงานและ

โครงการ 2) การดำเนินการจัดทำสาระของหลักสูตร มีการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานด้านผู้เรียน บุคลากร อาคาร สถานที่ เศรษฐกิจ สังคมและชุมชน เพื่อนำข้อมูลมากำหนดวิสัยทัศน์ภารกิจและ เป้าหมาย และกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยมีผู้บริหาร ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการคณะครูทั้งโรงเรียน และคณะกรรมการสถานศึกษาร่วมกันกำหนด จัดทำโครงสร้างของหลักสูตรจัดทำผลการเรียนรู้ที่ คาดหวังรายปี/รายภาค โดยให้ครูตามกลุ่มสาระการเรียนรู้เป็นผู้ทำมีการจัดทำคำอธิบายรายวิชา จัด หน่วยงานการเรียนรู้ใช้การบูรณาการหน่วยงานการเรียนรู้มีการจัดทำแผนการเรียนรู้แบบรายปีและรายครั้ง มี การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็น 2 แบบ คือ กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน ประกอบด้วย ลูกเสือ เนตรนารี และกิจกรรมชุมชน/ชมรม โดยให้ผู้เรียนเลือกเรียนตามความถนัดและความสนใจ และ

3) การดำเนินการบริหารหลักสูตร (ใช้หลักสูตร) มีการเตรียมบุคลากร โดยการประชุมชี้แจง การอบรมเชิงปฏิบัติการและการศึกษาดูงาน จัดครูเข้าสอนตามประสบการณ์มีการจัดการการสอน จัดบริการวัสดุหลักสูตร คือ คู่มือครู หนังสือ สื่อการสอน กำหนดการสอนแผนการเรียนรู้ มีการนิเทศ ติดตามผลการใช้หลักสูตร โดยการสังเกตการสอน เยี่ยมชั้นเรียนมีการประชาสัมพันธ์หลักสูตรที่ หลากหลายรูปแบบ เพื่อสร้างความเข้าใจระหว่าง โรงเรียนผู้ปกครอง และชุมชน จัดการเรียนรู้เน้น การเรียนรู้แบบบูรณาการ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ วัตถุประสงค์และประเมินผลจากสภาพจริง ประเมินจากเพิ่มสะสมงานและประเมินจากการปฏิบัติ

สมพร ทองศรี (2546 : บทคัดย่อ) ได้การศึกษาสภาพและปัญหาการจัดทำหลักสูตร สถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียน ครูวิชาการ โรงเรียนครูผู้ปฏิบัติการสอนใน โรงเรียนเครือข่ายการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 จังหวัดนครราชสีมา พบว่า

1) สภาพการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ในรายด้าน คือ ด้านการเตรียม ความพร้อมของสถานศึกษาในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และด้านการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา อยู่ในระดับมากทั้งสองด้าน 2) ปัญหาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยภาพรวมมี ปัญหาอยู่ในระดับ ปานกลาง ในรายด้าน ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุและอุปกรณ์ และด้านการจัดการมี ปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านบุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย และ 3) ปัญหาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยภาพรวมแตกต่างกัน โดย โรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหามากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ในรายด้าน ด้านบุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้อง แตกต่างกัน โดยโรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหามากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่

ปราณี กระทุ้มเขตต์ (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษาใน โรงเรียนนาร่องและโรงเรียนเครือข่าย สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า มีปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษา คือ 1) งานบริหารและบริการหลักสูตร ครูมีภาระรับผิดชอบ ทั้งงานสอนและงานพิเศษมาก แนวทางการแก้ปัญหาควรมีการแยกครูปฏิบัติการสอนและสาย สนับสนุนการสอนให้ชัดเจน 2) การดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร ครูขาดความรู้

ความเข้าใจในวิธีดำเนินการจัดทำแผนการเรียนรู้ แนวทางการแก้ปัญหา จัดอบรมให้ความรู้แก่ครู - อาจารย์ โดยเชิญวิทยากรที่มีความรู้และความสามารถในการเขียนแผนการเรียนรู้ ครอบคลุมความรู้ ความเข้าใจในระเบียบการวัดและประเมินผล แนวทางการแก้ปัญหา จัดทำเอกสารและจัดอบรมให้ความรู้ในเรื่องการวัดและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง และ 3) งานสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร ขาดการนิเทศภายในโรงเรียนอย่างเป็นระบบ แนวทางการแก้ปัญหา ควรมีการนิเทศภายใน การติดตามผลการใช้หลักสูตรเป็นระบบชัดเจน

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2546 : 79) ได้ทำการติดตามและประเมินผลการจัดทำหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนเครือข่ายการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 พบว่า 1) การเตรียมความพร้อมในการจัดหลักสูตร อยู่ในระดับน้อย เพราะระยะเวลาในการจัดทำหลักสูตรมีน้อย บุคลากรมีความรู้เรื่องหลักสูตรไม่ชัดเจน 2) การดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนส่วนใหญ่ดำเนินการโดยคณะครูในโรงเรียน มีการจัดสาระการเรียนรู้ จัดทำผลการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล หน่วยการเรียนรู้ 3) ปัญหาที่พบในการดำเนินงาน ได้แก่ ครูเข้าใจไม่ชัดเจนเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ครอบคลุมความมั่นใจในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา เวลาในการจัดทำหลักสูตรไม่เพียงพอ และบุคลากรมีภาระงานมาก 4) ความต้องการความช่วยเหลือจากหน่วยงานต่าง ๆ เช่น การสนับสนุนเอกสาร คู่มือในการจัดทำหลักสูตร นิเทศติดตาม กำกับดูแล เป็นพี่เลี้ยงในการทำหลักสูตร และให้คำแนะนำตอบข้อสงสัยหรือปัญหา หน่วยงานที่ต้องการความช่วยเหลือ ได้แก่ หน่วยงานต้นสังกัด กรมวิชาการ และมหาวิทยาลัย

สรอนงค์ สอนิชัย (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนนาร่อง สังกัดกรมสามัญศึกษาเขต 1 พบว่า 1) ปัญหาด้านการวัดผลประเมินผล คือ การวัดผลตามสภาพจริง 2) ปัญหาด้านการออกแบบการเรียนรู้ คือ การบูรณาการระหว่างกลุ่มสาระ 3) ปัญหาด้านการกำหนดเกณฑ์การวัดผลเอกสารหลักฐาน คือ ขาดเกณฑ์การประเมินการอ่านคิดวิเคราะห์ และครูไม่สามารถวัดการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียนได้อย่างละเอียด 4) ปัญหาด้านการจัดโครงสร้าง คือ ไม่สัมพันธ์กับวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมายของสถานศึกษา 5) ปัญหาด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ คือ ไม่สอดคล้องกับสภาพสถานศึกษา 6) ปัญหาด้านการเรียบเรียงหลักสูตร คือ การเรียบเรียงไม่ต่อเนื่องสัมพันธ์กัน และไม่สอดคล้องกับสภาพชุมชน 7) ปัญหาด้านกิจกรรมผู้เรียน คือ ครูไม่จัดกิจกรรมแนะแนว และมีภาระงานสอนมาก และ 8) ปัญหาด้านการสนับสนุนส่งเสริมการศึกษา คือ ขาดการแนะแนวที่สอดคล้องกับสภาพผู้เรียน และความต้องการของชุมชน

อัญญรัตน์ ไตรศิลป์พิศุต (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนนาร่อง และโรงเรียนเครือข่ายจังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า 1) ปัญหาการใช้หลักสูตร ใน

ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน ปัญหาทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา ด้านการจัดทำสาระหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการวางแผนการดำเนินการใช้หลักสูตร และด้านการดำเนินการใช้หลักสูตรมีปัญหาในระดับปานกลาง 2) แนวทางการแก้ปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษาสรุปได้ดังนี้ ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเตรียมเอกสารให้ความรู้และจัดการอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา จัดหาบุคลากรให้ตรงตามกลุ่มสาระและงบประมาณให้เพียงพอ รวมทั้งควรสร้างความตระหนักให้ชุมชนเห็นความสำคัญของการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการจัดทำสาระหลักสูตรสถานศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความรู้ในการจัดทำสาระหลักสูตร การจัดทำแผนการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การผลิตสื่อ รวมทั้งกระบวนการวัดผลประเมินผล ด้านการวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการประเมินผลการอ่าน การคิดวิเคราะห์ เขียน และเทคนิคการผลิตสื่ออย่างต่อเนื่อง และด้านการดำเนินการใช้หลักสูตร ควรให้ความรู้แก่ผู้นิเทศใน โรงเรียนและให้ความรู้แก่ครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนแนวใหม่

อุไรวรรณ พวงสมบัติ (2546 : 145-146) ได้ศึกษาปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนนำร่องการใช้หลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก ปีการศึกษา 2545 พบว่าปัญหาที่พบมาก คือ ขาดหนังสือค้นคว้า หนังสือเสริมความรู้สำหรับผู้เรียน ขาดงบประมาณเพื่อพัฒนาการสอนหรือเอกสารหลักสูตร ขาดงบประมาณเพื่อพัฒนาบุคลากร เช่น การจัดประชุมสัมมนา คู่มือและการจัดกิจกรรมให้ความรู้ อื่น ๆ ขาดงบประมาณในการพัฒนาผู้เรียน ขาดสื่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ขาดงบประมาณในการดำเนินการนิเทศการใช้หลักสูตรอย่างทั่วถึงสม่ำเสมอ ขาดแคลนสื่อการสอนที่ใช้ในสถานศึกษา ขาดผู้สอนที่มีความรู้ความชำนาญ การบริหารจัดการหลักสูตรยังมีปัญหา คือ ขาดการมีส่วนร่วมของชุมชนในการเข้ามาปรับปรุง ตรวจสอบและเสนอแนะหลักสูตรสถานศึกษา และขาดการแสวงหาทรัพยากรทางการบริหารในท้องถิ่นมาช่วยในสถานศึกษา

กนกวรรณ แสนคำ (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 พบปัญหา คือ ความไม่เข้าใจหลักสูตรอย่างชัดเจน การดำเนินการจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศยังไม่เป็นระบบ บุคลากรมีภาระงานมาก นอกจากนี้ยังพบว่า ครูขาดความรู้ความเข้าใจในการวัดและประเมินผล การทำวิจัยในชั้นเรียน การวิจัยและพัฒนา การจัดหาและเลือกใช้และพัฒนาสื่อ ขาดการนิเทศติดตามการใช้หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ส่วนแนวทางการแก้ปัญหา คือ ควรจัดอบรม ศึกษาดูงาน เพื่อให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรอย่างชัดเจน

ปริญญา วงศ์สุขสิน (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อกระบวนการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนเครือข่ายการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในจังหวัดนครราชสีมา ผลการศึกษาพบว่า 1) ปัจจัยการบริหาร มีสภาพที่ปรากฏอยู่ในระดับมากทั้งในภาพรวมและรายด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ คือ ด้านผู้บริหาร ด้านอาคารสถานที่ ด้านครูผู้สอน ด้านการประเมินคุณภาพภายนอก ด้านงบประมาณ ด้านชุมชนและผู้ปกครอง ด้านวัสดุหลักสูตร และด้านการนิเทศ 2) กระบวนการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทั้งในภาพรวมและรายด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ คือ การเตรียมความพร้อม การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การใช้หลักสูตร การวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร การนิเทศ ติดตาม และประเมินผลหลักสูตร และการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร 3) ปัจจัยการบริหารกับกระบวนการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูง และ 4) ปัจจัยการบริหารส่งผลต่อกระบวนการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ คือ ด้านการประเมิน คุณภาพภายนอก ด้านอาคารสถานที่ ด้านผู้บริหาร และด้านงบประมาณ มีความสามารถในการทำนายกระบวนการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา

วาทีต มะริรัมย์ (2549 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อสภาพการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยทั่วไปไม่แตกต่างกันและเห็นว่ามี การปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนผลจากการสัมภาษณ์ พบว่า ปัญหาหลักของหลักสูตรที่จัดทำขึ้นยังไม่สอดคล้องต่อความต้องการของท้องถิ่นอย่างแท้จริง การนิเทศ การกำกับ การติดตามและประเมินผล ยังไม่เป็นระบบและต่อเนื่อง บุคคลที่เกี่ยวข้องยังขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องและตรงกันเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษา อีกทั้งศักยภาพของสถานศึกษาในการจัดทำหลักสูตรมีความแตกต่างกันตามขนาดของสถานศึกษา

ปฐพี มีบาง (2551 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 พบว่า 1) สภาพการดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่นำหลักสูตรของสถานศึกษาอื่นมาประยุกต์ใช้กับโรงเรียนของตน โดยพบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่มีการดำเนินการครบถ้วนตามที่หลักสูตรกำหนด ซึ่งสามารถดำเนินการได้มากกว่าโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็กในเรื่องเดียวกัน 2) ปัญหาการดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษาโดยรวมและรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับน้อย 3) การเปรียบเทียบปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษา จำแนกตามสถานภาพผู้ตอบและขนาดของสถานศึกษา พบว่า ผู้อำนวยการ โรงเรียนและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อปัญหาการดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษาแตกต่างกันในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยครูผู้สอนมีความคิดเห็นว่ามีปัญหาในการดำเนินการในด้านดังกล่าวมากกว่า

ปัญหาการดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษาในสถานศึกษาที่มีขนาดแตกต่างกัน มีความแตกต่างกัน ในด้านการกำหนดและการจัดรายวิชาตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ด้านการจัดเอกสารประกอบหลักสูตร และด้านการจัดกิจกรรมผู้เรียน โดยพบว่า โรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหามากกว่าโรงเรียนขนาดกลาง และขนาดใหญ่

จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การที่สังคมมีการเปลี่ยนแปลง ระบบการผลิตและวิถีชีวิตแบบใหม่ เพื่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีขีดความสามารถในการแข่งขันในเวทีระดับ จึงควรจะมีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยการนำสภาพท้องถิ่น เข้ามามีส่วนในการจัดการศึกษาในทุกระดับทุกประเภท เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพ และความต้องการของท้องถิ่น การศึกษาให้เข้าใจท้องถิ่นอย่างแท้จริง แล้วนำมาปรับปรุงให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา จะเป็นการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นให้เป็นประโยชน์อย่างสูงสุด ทำให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นอยู่และความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น ทำให้คุณภาพชีวิตของประชาชนดีขึ้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนต้นแบบและ โรงเรียนความพร้อมการใช้หลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

งานวิจัยต่างประเทศ

สำหรับงานวิจัยในต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ในโรงเรียนพร้อมใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าและรวบรวมเพื่อนำเสนอไว้ดังนี้

ทาวาง (Tawang. 1995 : 2118-A) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นและรูปแบบ การคิดเรื่องการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพ พบว่า การพัฒนาหลักสูตรดังกล่าว ช่วยให้การ เรียนรู้เกี่ยวกับความเชื่อในการดูแลสุขภาพแต่ละท้องถิ่นเพิ่มขึ้นเมื่อนำไปใช้สอนกับท้องถิ่นที่มี ลักษณะเดียวกันยังให้ผลสัมฤทธิ์เหมือนเดิม การนำไปสอนพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญในด้านการ ผูกอบรม ส่วนด้านเนื้อหา ด้านทักษะ และโดยรวมไม่แตกต่างกัน สำหรับรูปแบบการคิด ด้าน ความรู้ความจำ ด้านความเข้าใจ และโดยรวมไม่แตกต่างกัน

บัทเลอร์ (Butler. 1996 : 2314-A) ได้วิจัยเรื่อง กระบวนการพัฒนาหลักสูตรการออกแบบ กราฟฟิคที่มีประสิทธิภาพ พบว่า ควรรวบรวมแนวคิดและสังเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับการออกแบบ กราฟฟิคที่จำเป็นทางการศึกษาให้มากที่สุดก่อนการดำเนินงานพัฒนาหลักสูตรจากนั้นจึงแต่งตั้ง คณะกรรมการขึ้นมา ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบกราฟฟิคและนักศึกษา เมื่อ ดำเนินการพัฒนาแล้วควรมีการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ให้ทราบโดยทั่วกัน ทั้งนี้หน่วยงานต้นสังกัด ควรสนับสนุน ส่งเสริมให้ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมด้วย

เทย์เลอร์ (Taylor. 1996 : 2123-A) ได้ทำการวิจัยเปรียบเทียบหลักสูตรวิทยาศาสตร์และหลักสูตรนานาชาติในประเทศอังกฤษและแคว้นเวลส์ กับหลักสูตรปกติในรัฐออนตาริโอประเทศแคนาดา ผลการศึกษาพบว่า ระบบการศึกษาของรัฐออนตาริโอมีการกระจายอำนาจทางการศึกษามากกว่าระบบการศึกษาของประเทศอังกฤษและแคว้นเวลส์ เช่น การส่งเสริมให้โรงเรียนสามารถพัฒนาหลักสูตรขึ้นมาใช้เอง ในขณะที่หน่วยงานทางการศึกษามีน้อยกว่า ดังนั้นจึงผลักดันให้มีการจัดการศึกษาที่เน้นการกระจายอำนาจไปยังท้องถิ่น และให้ครูผู้สอนมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรมากยิ่งขึ้น

กันชา (Cancha. 1997 : 2884-A) ได้ศึกษากระบวนการพัฒนาหลักสูตร โภชนาการศึกษาพบว่า การให้ชุมชนมีอำนาจในการกำหนดนโยบาย กระบวนการและการวางแผน ทำให้สามารถส่งเสริมการปฏิบัติงานร่วมกันของประชาชน สามารถพัฒนาแนวทางสู่ความสำเร็จและให้ประชาชนมีความเสียสละมอบเครื่องมือที่ส่งเสริมหลักสูตร พร้อมทั้งทำให้ประชาชนและผู้มีความเชี่ยวชาญด้านหลักสูตร สามารถออกแบบหลักสูตรร่วมกันได้

เบคแมน (Bekman. 1997 : 1561-A) ได้ศึกษาการพัฒนาหลักสูตร โปรแกรมการรู้หนังสือพบว่า โปรแกรมการรู้หนังสือไม่ได้พิจารณาถึงความสนใจของชุมชนหรือประชากรกลุ่มเป้าหมาย และหลักสูตรยังขาดการให้การฝึกฝนและพัฒนาอาชีพให้ตรงกับความต้องการของชุมชน โปรแกรมการรู้หนังสือของประชาชนจึงไม่ประสบผลสำเร็จ

เจมส์ (James. 2000 : Abstract) ได้ศึกษาเรื่องความรู้สึกของผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้ากรรมการสถานศึกษาที่มีต่อการบริหารการดำเนินงานในด้านของการจัดทำและพัฒนาหลักสูตร โดยมองปัจจัยที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษาทั้งภายในและภายนอก ทั้งในด้านพฤติกรรม ความแตกต่างของผู้เรียน ความต้องการของท้องถิ่น และคณะกรรมการการศึกษา ผู้บริหารและครูที่มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรง และจุดมุ่งหวังที่ผู้บริหาร ครู คณะกรรมการการศึกษาต้องการที่จะให้เกิดกับผู้เรียนและสถานศึกษา โดยใช้แบบสอบถาม พบว่า มีความรู้สึกคล้ายกันดังนี้ 1) ผู้เรียนที่อยู่ในที่ที่แตกต่างกันมีความสนใจในการพัฒนาต่างกัน 2) คณะกรรมการสถานศึกษามีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาโรงเรียน 3) ต้องปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นให้เป็นแนวเดียวกัน 4) นำผลจากการศึกษาไปปรับปรุงโรงเรียน ชั้นเรียน และผู้บริหารสถานศึกษา 5) ครูต้องปรับปรุงเปลี่ยนแปลงเนื้อหาในการเรียนการสอน และ 6) ครูต้องภูมิใจที่จะทำให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียน

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา สรุปได้ว่า การที่จะบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพขึ้นอยู่กับปัจจัยและองค์ประกอบหลายประการ โดยเฉพาะผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งมีบทบาทสูงสุดในการสนับสนุนสร้างขวัญกำลังใจ กระตุ้นเตือนให้บุคลากรปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถ ต้องมีความเข้าใจในขอบข่ายของงาน เนื่องจากสภาพปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา

ส่วนใหญ่ มักจะพบในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ปัญหาความไม่พร้อมของบุคลากร อุปกรณ์ต่าง ๆ ตลอดจนงบประมาณที่จำกัด ปัญหาเหล่านี้มีความแตกต่างกันไปตามสภาพความพร้อมในแต่ละโรงเรียนและตามขนาดของโรงเรียน โรงเรียนขนาดใหญ่จะมีความพร้อมในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษามากกว่าโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็ก และการที่สังคมมีการเปลี่ยนแปลงระบบการผลิตและวิถีชีวิตแบบใหม่ ทำให้ท้องถิ่นประสบปัญหาเกี่ยวกับคุณภาพในชุมชนอย่างมาก ดังนั้นจึงควรจะมีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่น การศึกษาให้เข้าใจถึงสภาพของท้องถิ่นอย่างแท้จริง แล้วนำมาปรับปรุงให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาจะเป็นการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์สูงสุด แนวทางในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ รวมทั้งการแก้ไขปัญหาดังกล่าวให้หมดไป จะต้องอาศัยความร่วมมือกันตั้งแต่ผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา และครูผู้สอนในโรงเรียนในการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน ซึ่งจะมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนด้วย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการดำเนินการวิจัยเรื่องปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียน พร้อมใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนและตามหัวข้อที่ได้ศึกษาดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียนพร้อมใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำนวน 480 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 30 คน และครูผู้สอน จำนวน 450 คน ซึ่งเป็นข้อมูล วันที่ 10 มิถุนายน 2552

2. กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยการเปรียบเทียบจากตารางของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan) ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียนพร้อมใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำนวน 240 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา ทั้งประชากร จำนวน 30 คน ครูผู้สอน จำนวน 210 คน โดยทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ตามโรงเรียนที่ศึกษา ข้อมูลประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังตาราง 3

ตาราง 3 ข้อมูลประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

แหล่งข้อมูล	ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง	
	ผู้บริหาร สถานศึกษา	ครูผู้สอน	ผู้บริหาร สถานศึกษา	ครูผู้สอน
อนุบาลห้วยราช	3	20	3	9
อนุบาลประโคนชัย	4	53	4	25
บ้านตะลุง	1	6	1	3
วัดบ้านโคกเหล็ก	2	32	2	15
วัดบ้านตาเสา	2	23	2	11
อนุบาลกระสัง	3	30	3	14
บ้านหนองเต็ง	2	25	2	11
วัดบ้านแสงคง	2	23	2	11
ประโคนชัยพิทยาคม	5	119	5	55
กระสังพิทยาคม	4	94	4	44
แสงโตนพิทยาคม	2	25	2	12
รวม	30	450	30	210

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนพร้อมใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับสถานภาพและประเภทของโรงเรียนของผู้ตอบแบบสอบถาม จัดสร้างเป็นแบบตรวจสอบ (Checklist)

1. ตำแหน่ง

- ( ) ผู้อำนวยการ โรงเรียน / รองผู้อำนวยการ โรงเรียน
- ( ) ครูผู้สอน

2. ประเภทของโรงเรียน

- ( ) โรงเรียนประถมศึกษา
- ( ) โรงเรียนขยายโอกาส
- ( ) โรงเรียนมัธยมศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียน พร้อมใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ตามกรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา ประกอบด้วย การเตรียมความพร้อม และการวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร
2. การดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ประกอบด้วย การจัดทำหลักสูตร สถานศึกษา และการดำเนินการบริหารหลักสูตร (ใช้หลักสูตร)
3. การประเมินผล และสรุปผล ประกอบด้วย ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล การสรุปผลการดำเนินงาน และการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร

แบบสอบถามตอนที่ 2 มีการตรวจและกำหนดคะแนนของแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้นำมา ตรวจให้คะแนน ดังนี้

ระดับปัญหามากที่สุด	ได้	5 คะแนน
ระดับปัญหามาก	ได้	4 คะแนน
ระดับปัญหาปานกลาง	ได้	3 คะแนน
ระดับปัญหาน้อย	ได้	2 คะแนน
ระดับปัญหาน้อยที่สุด	ได้	1 คะแนน

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด เพื่อให้เสนอความคิดเห็น และปัญหาอื่น ๆ เพิ่มเติมไว้เป็นสาระในการปรับปรุงแก้ไข และพัฒนางานที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำหลักสูตร สถานศึกษาต่อไป

ในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ทฤษฎี แนวคิด คำรา และรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหาร จัดการหลักสูตรสถานศึกษา นำมากำหนดขอบเขตและเนื้อหาเพื่อสร้างแบบสอบถาม
2. ศึกษาวิธีการสร้างเครื่องมือสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูล จากตำราเอกสารที่เกี่ยวข้อง ในการสร้างแบบสอบถาม
3. กำหนดขอบข่ายของข้อคำถามที่สร้างตามกรอบแนวคิดของการศึกษาค้นคว้าตามเกณฑ์ ของการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ดังนี้

3.1 การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา ประกอบด้วย การเตรียมความพร้อม และการวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร

3.2 การดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ประกอบด้วย การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และการดำเนินการบริหารหลักสูตร (ใช้หลักสูตร)

3.3 การประเมินผล และสรุปผล ประกอบด้วย ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล การสรุปผลการดำเนินงาน และการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร

4. สร้างแบบสอบถามแบบปลายเปิด เป็นแบบประมาณค่า (Rating Scale) ให้ครอบคลุม การดำเนินงานการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา โดยกำหนดเขียนคำถามครอบคลุมทั้ง 3 ขั้นตอน 7 ด้าน รวมจำนวนทั้งสิ้น 50 ข้อ

5. นำแบบสอบถามที่สร้างเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความครอบคลุม เนื้อหา

6. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เสนอแนะ แล้วเสนอ ต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อพิจารณาความถูกต้อง ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา จำนวน 3 คน คือ

6.1 ดร.ภูวนาด บุพานวิทย์ ตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านละลูน อำเภอกระสัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2

6.2 นายสรรพสิริ เชาวชัยพัฒน์ ตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านจาน อำเภอกระสัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2

6.3 นางพัฒนา เปลียนไรสง ตำแหน่ง ครู อันดับ คศ. 3 โรงเรียนกระสังพิทยาคม อำเภอกระสัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2

โดยเมื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องและเที่ยงตรงแล้ว หากค่าดัชนีความสอดคล้อง ระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC : Index of Item - Objective Congruence) แล้วคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป มาเป็นคำถามในการสร้างแบบสอบถาม

7. นำแบบสอบถามที่ได้จากการตรวจสอบแก้ไข และนำข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ ปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งหนึ่ง

8. นำแบบสอบถามไปทดลองเพื่อหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้กับผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในโรงเรียนพร้อมใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน จากนั้นนำมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งใช้คำนวณด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ผลปรากฏว่ามีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .97 สามารถนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลได้

9. จัดพิมพ์แบบสอบถามเป็นฉบับสมบูรณ์ และนำแบบสอบถามไปใช้ในการวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่ถูกต้องรวดเร็ว ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามซึ่งดำเนินการดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ส่งผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานบุรีรัมย์ เขต 2 เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลการวิจัยจากโรงเรียนเป้าหมาย
2. ผู้วิจัยนำหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานบุรีรัมย์ เขต 2 นำแบบสอบถามส่งผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในโรงเรียนพร้อมใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานบุรีรัมย์ เขต 2 จำนวน 240 ฉบับ โดยผู้วิจัยประสานงานด้วยตนเอง ระหว่างเดือนพฤศจิกายน - ธันวาคม 2553 ได้รับแบบสอบถามคืนจำนวน 240 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100
3. เมื่อดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แล้ว ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้
  - 3.1 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ
  - 3.2 จัดแยกแบบสอบถามเป็นกลุ่มตามประเภทของตัวแปร
  - 3.3 นำข้อมูลที่ได้มาประเมินผลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนพร้อมใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานบุรีรัมย์ เขต 2 ผู้วิจัยได้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยแบ่งออกเป็น 5 ตอน ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสถานภาพ ประเภทของโรงเรียน โดยใช้จำนวน และร้อยละ
2. วิเคราะห์ปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สำหรับเกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) กำหนดความหมายขอบเขตดังนี้ บุญชม ศรีสะอาด. (2535 : 163) กล่าวไว้ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00	หมายถึง ปัญหามากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50	หมายถึง ปัญหามาก
ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50	หมายถึง ปัญหาปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50	หมายถึง ปัญหาน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50	หมายถึง ปัญหาน้อยที่สุด

นำเสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบความเรียง

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนโดยรวมและรายข้อ โดยใช้การวิเคราะห์แบบ Independent Samples t-test

4. วิเคราะห์เปรียบเทียบปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนขยายโอกาส และโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยรวมและรายข้อ โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance) ในกรณีที่พบว่าค่าเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทดสอบความแตกต่างรายคู่โดยใช้วิธีของเชฟเฟ่ (Scheffe' Method)

5. วิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามตอนที่ 3 ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิดเกี่ยวกับปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาในพร้อมใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ และการจัดอันดับ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

1.1 หาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC : Index of Item - Objective Congruence) แบบสอบถามแต่ละข้อคำถามมีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ถือว่าใช้เป็นแบบสอบถามได้ หาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC จำนวนจากสูตร ดังนี้ (กาญจนา วัฒนา 2544 : 116)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ $\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทุกคน
 N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

1.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) ที่ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์ (2542 : 261) กล่าวไว้ตามสูตร คือ

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ α แทน ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น
 k แทน จำนวนข้อของเครื่องมือวัด
 S_i^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ
 S_t^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนรวม

2. สถิติพื้นฐาน

2.1 ค่าร้อยละ (Percentage) คำนวณจากสูตร ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด 2543 : 101)

$$P = \frac{f}{n} \times 100$$

เมื่อ P แทน ร้อยละ
 f แทน ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ
 n แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

2.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) คำนวณจากสูตร ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด 2543 : 102)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย
 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม
 n แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม

2.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) คำนวณจากสูตร (บุญชม ศรีสะอาด 2543 : 103)

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum(X - \bar{X})^2}{n}}$$

เมื่อ	S.D.	แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	X	แทน คะแนนแต่ละตัว
	$\bar{X}$	แทน ค่าเฉลี่ย
	n	แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม
	$\sum$	แทน ผลรวม

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้สถิติเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน คือ t-test และใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance) เพื่อทดสอบว่าโรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนขยายโอกาส และโรงเรียนมัธยมศึกษา มีปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาต่างกัน ซึ่งคำนวณจากสูตร (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์ 2542 : 260)

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{S_H^2 + S_L^2}{n}}}$$

เมื่อ	t	แทน ค่าอำนาจจำแนก
	$\bar{X}_H$	แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่ได้คะแนนสูง
	$\bar{X}_L$	แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่ได้คะแนนต่ำ
	S_H^2	แทน ความแปรปรวนของกลุ่มที่ได้คะแนนสูง
	S_L^2	แทน ความแปรปรวนของกลุ่มที่ได้คะแนนต่ำ
	n	แทน จำนวนคนในกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำที่นำมาวิเคราะห์

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ MS_b แทน ค่าเฉลี่ยผลบวกกำลังสองระหว่างกลุ่ม
 MS_w แทน ค่าเฉลี่ยผลบวกกำลังสองภายในกลุ่ม

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนพร้อมใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลและเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับหัวข้อต่อไปนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการแปลความหมาย และเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ถูกต้อง ผู้วิจัยได้กำหนดความหมายของสัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

%	แทน	ค่าร้อยละของคะแนน
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ยของคะแนน (Mean)
S.D.	แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t-distribution
F	แทน	ค่าสถิติของการแจกแจงแบบเอฟ (F-distribution)
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนของแบบสอบถาม โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ วิเคราะห์หาค่าสถิติของข้อมูล โดยเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามรายละเอียดในตอนต้นที่ 1 - 4 ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิด ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์เป็นความเรียง เพื่อสนับสนุนข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ดังรายละเอียดในตอนต้นที่ 5

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่าง ตามสถานภาพ และประเภทของโรงเรียน โดยการหาค่าร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 ปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนพร้อมใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุริรัมย์ เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนพร้อมใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุริรัมย์ เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนโดยรวมและรายข้อ โดยใช้การวิเคราะห์แบบ Independent Samples t-test

ตอนที่ 4 เปรียบเทียบปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนพร้อมใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุริรัมย์ เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนขยายโอกาส และโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยรวมและรายข้อ โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance) ในกรณีที่พบว่าค่าเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทดสอบความแตกต่างรายคู่โดยใช้วิธีของเชฟเฟ้ (Scheffe' Method)

ตอนที่ 5 ประมวลผลปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนพร้อมใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุริรัมย์ เขต 2 และข้อเสนอแนะจากผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ และการจัดลำดับ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่าง ตามสถานภาพ และ ประเภทของโรงเรียน โดยการหาค่าร้อยละ ซึ่งปรากฏ ดังตาราง 4

ตาราง 4 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสภาพการดำรงตำแหน่ง และประเภทของโรงเรียน

ข้อความ	จำนวน	ร้อยละ
1. สภาพการดำรงตำแหน่ง		
1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา	30	12.50
1.2 ครูผู้สอน	210	87.50
2. ประเภทของโรงเรียน		
2.1 โรงเรียนประถมศึกษา	45	18.80
2.2 โรงเรียนขยายโอกาส	74	30.80
2.3 โรงเรียนมัธยมศึกษา	121	50.40

จากตาราง 4 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นครูผู้สอน คิดเป็นร้อยละ 87.50 โดยปฏิบัติหน้าที่สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 50.40

ตอนที่ 2 ปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนพร้อมใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ซึ่งปรากฏ ดังตาราง 5 - 8

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนพร้อมใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ในการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา

การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับของปัญหา	อันดับที่
1. โรงเรียนจัดทำแผนงาน การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ	2.80	.969	ปานกลาง	5
2. โรงเรียนกำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์ ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	2.58	1.040	ปานกลาง	11

ตาราง 5 (ต่อ)

การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับของปัญหา	อันดับที่
3. โรงเรียนสำรวจและศึกษาข้อมูลพื้นฐานของท้องถิ่นเพื่อนำมากำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์ของโรงเรียน	2.79	.938	ปานกลาง	6
4. บุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์	2.68	1.011	ปานกลาง	9
5. ชุมชน ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์	2.89	.985	ปานกลาง	1
6. วิสัยทัศน์ของหลักสูตรสถานศึกษา สนองต่อความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น	2.83	.971	ปานกลาง	3
7. โรงเรียนมีการสำรวจและจัดทำแหล่งเรียนรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่นไว้อย่างเป็นระบบ	2.83	.961	ปานกลาง	3
8. บุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนออกแบบการเรียนการสอน	2.66	1.059	ปานกลาง	10
9. โรงเรียนจัดหาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนและชุมชน	2.78	.987	ปานกลาง	7
10. โรงเรียนมีการวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษา	2.53	.981	ปานกลาง	12
11. โรงเรียนจัดอบรมสัมมนาเกี่ยวกับการออกแบบการเรียนการสอน	2.81	.982	ปานกลาง	4
12. โรงเรียนจัดหาวัสดุอุปกรณ์เพื่ออำนวยความสะดวกในการออกแบบการเรียนการสอน	2.77	1.056	ปานกลาง	8
13. โรงเรียนอบรมสัมมนาการพัฒนาสื่อการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง	2.88	.978	ปานกลาง	2
14. โรงเรียนประชาสัมพันธ์หลักสูตรและการใช้หลักสูตรสถานศึกษา	2.80	1.037	ปานกลาง	5
รวม	2.75	.715	ปานกลาง	-

จากตาราง 5 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนพร้อมใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานุริรัมย์ เขต 2 ในด้านการเตรียมความพร้อม โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน โดยที่ปานกลางค่อนข้างไปทางมากคือ ข้อ 5 ชุมชน ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์ ข้อ 13 โรงเรียนอบรมสัมมนาการพัฒนาสื่อการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และข้อ 6 วิสัยทัศน์ของหลักสูตรสถานศึกษา

สนองต่อความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น ข้อ 7 โรงเรียนมีการสำรวจและจัดทำแหล่งเรียนรู้ และ
ภูมิปัญญาท้องถิ่นไว้อย่างเป็นระบบ และปัญหาปานกลางค่อนข้างน้อยได้แก่ ข้อ 10 โรงเรียนมี
การวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษา

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับปัญหา
การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนพร้อมใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ในการดำเนิน
การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

การดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับของ ปัญหา	อันดับ ที่
15. บุคลากรในโรงเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสาระการเรียนรู้ ตามระดับชั้นของหลักสูตร	2.65	1.011	ปานกลาง	7
16. โรงเรียนจัดอบรมสัมมนาเกี่ยวกับการจัดทำสาระการเรียนรู้	2.78	.958	ปานกลาง	4
17. ชุมชน ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดทำสาระการเรียนรู้ที่สนอง ต่อความต้องการ	3.00	1.061	ปานกลาง	1
18. โรงเรียนกำหนดจุดหมายของหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้อง กับความต้องการของท้องถิ่น	2.77	1.025	ปานกลาง	5
19. โรงเรียนปรับรายละเอียดเนื้อหาสาระของหลักสูตรสถานศึกษา ที่เป็นเรื่องเกี่ยวกับท้องถิ่น	2.74	.977	ปานกลาง	6
20. โรงเรียนจัดทำเอกสารหลักสูตรที่มีความหลากหลาย	2.86	.960	ปานกลาง	2
21. บุคลากรในโรงเรียนมีความรู้ความเข้าใจขั้นตอนข้อบ่งชี้ ในการออกแบบการจัดการเรียนรู้	2.78	.957	ปานกลาง	4
22. โรงเรียนจัดทำคำอธิบายรายวิชาในกลุ่มสาระการเรียนรู้	2.56	1.085	ปานกลาง	12
23. โรงเรียนแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา อย่างเป็นระบบ	2.62	1.110	ปานกลาง	9
24. โรงเรียนนำหลักการบริหารมาใช้ในการดำเนินการบริหารหลักสูตร	2.61	1.089	ปานกลาง	10
25. โรงเรียนจัดทำแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	2.57	1.103	ปานกลาง	11
26. โรงเรียนจัดทำแผนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่น	2.77	.979	ปานกลาง	5
27. โรงเรียนส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง	2.64	1.045	ปานกลาง	8
28. โรงเรียนจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการหลายกลุ่มสาระการเรียนรู้	2.74	1.028	ปานกลาง	6

ตาราง 6 (ต่อ)

การดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับของปัญหา	อันดับที่
29. โรงเรียนส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	2.83	1.008	ปานกลาง	3
รวม	2.72	.778	ปานกลาง	-

จากตาราง 6 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนพร้อมใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุริรัมย์ เขต 2 ในการดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน โดยที่ปานกลางก่อนไปทางมากคือ ข้อ 17 ชุมชน ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดทำสาระการเรียนรู้ที่สนองต่อความต้องการ ข้อ 20 โรงเรียนจัดทำเอกสารหลักสูตรที่มีความหลากหลาย และข้อ 29 โรงเรียนส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และปัญหาปานกลางก่อนไปทางน้อยได้แก่ ข้อ 22 โรงเรียนจัดทำคำอธิบายรายวิชาในกลุ่มสาระการเรียนรู้

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนพร้อมใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุริรัมย์ เขต 2 ในการประเมินผล และสรุปผล

การประเมินผล และสรุปผล	$\bar{X}$	S.D.	ระดับของปัญหา	อันดับที่
30. โรงเรียนนิเทศการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง	2.95	.971	ปานกลาง	4
31. โรงเรียนติดตาม ประเมินผล การใช้หลักสูตรสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง	2.93	1.008	ปานกลาง	5
32. บุคลากรของโรงเรียนจัดทำแผนสะสมงานการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ	2.81	.995	ปานกลาง	13
33. โรงเรียนพัฒนาผลงานของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง	2.67	979	ปานกลาง	18

ตาราง 7 (ต่อ)

การประเมินผล และสรุปผล	$\bar{X}$	S.D.	ระดับของ ปัญหา	อันดับที่
34. โรงเรียนให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการประเมินผลการจัดทำหลักสูตร สถานศึกษา	3.02	1.039	ปานกลาง	1
35. โรงเรียนนิเทศเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา อย่างสม่ำเสมอ	2.85	1.045	ปานกลาง	11
36. โรงเรียนสำรวจความพึงพอใจของชุมชนต่อการใช้หลักสูตร	2.97	1.058	ปานกลาง	3
37. โรงเรียนสรุปผลการดำเนินงานจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเสนอ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	2.77	1.084	ปานกลาง	14
38. โรงเรียนได้ดำเนินการจัดทำเอกสารของหลักสูตรเผยแพร่ แก่ชุมชนและผู้ปกครอง	2.92	1.022	ปานกลาง	6
39. บุคลากรในโรงเรียนมีความพึงพอใจในการจัดทำหลักสูตร สถานศึกษา	2.75	.997	ปานกลาง	15
40. ชุมชน ผู้ปกครองมีความพึงพอใจในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	2.65	1.020	ปานกลาง	19
41. ผู้เรียนมีความพึงพอใจในหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน	2.70	.973	ปานกลาง	16
42. วิสัยทัศน์ของสถานศึกษาสอดคล้องกับมาตรฐานการประกัน คุณภาพด้านผู้เรียน	2.68	.986	ปานกลาง	17
43. พันธกิจของสถานศึกษาสอดคล้องกับมาตรฐานการประกันคุณภาพ ด้านกระบวนการ	2.64	1.022	ปานกลาง	20
44. โรงเรียนปรับปรุงพัฒนาระบบแผนงาน การจัดทำหลักสูตร สถานศึกษาอยู่เสมอ	2.88	1.052	ปานกลาง	8
45. โรงเรียนปรับปรุงพัฒนากระบวนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา อย่างต่อเนื่อง	2.87	1.029	ปานกลาง	9
46. โรงเรียนพัฒนาบุคลากรด้านการวางแผนดำเนินการ ใช้หลักสูตร	2.85	1.008	ปานกลาง	11
47. โรงเรียนปรับปรุงพัฒนากระบวนการวิจัยในชั้นเรียนอย่างต่อเนื่อง	2.91	1.041	ปานกลาง	7
48. โรงเรียนปรับปรุงพัฒนาวิธีการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล อย่างต่อเนื่อง	3.00	1.105	ปานกลาง	2
49. โรงเรียนนำกระบวนการบริหารมาปรับปรุงพัฒนาการจัดทำ หลักสูตรสถานศึกษา	2.86	.996	ปานกลาง	10
50. โรงเรียนจัดให้มีการประเมินคุณภาพของสถานศึกษาในการจัดทำ หลักสูตรสถานศึกษา	2.84	.972	ปานกลาง	12
รวม	2.83	.778	ปานกลาง	-

จากตาราง 7 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนพร้อมใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ในการประเมินผล และสรุปผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีปัญหาอยู่ในระดับ ปานกลางเช่นกัน โดยที่ปานกลางค่อนข้างไปทางมากคือ ข้อ 34 โรงเรียนให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการ ประเมินผลการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ข้อ 48 โรงเรียนปรับปรุงพัฒนาวิธีการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลอย่างต่อเนื่องและข้อ 36 โรงเรียนสำรวจความพึงพอใจของชุมชนต่อการ ใช้ หลักสูตร และปัญหาปานกลางค่อนข้างไปทางน้อยได้แก่ ข้อ 43 พันธกิจของสถานศึกษาสอดคล้อง กับมาตรฐานการประกันคุณภาพด้านกระบวนการ

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับปัญหา การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนพร้อมใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ในภาพรวม ทุกข้อ

ปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ในโรงเรียนพร้อมใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ในภาพรวมทุกด้าน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับของ ปัญหา	อันดับ ที่
1. การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา	2.75	.715	ปานกลาง	2
2. การดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	2.72	.778	ปานกลาง	3
3. การประเมินผล และสรุปผล	2.83	.778	ปานกลาง	1
รวม	2.78	.689	ปานกลาง	-

จากตาราง 8 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนพร้อมใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปาน กลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีปัญหาในระดับปานกลางเช่นกัน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจาก มากไปหาน้อย คือ การประเมินผล และสรุปผล การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา และการ ดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนพร้อมใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ซึ่งปรากฏดังตาราง 9 - 12

ตาราง 9 เปรียบเทียบปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนพร้อมใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ในการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา

ปัญหาการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา	ผู้บริหารสถานศึกษา		ครูผู้สอน		t	ระดับนัยสำคัญ
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. โรงเรียนจัดทำแผนงาน การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ	3.03	1.033	2.77	.957	1.334	.190
2. โรงเรียนกำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	2.73	1.015	2.56	1.044	.886	.381
3. โรงเรียนสำรวจและศึกษาข้อมูลพื้นฐานของท้องถิ่น เพื่อนำมากำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์ของโรงเรียน	2.87	.900	2.78	.945	.512	.612
4. บุคลากร ในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์	2.80	.961	2.66	1.019	.730	.470
5. ชุมชน ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา มีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์	2.80	.664	2.90	1.023	.712	.479
6. วิสัยทัศน์ของหลักสูตรสถานศึกษา สานองต่อความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น	3.00	.910	2.81	.979	1.062	.295
7. โรงเรียนมีการสำรวจและจัดทำแหล่งเรียนรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่น ไว้อย่างเป็นระบบ	2.97	.850	2.80	.976	.957	.344
8. บุคลากร ในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนออกแบบการเรียนการสอน	2.73	.980	2.65	1.071	.443	.660
9. โรงเรียนจัดหาแหล่งเรียนรู้ใน โรงเรียนและชุมชน	2.77	.935	2.79	.996	.103	.918
10. โรงเรียนมีการวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษา	2.50	1.075	2.53	.969	.138	.891

ตาราง 9 (ต่อ)

ปัญหาการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา	ผู้บริหาร สถานศึกษา		ครูผู้สอน		t	ระดับ นัย สำคัญ
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
11. โรงเรียนจัดอบรมสัมมนาเกี่ยวกับการออกแบบ การเรียนการสอน	2.80	1.064	2.81	.973	.070	.945
12. โรงเรียนจัดหาวัสดุอุปกรณ์เพื่ออำนวยความสะดวก ในการออกแบบการเรียนการสอน	2.80	1.095	2.77	1.053	.157	.876
13. โรงเรียนอบรมสัมมนาการพัฒนาสื่อการเรียน เรียนรู้อย่างต่อเนื่อง	2.77	1.006	2.90	.976	.681	.500
14. โรงเรียนประชาสัมพันธ์หลักสูตรและการใช้ หลักสูตรสถานศึกษา	2.73	.864	2.80	1.060	.408	.685
รวม	2.78	.716	2.75	.717	.396	.694

จากตาราง 9 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา
การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนพร้อมใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ในการเตรียมความพร้อม
ของสถานศึกษา โดยภาพรวมมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีความ
คิดเห็นไม่แตกต่างกันทุกข้อ

ตาราง 10 เปรียบเทียบปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนพร้อมใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุริรัมย์ เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ในการดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

ปัญหาการดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	ผู้บริหารสถานศึกษา		ครูผู้สอน		t	ระดับนัยสำคัญ
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
15. บุคลากรในโรงเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสาระการเรียนรู้ตามระดับชั้นของหลักสูตร	2.73	.980	2.64	1.017	.471	.641
16. โรงเรียนจัดอบรมสัมมนาเกี่ยวกับการจัดทำสาระการเรียนรู้	2.77	.971	2.78	.958	.075	.940
17. ชุมชน ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดทำสาระการเรียนรู้ที่สนองต่อความต้องการ	2.77	.774	3.03	1.093	1.635	.109
18. โรงเรียนกำหนดจุดหมายของหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น	2.67	.994	2.78	1.030	.586	.561
19. โรงเรียนปรับรายละเอียดเนื้อหาสาระของหลักสูตรสถานศึกษาที่เป็นเรื่องเกี่ยวกับท้องถิ่น	2.57	.971	2.77	.977	1.054	.299
20. โรงเรียนจัดทำเอกสารหลักสูตรที่มีความหลากหลาย	2.87	1.042	2.86	.951	.024	.981
21. บุคลากรในโรงเรียนมีความรู้ความเข้าใจขั้นตอนขบข่ายในการออกแบบการจัดการเรียนรู้	2.80	.714	2.78	.988	.129	.898
22. โรงเรียนจัดทำคำอธิบายรายวิชาในกลุ่มสาระการเรียนรู้	2.60	1.003	2.55	1.098	.240	.811
23. โรงเรียนแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ	2.57	1.040	2.63	1.122	.302	.764
24. โรงเรียนนำหลักการบริหารมาใช้ในการดำเนินการบริหารหลักสูตร	2.50	1.167	2.62	1.079	.549	.587
25. โรงเรียนจัดทำแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	2.50	1.009	2.59	1.117	.429	.670
26. โรงเรียนจัดทำแผนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่น	3.00	.871	2.73	.991	1.541	.131
27. โรงเรียนส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง	2.43	1.040	2.67	1.045	1.172	.248

ตาราง 10 (ต่อ)

ปัญหาการดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	ผู้บริหารสถานศึกษา		ครูผู้สอน		t	ระดับนัยสำคัญ
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
28. โรงเรียนจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการหลายกลุ่มสาระการเรียนรู้	2.67	.844	2.75	1.043	.475	.637
29. โรงเรียนส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	2.63	.556	2.85	1.055	1.754	.084
รวม	2.67	.715	2.73	.787	.458	.650

จากตาราง 10 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนพร้อมใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ในการดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยภาพรวมมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันทุกข้อ

ตาราง 11 เปรียบเทียบปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนพร้อมใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ในการประเมินผล และสรุปผล

ปัญหาการประเมินผล และสรุปผล	ผู้บริหารสถานศึกษา		ครูผู้สอน		t	ระดับนัยสำคัญ
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
30. โรงเรียนนิเทศการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง	3.07	.828	2.93	.991	.804	.426
31. โรงเรียนติดตาม ประเมินผล การใช้หลักสูตรสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง	2.73	.785	2.95	1.034	1.368	.178
32. บุคลากรของโรงเรียนจัดทำแผนสะสมงานการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ	2.90	.923	2.80	1.006	.549	.586
33. โรงเรียนพัฒนาผลงานของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง	2.70	1.149	2.67	.955	.152	.880
34. โรงเรียนให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการประเมินผล การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	2.93	.907	3.03	1.058	.526	.602

ตาราง 11 (ต่อ)

ปัญหาการประเมินผล และสรุปผล	ผู้บริหาร สถานศึกษา		ครูผู้สอน		t	ระดับ นัย สำคัญ
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
35. โรงเรียนนิเทศเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตร สถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ	2.63	.890	2.89	1.061	1.416	.164
36. โรงเรียนสำรวจความพึงพอใจของชุมชนต่อการ ใช้หลักสูตร	2.90	.923	2.98	1.078	.414	.681
37. โรงเรียนสรุปผลการดำเนินงานจัดทำหลักสูตร สถานศึกษาเสนอหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	2.87	1.042	2.75	1.092	.559	.580
38. โรงเรียนได้ดำเนินการจัดทำเอกสารของหลักสูตร เผยแพร่แก่ชุมชนและผู้ปกครอง	2.73	1.015	2.95	1.022	1.081	.287
39. บุคลากรในโรงเรียนมีความพึงพอใจในการจัดทำ หลักสูตรสถานศึกษา	2.63	.928	2.77	1.000	.755	.455
40. ชุมชน ผู้ปกครองมีความพึงพอใจในการจัดทำ หลักสูตรสถานศึกษา	2.43	.971	2.68	1.025	1.297	.202
41. ผู้เรียนมีความพึงพอใจในหลักสูตรสถานศึกษา ของโรงเรียน	2.63	1.129	2.71	.952	.352	.727
42. วิสัยทัศน์ของสถานศึกษาสอดคล้องกับมาตรฐาน การประกันคุณภาพด้านผู้เรียน	2.60	.968	2.69	.990	.477	.636
43. พันธกิจของสถานศึกษาสอดคล้องกับมาตรฐาน การประกันคุณภาพด้านกระบวนการ	2.63	.890	2.64	1.041	.027	.979
44. โรงเรียนปรับปรุงพัฒนาระบบแผนงาน การจัดทำ หลักสูตรสถานศึกษาอยู่เสมอ	2.90	1.094	2.88	1.049	.090	.929
45. โรงเรียนปรับปรุงพัฒนากระบวนการจัดทำ หลักสูตรสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง	2.97	1.033	2.86	1.030	.543	.590
46. โรงเรียนพัฒนาบุคลากรด้านการวางแผน ดำเนินการใช้หลักสูตร	2.67	.994	2.88	1.009	1.078	.288
47. โรงเรียนปรับปรุงพัฒนากระบวนการวิจัยใน ชั้นเรียนอย่างต่อเนื่อง	2.63	1.033	2.95	1.039	1.581	.122
48. โรงเรียนปรับปรุงพัฒนาวิธีการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลอย่างต่อเนื่อง	2.70	1.088	3.04	1.104	1.612	.115

ตาราง 11 (ต่อ)

ปัญหาการประเมินผล และสรุปผล	ผู้บริหาร สถานศึกษา		ครูผู้สอน		t	ระดับ นัย สำคัญ
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
49. โรงเรียนนำกระบวนการบริหารมาปรับปรุง พัฒนาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	2.63	1.098	2.89	.979	1.215	.232
50. โรงเรียนจัดให้มีการประเมินคุณภาพของ สถานศึกษาในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	2.77	.898	2.85	.984	.483	.632
รวม	2.74	.741	2.84	.784	.692	.493

จากตาราง 11 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา
การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนพร้อมใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ในการประเมินผล และสรุปผล
โดยภาพรวมมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีความคิดเห็นไม่แตกต่าง
กันทุกข้อ

ตาราง 12 เปรียบเทียบปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนพร้อมใช้หลักสูตร
แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ในภาพรวมทุกข้อ

ปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ในโรงเรียนพร้อมใช้หลักสูตร แกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2	ผู้บริหาร สถานศึกษา		ครูผู้สอน		t	ระดับ นัย สำคัญ
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา	2.80	.716	2.75	.717	.396	.694
2. การดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	2.67	.715	2.73	.787	.458	.650
3. การประเมินผล และสรุปผล	2.74	.741	2.84	.784	.692	.493
รวม	2.74	.630	2.78	.698	.371	.713

จากตาราง 12 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนพร้อมใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 โดยภาพรวมมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันทุกข้อเช่นกัน

ตอนที่ 4 เปรียบเทียบปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนพร้อมใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน จำแนกตามประเภทของโรงเรียน ซึ่งปรากฏดังตาราง 13 - 16

ตาราง 13 เปรียบเทียบปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนพร้อมใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ในการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา เมื่อจำแนกตามประเภทของโรงเรียน

ปัญหาการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา	ประถมศึกษา		ขยายโอกาส		มัธยมศึกษา		F	ระดับนัยสำคัญ
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. โรงเรียนจัดทำแผนงานการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ	2.71	.944	2.66	.848	2.80	1.038	1.838	.161
2. โรงเรียนกำหนดคนโยบายวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	2.62	.960	2.46	.909	2.58	1.140	.710	.493
3. โรงเรียนสำรวจและศึกษาข้อมูลพื้นฐานของท้องถิ่นเพื่อนำมากำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์ของโรงเรียน	2.91	.793	2.86	1.077	2.79	.893	1.244	.290
4. บุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์	2.82	1.007	2.46	.968	2.68	1.025	2.623	.075

ตาราง 13 (ต่อ)

ปัญหาการเตรียมความพร้อม ของสถานศึกษา	ประถมศึกษา		ขยายโอกาส		มัธยมศึกษา		F	ระดับ นัย สำคัญ
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
5. ชุมชน ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษามี ส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์	3.07	1.074	2.88	.921	2.89	.989	.980	.377
6. วิสัยทัศน์ของหลักสูตร สถานศึกษา สมองต่อความ ต้องการของชุมชนและท้องถิ่น	2.82	1.029	2.89	.869	2.83	1.013	.201	.818
7. โรงเรียนมีการสำรวจและจัดทำ แหล่งเรียนรู้ และภูมิปัญญา ท้องถิ่นไว้อย่างเป็นระบบ	2.98	.892	2.77	.987	2.83	.971	.723	.486
8. บุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วม ในการวางแผนออกแบบการเรียน การสอน	2.62	.984	2.62	1.102	2.66	1.102	.139	.870
9. โรงเรียนจัดหาแหล่งเรียนรู้ใน โรงเรียนและชุมชน	3.04	1.147	2.69	.996	2.78	.996	2.026	.134
10. โรงเรียนมีการวิเคราะห์ หลักสูตรสถานศึกษา	2.53	1.179	2.58	.950	2.53	.950	.209	.811
11. โรงเรียนจัดอบรมสัมมนา เกี่ยวกับการออกแบบการเรียน การสอน	2.64	1.090	3.04	.818	2.74	1.015	3.077	.048
12. โรงเรียนจัดหาวัสดุอุปกรณ์ เพื่ออำนวยความสะดวกใน การออกแบบการเรียนการสอน	2.78	1.259	2.84	.966	2.73	1.033	.251	.778
13. โรงเรียนอบรมสัมมนา การพัฒนาสื่อการเรียนเรียนรู้ อย่างต่อเนื่อง	2.82	1.093	3.07	.865	2.79	.991	1.926	.148
14. โรงเรียนประชาสัมพันธ์ หลักสูตรและการใช้หลักสูตร สถานศึกษา	2.91	1.203	2.97	.950	2.64	1.007	2.681	.071

ตาราง 13 (ต่อ)

ปัญหาการเตรียมความพร้อม ของสถานศึกษา	ประถมศึกษา		ขยายโอกาส		มัธยมศึกษา		F	ระดับ นัย สำคัญ
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
รวม	2.80	.790	2.77	.677	2.73	.714	.187	.830

จากตาราง 13 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนพร้อมใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานูริรัมย์ เขต ในการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา เมื่อจำแนกตามประเภทของโรงเรียน โดยภาพรวมมีปัญหาไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีปัญหาไม่แตกต่างกันทุกข้อ

ตาราง 14 เปรียบเทียบปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนพร้อมใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานูริรัมย์ เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ในการดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา เมื่อจำแนกตามประเภทของโรงเรียน

ปัญหาการดำเนินการจัดทำ หลักสูตรสถานศึกษา	ประถมศึกษา		ขยายโอกาส		มัธยมศึกษา		F	ระดับ นัย สำคัญ
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
15. บุคลากรในโรงเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสาระการเรียนรู้ตามระดับชั้นของหลักสูตร	2.62	1.230	2.69	.935	2.64	.973	.072	.931
16. โรงเรียนจัดอบรมสัมมนาเกี่ยวกับการจัดทำสาระการเรียนรู้	2.60	1.136	2.99	.802	2.72	.959	2.801	.063
17. ชุมชน ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดทำสาระการเรียนรู้ที่สนองต่อความต้องการ	2.98	1.196	3.11	1.142	2.93	.955	.625	.536
18. โรงเรียนกำหนดจุดหมายของหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น	2.82	1.114	2.64	1.142	2.83	.910	.881	.416

ตาราง 14 (ต่อ)

ปัญหาการดำเนินการจัดทำ หลักสูตรสถานศึกษา	ประถมศึกษา		ขยายโอกาส		มัธยมศึกษา		F	ระดับ นัย สำคัญ
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
19. โรงเรียนปรับรายละเอียด เนื้อหาสาระของหลักสูตร สถานศึกษาที่เป็นเรื่องเกี่ยวกับ ท้องถิ่น	2.64	1.069	2.81	.975	2.74	.947	.409	.665
20. โรงเรียนจัดทำเอกสารหลักสูตร ที่มีความหลากหลาย	2.82	1.173	2.96	.784	2.82	.975	.543	.581
21. บุคลากร ใน โรงเรียนมีความรู้ ความเข้าใจขั้นตอนขอข่ายในการ ออกแบบการจัดการเรียนรู้	2.69	1.145	2.86	.926	2.77	.901	.500	.607
22. โรงเรียนจัดทำคำอธิบาย รายวิชาในกลุ่มสาระการเรียนรู้	2.36	1.111	2.50	.910	2.07	1.165	1.535	.218
23. โรงเรียนแต่งตั้งคณะกรรมการ บริหารหลักสูตรสถานศึกษา อย่างเป็นระบบ	2.47	1.160	2.68	.952	2.64	1.182	.550	.578
24. โรงเรียนนำหลักการบริหาร มาใช้ในการดำเนินการบริหาร หลักสูตร	2.44	1.270	2.57	.938	2.69	1.102	.938	.393
25. โรงเรียนจัดทำแผนการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	2.49	1.342	2.53	.982	2.64	1.080	.393	.676
26. โรงเรียนจัดทำแผนการเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่น	2.73	1.156	2.77	.884	2.78	.970	.033	.968
27. โรงเรียนส่งเสริมสนับสนุนให้ ผู้เรียนแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง	2.49	1.375	2.65	.818	2.69	1.032	.633	.532
28. โรงเรียนจัดการเรียนรู้แบบ บูรณาการหลายกลุ่มสาระการ เรียนรู้	2.62	1.319	2.86	.728	2.70	1.062	.921	.400
29. โรงเรียนส่งเสริมการวิจัยใน ชั้นเรียนเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษา	2.71	1.325	2.95	.890	2.79	.939	.879	.416

ตาราง 14 (ต่อ)

ปัญหาการดำเนินการจัดทำ หลักสูตรสถานศึกษา	ประถมศึกษา		ขยายโอกาส		มัธยมศึกษา		F	ระดับ นัย สำคัญ
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
รวม	2.63	1.007	2.77	.698	2.73	.729	.454	.636

จากตาราง 14 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนพร้อมใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ในการดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา เมื่อจำแนกตามประเภทของโรงเรียน โดยภาพรวมมีปัญหาไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีปัญหาไม่แตกต่างกันทุกข้อ

ตาราง 15 เปรียบเทียบปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนพร้อมใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ในการประเมินผล และสรุปผล เมื่อจำแนกตามประเภทของโรงเรียน

ปัญหาการประเมินผล และ สรุปผล	ประถมศึกษา		ขยายโอกาส		มัธยมศึกษา		F	ระดับ นัย สำคัญ
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
30. โรงเรียนนิเทศการจัดทำ หลักสูตรสถานศึกษาอย่าง ต่อเนื่อง	2.84	1.127	3.34	.955	2.75	.849	9.282*	.000
31. โรงเรียนติดตาม ประเมินผล การใช้หลักสูตรสถานศึกษาอย่าง ต่อเนื่อง	2.78	1.241	3.38	.947	2.70	.853	11.920*	.000
32. บุคลากรของ โรงเรียนจัดทำ เพิ่มสะสมงานการจัดทำ หลักสูตรสถานศึกษาอย่างเป็น ระบบ	2.93	1.176	2.95	.920	2.69	.958	1.993	.139

ตาราง 15 (ต่อ)

ปัญหาการประเมินผล และ สรุปผล	ประถมศึกษา		ขยายโอกาส		มัธยมศึกษา		F	ระดับ นัย สำคัญ
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
33. โรงเรียนพัฒนาผลงาน ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง	2.82	1.193	2.74	.741	2.57	1.015	1.384	.253
34. โรงเรียนให้ชุมชนมีส่วนร่วม ในการประเมินผลการจัดทำ หลักสูตรสถานศึกษา	3.11	1.210	3.27	.983	2.83	.972	4.551*	.011
35. โรงเรียนนิเทศเกี่ยวกับการ การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา อย่างสม่ำเสมอ	2.80	1.120	3.19	1.167	2.67	.879	6.021*	.003
36. โรงเรียนสำรวจความพึงพอใจ ของชุมชนต่อการใช้หลักสูตร	2.84	1.127	3.27	1.114	2.83	.963	4.537*	.012
37. โรงเรียนสรุปผลการ ดำเนินงานจัดทำหลักสูตร สถานศึกษาเสนอหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง	2.84	1.242	2.92	1.095	2.64	1.007	1.620	.200
38. โรงเรียนได้ดำเนินการจัดทำ เอกสารของหลักสูตรเผยแพร่แก่ ชุมชนและผู้ปกครอง	2.93	1.195	3.20	.891	2.74	.996	4.782*	.009
39. บุคลากรในโรงเรียนมีความ พึงพอใจในการจัดทำหลักสูตร สถานศึกษา	2.76	1.090	2.82	1.012	2.71	.944	.300	.741
40. ชุมชน ผู้ปกครองมีความพึง พอใจในการจัดทำหลักสูตร สถานศึกษา	2.71	1.141	2.70	1.095	2.60	.927	.353	.703
41. ผู้เรียนมีความพึงพอใจ ในหลักสูตรสถานศึกษาของ โรงเรียน	2.82	1.173	2.73	.969	2.64	.894	.646	.525
42. วัสดุทัศน์ของสถานศึกษา สอดคล้องกับมาตรฐานการ ประกันคุณภาพด้านผู้เรียน	2.71	1.141	2.64	.885	2.69	.990	.111	.895

ตาราง 15 (ต่อ)

ปัญหาการประเมินผล และสรุปผล	ประถมศึกษา		ขยายโอกาส		มัธยมศึกษา		F	ระดับ นัย สำคัญ
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
43. พันธกิจของสถานศึกษา สอดคล้องกับมาตรฐานการ ประกันคุณภาพด้านกระบวนการ	2.76	1.190	2.65	.818	2.59	1.070	.452	.637
44. โรงเรียนปรับปรุงพัฒนา ระบบแผนงาน การจัดทำ หลักสูตรสถานศึกษาอยู่เสมอ	2.96	1.278	3.07	.956	2.74	1.004	2.329	.100
45. โรงเรียนปรับปรุงพัฒนา กระบวนการจัดทำหลักสูตร สถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง	2.93	1.286	3.19	.855	2.65	.972	6.639*	.002
46. โรงเรียนพัฒนามูลฐานการ การวางแผนดำเนินการใช้ หลักสูตร	2.67	1.279	3.16	.759	2.73	.992	5.385*	.005
47. โรงเรียนปรับปรุงพัฒนา กระบวนการวิจัยในชั้นเรียน อย่างต่อเนื่อง	2.98	1.422	3.07	.881	2.79	.957	1.711	.183
48. โรงเรียนปรับปรุงพัฒนา วิธีการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลอย่างต่อเนื่อง	2.93	1.321	3.36	1.067	2.80	.988	6.332*	.002
49. โรงเรียนนำกระบวนการ บริหารมาปรับปรุงพัฒนาการ จัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	2.69	1.203	3.07	.865	2.79	.974	2.574	.078
50. โรงเรียนจัดให้มีการประเมิน คุณภาพของสถานศึกษาในการ จัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	2.67	1.365	3.07	.764	2.77	.892	3.122*	.046
รวม	2.83	.967	3.03	.758	2.71	.687	4.152*	.017

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากตาราง 15 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนพร้อมใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานูริรัมย์ เขต 2 ในการประเมินผล และสรุปผลเมื่อจำแนกตามประเภทของโรงเรียน โดยภาพรวมมีปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อ 30 โรงเรียนนิเทศการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ข้อ 31 โรงเรียนติดตาม ประเมินผล การใช้หลักสูตรสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ข้อ 34 โรงเรียนให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการประเมินผลการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ข้อ 35 โรงเรียนนิเทศเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ ข้อ 36 โรงเรียนสำรวจความพึงพอใจของชุมชนต่อการใช้หลักสูตร ข้อ 38 โรงเรียนได้ดำเนินการจัดทำเอกสารของหลักสูตรเผยแพร่แก่ชุมชนและผู้ปกครอง ข้อ 45 โรงเรียนปรับปรุงพัฒนากระบวนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ข้อ 46 โรงเรียนพัฒนาบุคลากรด้านการวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร ข้อ 48 โรงเรียนปรับปรุงพัฒนาวิธีการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลอย่างต่อเนื่อง และ ข้อ 50 โรงเรียนจัดให้มีการประเมินคุณภาพของสถานศึกษาในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ส่วนข้ออื่น ๆ มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

ตาราง 16 เปรียบเทียบปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนพร้อมใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุริรัมย์ เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน เมื่อจำแนกตามประเภทของโรงเรียน ในภาพรวมทุกด้าน

ปัญหาการบริหารจัดการ หลักสูตรสถานศึกษา	ประถมศึกษา		ขยายโอกาส		มัธยมศึกษา		F	ระดับ นัย สำคัญ
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. การเตรียมความพร้อม ของสถานศึกษา	2.80	.790	2.77	.677	2.73	.714	.187	.830
2. การดำเนินการจัดทำ หลักสูตรสถานศึกษา	2.63	1.007	2.77	.698	2.73	.729	.454	.636
3. การประเมินผล และ สรุปผล	2.83	.967	3.03	.758	2.71	.687	4.152*	.017
รวม	2.76	.859	2.88	.639	2.72	.646	1.218	.298

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากตาราง 16 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนพร้อมใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุริรัมย์ เขต 2 เมื่อจำแนกตามประเภทของโรงเรียน โดยภาพรวมทุกด้าน มีปัญหาไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่ 3 การประเมินผล และสรุปผล มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

ผลจากการวิเคราะห์พบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย ในการประเมินผล และสรุปผล จึงทำการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ตามวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe' Method) โดยกำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05 ดังตาราง 17

ตาราง 17 เปรียบเทียบปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนพร้อมใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานูริรัมย์ เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน เมื่อจำแนกตามประเภทของโรงเรียน ในการประเมินผล และสรุปผล เป็นรายคู่

ประเภทโรงเรียน	$\bar{X}$	ประถมศึกษา	ขยายโอกาส	มัธยมศึกษา
		2.83 (.372)	3.03 (.372)	2.71 (.661)
ประถมศึกษา	2.83	-	-0.20 (.372)	0.12 (.372)
ขยายโอกาส	3.03		-	0.32* (.017)
มัธยมศึกษา	2.71			-

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากตาราง 17 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนพร้อมใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานูริรัมย์ เขต 2 เมื่อจำแนกตามประเภทโรงเรียน ในด้านการประเมินผล และสรุปผล โรงเรียนขยายโอกาสกับโรงเรียนมัธยมศึกษา มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในโรงเรียนขยายโอกาสมีความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษามากกว่าโรงเรียนมัธยมศึกษา

ตอนที่ 5 ประมวลปัญหาและข้อเสนอแนะ จากคำถามปลายเปิด ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โดยการแจกแจงความถี่ หากำร้อยละ ดังตาราง 18

ตาราง 18 ประมวลปัญหาและข้อเสนอแนะต่อการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา
 ในโรงเรียนพร้อมใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สังกัด
 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 (n = 240)

ปัญหาและข้อเสนอแนะ	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
1. การเตรียมความพร้อมในการดำเนินการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา		
1. โรงเรียนยังขาดความพร้อมในด้านวัสดุ อุปกรณ์ เอกสาร และสื่อที่ใช้ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	9	3.75
2. ครูขาดความสนใจ และขาดความตระหนักถึงความจำเป็นต่อการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	12	5.00
3. โรงเรียนขาดการประสานงานกับชุมชนและท้องถิ่น ทำให้ชุมชนและท้องถิ่นไม่เห็นความสำคัญของการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	26	10.83
4. วิสัยทัศน์นำไปสู่การปฏิบัติเป็นรูปธรรมน้อยมาก จึงตอบสนองความต้องการของชุมชนและท้องถิ่นได้น้อย	28	11.66
5. การส่งเสริมในเรื่องการส่งบุคลากรอบรมพัฒนา การประชาสัมพันธ์ และสื่อมีน้อย	34	14.16
6. ครูผู้สอนไม่มีส่วนร่วมในการเตรียมความพร้อมและการวางแผนการดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	47	19.58
2. การดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา		
1. บุคลากรและชุมชนไม่มีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมายในการจัดการศึกษาอย่างแท้จริง	8	3.33
2. การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา บางกลุ่มสาระการเรียนรู้ไม่ครอบคลุมตัวชี้วัด	13	5.41
3. สถานศึกษายังขาดสื่อการจัดการเรียนรู้	16	6.66
4. บุคลากรไม่เพียงพอ โดยเฉพาะสาระวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และภาษาต่างประเทศ	17	7.08
5. ขาดเอกสารการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	19	7.91

ตาราง 18 (ต่อ)

ปัญหาและข้อเสนอแนะ	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
6. การดำเนินงานจัดทำหลักสูตรสถานศึกษามีระยะเวลาน้อยเกินไป บางกลุ่มสาระจัดทำรูปเล่มไม่ทันใช้เมื่อเปิดภาคเรียน	21	8.75
7. ครูผู้สอนไม่เข้าใจวิธีการหรือกระบวนการวัดและประเมินผล และ การสร้างแบบประเมินผลและการวัดและประเมินผลไม่เป็นมาตรฐาน เดียวกัน	21	8.75
8. การบริหารหลักสูตร ไม่มีผู้ขับเคลื่อน และคณะทำงานหลักสูตร สถานศึกษาไม่ปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับแต่งตั้งและไม่เป็นปัจจุบัน	35	14.58
9. ครูผู้สอนยังยึดติดกับเนื้อหาหลักสูตรเดิม มีการทำแผนการจัดการ เรียนรู้ การทำวิจัยในชั้นเรียนน้อยมาก	52	21.66
3. การนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล		
1. การนิเทศ กำกับติดตาม และประเมินผลการใช้หลักสูตร สถานศึกษายังไม่เป็นระบบไม่ต่อเนื่อง และไม่เป็นจริง	15	6.25
2. สถานศึกษาไม่มีการนิเทศติดตามการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	16	6.66
3. บุคลากรไม่มีความรู้ทักษะในการนิเทศ	18	7.50
4. การสรุปผลไม่ตรงตามความเป็นจริงและมีการปฏิบัติไม่ต่อเนื่อง	18	7.50
5. บุคลากรยังไม่มีความชัดเจนในเรื่องการสรุปผลการดำเนินการ บริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา	21	8.75
6. บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในการนำข้อมูลไปปรับปรุงใช้ให้ เกิดผล	24	10.00
7. สถานศึกษาจัดทำแผนและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการ หลักสูตรสถานศึกษาไม่ต่อเนื่อง	25	10.41
8. สถานศึกษาไม่นำผลการติดตามไปใช้ในการวางแผนและพัฒนาการ บริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาอย่างจริงจัง	29	12.08
9. สถานศึกษาไม่มีการดำเนินการปรับปรุงหลักสูตร เนื่องจากไม่มี คณะกรรมการดำเนินงานและการมอบหมายงานที่ชัดเจน	31	12.91

ตาราง 18 (ต่อ)

ปัญหาและข้อเสนอแนะ	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
ข้อเสนอแนะอื่น ๆ		
1. ควรมีการจัดสรรงบประมาณเพิ่มเติม	12	5.00
2. ควรมีการสร้างขวัญกำลังใจให้แก่บุคลากร	19	7.91
3. ควรมีการจัดทำแผนการประชาสัมพันธ์ให้เป็นระบบและหลากหลาย และให้บุคลากร ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตร	20	8.33
4. ควรมีการจัดทำเอกสารหลักสูตรแจกอย่างทั่วถึง	24	10.00
5. ควรมีการจัดอบรมการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง ครอบคลุมจุดประสงค์ จัดทำเครื่องมือในการวัดและประเมินผลให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน และควรมีการนิเทศการประเมินผล	29	12.08
6. ควรมีการจัดอบรมให้ความรู้ในการทำแผนการจัดการเรียนรู้ การทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างต่อเนื่อง	31	12.91

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะสรุปผล และมีข้อเสนอแนะตามลำดับดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. ความสำคัญของการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. สรุปผลการวิจัย
5. อภิปรายผล
6. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายดังนี้

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน เกี่ยวกับปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาใน โรงเรียนพร้อมใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนพร้อมใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ตามตัวแปร สถานภาพ และประเภทของสถานศึกษา

ความสำคัญของการวิจัย

1. ทำให้ทราบปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาใน โรงเรียนพร้อมใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2
2. เพื่อเป็นข้อมูลสารสนเทศสำหรับโรงเรียนพร้อมใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 นำไปใช้ในการวางแผนปรับปรุงและพัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน โดยรวมและรายข้อ โดยใช้การวิเคราะห์แบบ Independent Samples t-test

4. วิเคราะห์เปรียบเทียบปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนขยายโอกาส และโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยรวมและรายข้อ โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance) ในกรณีที่พบว่าค่าเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทดสอบความแตกต่างรายคู่โดยใช้วิธีของเชฟเฟ้ (Scheffe' Method)

5. วิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามตอนที่ 3 ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิดเกี่ยวกับปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาในพร้อมใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุริรัมย์ เขต 2 ด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนพร้อมใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุริรัมย์ เขต 2 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนเกี่ยวกับปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนพร้อมใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุริรัมย์ เขต 2 พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ระดับปัญหาปานกลางทุกด้านเช่นกัน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ การประเมินผล และสรุปผล การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา และการดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

2. การเปรียบเทียบปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนพร้อมใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุริรัมย์ เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน พบว่า

2.1 การเปรียบเทียบปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนพร้อมใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุริรัมย์ เขต 2 ตามตัวแปรสถานภาพ พบว่า โดยภาพรวมมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ไม่แตกต่างกันทุกด้านเช่นกัน

2.2 การเปรียบเทียบปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนพร้อมใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานุริรัมย์ เขต 2 เมื่อจำแนกตามประเภทของโรงเรียน พบว่าโดยภาพรวมมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่ 3 การประเมินผล และสรุปผล มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 เมื่อทดสอบรายคู่ตามวิธีการของเชฟเฟ่ (Scheffe' Method) โดยกำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05 ในด้านการประเมินผล และสรุปผล โรงเรียนขยายโอกาสกับโรงเรียนมัธยมศึกษา มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในโรงเรียนขยายโอกาสมีปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษามากกว่าโรงเรียนมัธยมศึกษา ส่วนด้านอื่นๆ มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนพร้อมใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานุริรัมย์ เขต 2 มีประเด็นที่น่าสนใจนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนพร้อมใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานุริรัมย์ เขต 2 ทั้ง 3 ด้าน โดยเรียงลำดับด้านที่มีระดับปัญหามากไปหาน้อยตามลำดับ ดังนี้

1.1 การประเมินผล และสรุปผล พบว่า มีความคิดเห็นโดยรวมปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง คือ ปัญหาโรงเรียนให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการประเมินผลการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การปรับปรุงพัฒนาวิธีการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลอย่างต่อเนื่อง การสำรวจความพึงพอใจของชุมชนต่อการใช้หลักสูตรสถานศึกษา การนิเทศการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ติดตาม ประเมินผล การใช้หลักสูตรสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง การดำเนินการจัดทำเอกสารของหลักสูตรเผยแพร่แก่ชุมชนและผู้ปกครอง โรงเรียนปรับปรุงพัฒนากระบวนการวิจัยในชั้นเรียนอย่างต่อเนื่อง โรงเรียนปรับปรุงพัฒนาระบบแผนงานการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาอยู่เสมอ การปรับปรุงพัฒนากระบวนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง โรงเรียนนำกระบวนการบริหารมาปรับปรุงพัฒนาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา พัฒนานุเคราะห์ด้านการวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร การประเมินคุณภาพของสถานศึกษาในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา จัดทำเพิ่มสะสมงานการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ การสรุปผลการดำเนินงานจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเสนอหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ครูและนักเรียนมีความพึงพอใจในหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน วิสัยทัศน์ของสถานศึกษาสอดคล้องกับมาตรฐานการประกันคุณภาพด้านผู้เรียน และ

ปัญหาที่พบน้อยที่สุด ได้แก่ พันธกิจของสถานศึกษาสอดคล้องกับมาตรฐานการประกันคุณภาพด้านกระบวนการ

จากข้อค้นพบดังกล่าวอาจเป็นเพราะว่า สถานศึกษาได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในสถานศึกษา เพื่อวางแผนการดำเนินงานวิชาการ กำหนดสาระรายละเอียดของหลักสูตรสถานศึกษา จัดทำคู่มือการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการของสถานศึกษา นิเทศ กำกับ ติดตาม ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่งเสริมพัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร ประสานความร่วมมือจากบุคคลและชุมชน ประชาสัมพันธ์หลักสูตรแก่ผู้เกี่ยวข้อง และนำข้อมูลป้อนกลับจากฝ่ายต่าง ๆ มาพิจารณาเพื่อการปรับปรุง ตรวจสอบทบทวน ประเมินมาตรฐานการปฏิบัติงานการจัดทำหลักสูตรในรอบปีที่ผ่านมา แล้วใช้ผลการประเมินเพื่อวางแผนการบริหารหลักสูตรปีการศึกษาต่อไปอย่างมีประสิทธิภาพและคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (กรมวิชาการ. 2545 : 18) ในการกำหนดหลักสูตรสถานศึกษา ควรคำนึงว่าสิ่งที่ปรากฏในหลักสูตรเป็นสิ่งที่สถานศึกษาจะต้องดำเนินการตั้งแต่ต้นจนกระทั่งการนำหลักสูตรสู่ห้องเรียน โดยใช้ศักยภาพทั้งของสถานศึกษา และชุมชนอย่างเต็มที่ เกิดการพัฒนาผู้เรียนอย่างแท้จริง หลักสูตรสถานศึกษาจะต้องสามารถบอกให้ผู้ที่เกี่ยวข้องและบุคคลในชุมชนทราบอย่างชัดเจนว่าจะจัดการศึกษาอย่างไรในสถานศึกษา เมื่อสถานศึกษาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเสร็จเรียบร้อยแล้ว สถานศึกษาจะต้องตรวจสอบแต่ละหัวข้อ เพื่อให้สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทสภาพของสถานศึกษา จากนั้นนำร่างหลักสูตรดังกล่าวเสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้ความเห็นชอบ

1.2 การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา พบว่า มีความคิดเห็นโดยรวมปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง คือ ปัญหาโรงเรียนให้ชุมชน ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์ มีการจัดอบรมสัมมนาการพัฒนาสื่อการเรียนเรียนรู้ อย่างต่อเนื่อง การกำหนดวิสัยทัศน์ของหลักสูตรสถานศึกษา สนองต่อความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น โรงเรียนมีการสำรวจและจัดทำแหล่งเรียนรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่นไว้อย่างเป็นระบบ โรงเรียนจัดอบรมสัมมนาเกี่ยวกับการออกแบบการเรียนการสอน โรงเรียนจัดทำแผนงาน การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาอย่างเป็นระบบโรงเรียนประชาสัมพันธ์หลักสูตรและการใช้หลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนสำรวจและศึกษาข้อมูลพื้นฐานของท้องถิ่นเพื่อนำมากำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์ของโรงเรียน โรงเรียนจัดหาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนและชุมชน โรงเรียนจัดหาวัสดุอุปกรณ์เพื่ออำนวยความสะดวกในการออกแบบการเรียนการสอน บุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์ บุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนออกแบบการเรียนการสอน โรงเรียนกำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์ในการ

จัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และปัญหาที่พบบ่อยที่สุด ได้แก่ โรงเรียนมีการวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษา

จากข้อค้นพบดังกล่าวอาจเป็นเพราะว่า ภารกิจที่ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ตลอดจนบุคลากรที่เกี่ยวข้องจะต้องดำเนินการเพื่อเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา ไม่ว่าจะเป็นการสร้างมาตรฐานให้แก่บุคลากร การดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการของสถานศึกษาตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงาน/องค์กรในชุมชนทุกฝ่ายได้รับทราบและให้ความร่วมมือในการบริหารจัดการหลักสูตรของสถานศึกษา การจัดทำข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาให้เป็นระบบ การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาหรือธรรมนูญสถานศึกษา และการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา ให้มีความรู้ความเข้าใจ จนสามารถนำความรู้ไปใช้จัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษา (วัชชัย ชัยจิรฉายกุล. 2545 : 17) ยังเป็นสิ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนต้องอาศัยเวลาในการศึกษา และทำความเข้าใจเกี่ยวกับแนวดำเนินการ เพื่อให้ผลงานที่ปรากฏมีประสิทธิภาพอย่างแท้จริง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สำลี เกิงทอง และคณะ (2547 : 27) ที่ได้ติดตามการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของเขตการศึกษา 5 พบว่า โรงเรียนนำร่องและโรงเรียนเครือข่ายการใช้หลักสูตรสถานศึกษา มีผลการบริหารจัดการอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยด้านการเตรียมความพร้อมสูงที่สุด เพราะสถานศึกษามีเวลาในการเตรียมความพร้อมน้อยเกินไป สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วิวัฒน์ ผาจันทร์ดี (2546 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาตามทัศนะของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในโรงเรียนเครือข่ายการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 จังหวัดหนองคาย ซึ่งพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการเตรียมความพร้อม

1.3 การดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า มีความคิดเห็นโดยรวมปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง คือ ปัญหาชุมชน ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดทำสาระการเรียนรู้ที่สนองต่อความต้องการ การจัดทำเอกสารหลักสูตรที่มีความหลากหลาย การส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การจัดอบรมสัมมนาเกี่ยวกับการจัดทำสาระการเรียนรู้ บุคลากรในโรงเรียนมีความรู้ความเข้าใจขั้นตอนขอขบข่ายในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ กำหนดจุดหมายของหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น การจัดทำแผนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่น การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการหลายกลุ่มสาระการเรียนรู้ บุคลากรในโรงเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสาระการเรียนรู้ตามระดับชั้นของหลักสูตร มีการส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง โรงเรียนแต่งตั้งคณะกรรมการบริหาร

หลักสูตรสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ นำหลักการบริหารมาใช้ในการดำเนินการบริหารหลักสูตร และการจัดทำแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

จากข้อค้นพบดังกล่าวน่าจะมาจากเหตุผลดังต่อไปนี้ คือ 1) ข้อมูลที่แสดงความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาของบุคลากรที่เกี่ยวข้องไม่ชัดเจนและไม่เพียงพอ 2) บุคลากรที่เกี่ยวข้องไม่มีเวลาหรือไม่มีความสนใจ และกระตือรือร้นที่จะหาความรู้เกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา 3) มีการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์เรื่องการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ให้กับผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อขอความร่วมมือค่อนข้างน้อย 4) บุคลากรขาดการจัดทำข้อมูลแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น และ 5) ประชาชนในท้องถิ่นขาดความตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการศึกษา ไม่สนับสนุนและเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำสาระ การเรียนรู้ที่สนองต่อความต้องการ

สอดคล้องกับผลการวิจัยของ กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ (2545 : 26) ที่ได้ ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการประเมินผลการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนเครือข่าย พบว่า ผู้บริหารและครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรไม่ชัดเจน ขาดความมั่นใจในการ จัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ขาดการมีส่วนร่วมของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ยัง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ พันธณี วิหคโต (วารสารวิชาการ, 2546 : 3-9) ที่ทำการวิจัยเกี่ยวกับ ผลการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา พบว่า การจัดทำหลักสูตรไม่มีเวลาใน การศึกษาอย่างเพียงพอ ไม่มีเวลาในการตรวจสอบจึงทำให้หลักสูตรไม่สมบูรณ์ขาดคุณภาพ ชุมชน มีส่วนร่วมน้อย ไม่กล้าแสดงความคิดเห็นเพราะขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและการจัด การศึกษาแนวใหม่ คิดว่าเป็นหน้าที่ของครูและโรงเรียน และเชื่อมั่นว่าครูจะสามารถทำได้ดีกว่า ขาดการประสานงานและประสานสัมพันธ์ที่ดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชนและผู้ปกครอง

ส่วนปัญหาที่พบน้อยที่สุด ได้แก่ จัดทำคำอธิบายรายวิชาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่ง สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 27 กำหนดให้สถานศึกษามี หน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตรในส่วนที่เกี่ยวข้องกับปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติ ดังนั้น สถานศึกษาจึงต้องจัดทำสาระและคำอธิบายรายวิชาในหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อการออกแบบการ เรียนรู้ในสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ให้มีกระบวนการที่หลากหลาย ในการจัดทำต้องคำนึงถึงพัฒนาการ ทางด้านร่างกาย และสติปัญญา วิธีการเรียนรู้ ความสนใจ และความสามารถของผู้เรียนเป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปราโมทย์ รินทรราช (2541 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการ ปฏิบัติ ปัญหา สาเหตุและการแก้ปัญหาในการใช้หลักสูตรของโรงเรียนมัธยมศึกษา ปี พ.ศ.2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) พบว่าการบริหารหลักสูตรโรงเรียนมีคณะกรรมการเกี่ยวกับการวางแผน ของโรงเรียนที่สนองหลักการและจุดมุ่งหมายของหลักสูตร มีการกระจายอำนาจเพื่อเปิดโอกาสให้

บุคลากรทุกฝ่าย ทุกงาน ทุกหมวดวิชาได้มีส่วนร่วมในการวางแผน โรงเรียนมีคณะกรรมการจัดทำแผนงานด้านวิชาการ มีกิจกรรม QC ระดับหมวดวิชา โดยมีการประชุมทุกสัปดาห์ เพื่อควบคุมคุณภาพระดับหมวดวิชา มีการดำเนินงานตามแผน โดยให้มีการรายงานผลการดำเนินงานตามโครงการและกิจกรรมที่กำหนดไว้ในแผน และมีการประเมินผลการดำเนินงานในการบริหารหลักสูตรเป็นประจำทุกเดือน โดยคณะกรรมการบริหาร เพื่อสรุปผลงานและปัญหาการดำเนินงาน แก้ปัญหาและทบทวนผลการประเมิน เพื่อการพัฒนาอยู่เสมอ

2. เปรียบเทียบปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนพร้อมใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน เมื่อจำแนกตามสถานภาพพบว่า ในภาพรวมทุกข้อ โดยรวมมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

จากข้อค้นพบดังกล่าวอาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ถือว่าเป็นผู้ที่มีบทบาทมากที่สุดในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา โดยที่ผู้บริหารสถานศึกษานั้น เป็นผู้วางแผนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และให้บุคลากร ได้แก่ ครูผู้สอน ผู้นำชุมชน ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในส่วนประกอบของหลักสูตร เป็นผู้ประชาสัมพันธ์ สร้างความเข้าใจกับชุมชนและผู้ปกครอง เป็นผู้ประสานงานและสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และเป็นผู้ตรวจสอบหลักสูตรสถานศึกษาก่อนที่จะเสนอขออนุมัติการใช้หลักสูตรสถานศึกษาต่อประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนนั้น ๆ เป็นผู้ลงนาม ส่วนครูผู้สอนนั้นมีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดทำและนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ อย่างแท้จริง โดยจะต้องเข้าใจในหลักการวิสัยทัศน์ หลักการของหลักสูตร ความต้องการพัฒนาผู้เรียน วิธีการจัดการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผลผู้เรียน ซึ่งครูผู้สอนจะต้องศึกษารายละเอียดโดยการนำสาระมาแจกแจงเนื้อหาในแต่ละระดับชั้น เพื่อนำไปสู่การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในแต่ละสาระการเรียนรู้ (กรมวิชาการ. 2545 : 50 - 52) แต่จากการที่กระทรวงศึกษาธิการ ได้ติดตามผลการจัดทำและการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนนาร่อง โรงเรียนเครือข่ายและโรงเรียนทั่วไป พบปัญหาว่า สถานศึกษาส่วนหนึ่งกำหนดโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา ยังไม่สอดคล้องกับหลักการแนวทางการจัดการศึกษาในแต่ละช่วงชั้น โดยเฉพาะช่วงชั้นที่ 4 (ม. 4 - 6) ที่มุ่งเน้นการศึกษาเพื่อเพิ่มพูนความรู้และทักษะเฉพาะด้านที่ตอบสนองความสามารถ ความถนัด ความสนใจของผู้เรียนแต่ละคนทั้งด้านวิชาการและวิชาชีพ และจากผลการศึกษาวิเคราะห์การจัดโครงสร้างหลักสูตรของสถานศึกษาต่าง ๆ พบว่าสถานศึกษาส่วนใหญ่จัดสาระการเรียนรู้พื้นฐานทั้ง 8 กลุ่มมากเกินไปทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เพิ่มเติมค่อนข้างน้อย ด้านมาตรฐานการเรียนรู้ พบว่า มาตรฐานการเรียนรู้และมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นบางมาตรฐานใน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้มีความซ้ำซ้อน ภาษาไม่ชัดเจน บางมาตรฐานกำหนดรายละเอียดมากเกินไป และด้านการกำหนดรหัสวิชา พบว่า สถานศึกษาแต่ละแห่งได้มีการ

กำหนดระบบรหัสวิชาสำหรับรายวิชาพื้นฐานและเพิ่มเติมตามหลักสูตรสถานศึกษาหลากหลาย มีทั้งที่เหมือนกัน และแตกต่างกันไป ซึ่งทำให้ไม่สามารถสื่อสารกันได้ว่าระบบรหัสวิชาที่สถานศึกษากำหนดเป็นรายวิชาพื้นฐานหรือเพิ่มเติม โดยเฉพาะช่วงชั้นที่ 4 ซึ่งเป็นช่วงชั้นที่มีความเชื่อมโยงกับการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา ซึ่งจากสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้น ทำให้สถานศึกษาที่ถึงแม้จะมีความกระตือรือร้นในอันที่จะจัดทำและบริหารจัดการหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพ ยังต้องมีการปรับปรุงสาระบางส่วนของหลักสูตรให้มีความชัดเจนขึ้น ส่งผลให้ปัญหาการดำเนินงานเกี่ยวกับการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ฉลอง พงศ์นราทร (2542 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาปัญหาการดำเนินงานตามแนวทางปฏิรูปหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานสามัญศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่ามีการดำเนินงานตามแนวทางปฏิรูปหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ มังกร ประทุมพร (2547 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาเรื่องการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ตามทัศนะของข้าราชการครู โรงเรียนเครือข่ายการใช้หลักสูตรช่วงชั้นที่ 4 จังหวัดมหาสารคาม พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับสำนักพัฒนาการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม (2547 : 12) ที่ได้ติดตามผลการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา เขตการศึกษา 1-12 ที่พบว่าโรงเรียนนำร่องและ โรงเรียนเครือข่ายการใช้หลักสูตรสถานศึกษา พบว่ามีผลการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

3. เปรียบเทียบปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนพร้อมใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน เมื่อจำแนกตามประเภทของโรงเรียน ในภาพรวมทุกด้าน โดยรวมมีระดับปัญหาไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่ 3 การประเมินผล และสรุปผล มีระดับปัญหาแตกต่างกัน ส่วนด้านอื่น ๆ มีระดับปัญหาไม่แตกต่างกัน

จากข้อค้นพบดังกล่าวอาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนพร้อมใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ที่มีลักษณะต่างกัน จะมีสภาพความพร้อมที่ต่างกัน โดยเฉพาะในโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนที่ตั้งมานาน จะมีความพร้อมในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านบุคลากร อาคารสถานที่ งบประมาณ สิ่งอำนวยความสะดวก ซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญที่ส่งผลให้การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษามีระดับปัญหาน้อยกว่า สอดคล้องกับผลการวิจัยของวาทิต มะริรัมย์. (2549 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาสภาพการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า สัถยภาพของสถานศึกษาในการจัดทำหลักสูตรมีความแตกต่างกันตามขนาดของสถานศึกษา

และสอดคล้องกับผลการวิจัยของปฐพี มีบาง. (2551 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 พบว่าโรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหามากกว่าโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่

จากผลของการวิจัยดังกล่าวมาแล้วข้างต้น ทำให้ทราบได้ว่า ในการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนพร้อมใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จำเป็นอย่างยิ่งที่สถานศึกษาต้องจัดให้มีคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการสถานศึกษา มีการวางแผนกำหนดหลักสูตร สนับสนุนส่งเสริม ตลอดจนกำกับติดตาม ประเมินและพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของผู้เรียน ชุมชน สังคมและประเทศชาติ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเห็นว่าการที่จะให้กระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาประสบความสำเร็จนั้น หน่วยงานที่รับผิดชอบควรดำเนินการต่อไปนี้

- 1.1 จัดให้บุคลากร ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และชุมชนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง
- 1.2 มีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการในการให้ความรู้ ความเข้าใจ ศึกษาดูงาน ทั้งในเรื่อง การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การวางแผน การประมวลคุณภาพการศึกษา การจัดการเรียนรู้ การวัดประเมินผล และการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลด้วย
- 1.3 จัดหาวิทยากรผู้ที่มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญมาให้ความรู้ในเรื่อง การบริหารจัดการหลักสูตร และการวิจัยเพื่อพัฒนา
- 1.4 จัดแหล่งศึกษา ค้นคว้า เอกสาร คู่มือ ระบบข้อมูลสารสนเทศให้เป็นปัจจุบัน ทันสมัยเพื่อการศึกษา ค้นคว้า และการพัฒนาตนเองของบุคลากร
- 1.5 จัดทำแผนการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง
- 1.6 จัดให้มีแผนการปรับปรุง พัฒนากระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ที่เป็นระบบ
- 1.7 จัดให้มีการสรุปรายงานผลการดำเนินงานในรูปคณะกรรมการ เพื่อให้เกิดความชัดเจนและต่อเนื่อง โดยรายงานผลการดำเนินงานให้ชุมชน ผู้ปกครองนักเรียนมีส่วนร่วมในการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

2.1 ควรศึกษาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนพร้อมใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 เชียงคุณภาพ ระดับโรงเรียน

2.2 ควรศึกษาถึงปัญหาของการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนพร้อมใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ทั้ง 7 ด้าน ของโรงเรียนในระดับเขตพื้นที่การศึกษา

2.3 ควรศึกษาความต้องการของชุมชนที่มีต่อการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนพร้อมใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในระดับเขตพื้นที่การศึกษา

2.4 ควรศึกษาเปรียบเทียบปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนพร้อมใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาอื่น ๆ

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

บรรณานุกรม

กนกวรรณ แสนคำ. (2547). สภาพปัญหาและแนวทางแก้ปัญหการใช้หลักสูตรสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3. (ออนไลน์). แหล่งที่มา :

<http://www.202.28.18.232/dcms/browse.php>

กรมวิชาการ. (2539). การพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

..... (2544). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อักษร
เจริญทัศน์.

..... (2545). แนวทางการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์รับส่งสินค้า
และพัสดุภัณฑ์.

..... (2546). คู่มือครูประจำชั้นและครูที่ปรึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

..... (2552). แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลาง
การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตร
แห่งประเทศไทย จำกัด.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ สพฐ 293/2551 ลงวันที่ 11
กรกฎาคม 2551. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด.

..... (2552). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 . กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด.

กาญจนา วัฒนา. (2544). การวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน. ม.ป.ท. : ม.ป.พ.
อัครา.

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์. (2539). การพัฒนาหลักสูตร : หลักการและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์อัสสัมชัญ.

ฉลอง พงศ์นราทร. (2542). ปัญหาการดำเนินงานตามแนวปฏิรูปหลักสูตรและกระบวนการเรียน
การสอน ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์
กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
ถ่ายเอกสาร.

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2545). การพัฒนากระบวนการเตรียมความพร้อมในการพัฒนา
หลักสูตรสำหรับคณะกรรมการหลักสูตรของสถานศึกษา. (ออนไลน์). แหล่งที่มา :

http://www.tkc.go.th/thesis/abstract.asp?item_id=10724. 16 มกราคม 2553.

- ชำระ บั้วศรี. (2532). ทฤษฎีหลักสูตร : การออกแบบและการพัฒนา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- ธีระ รุณเจริญ. (2545). สภาพปัญหาและการบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาในประเทศไทย. กรุงเทพฯ : วิ.ที.ซี. คอมมิวนิเคชัน.
- ธวัชชัย ชัยจิรฉายากุล. (2545). หลักสูตรสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์.
- น้ำทิพย์ งามสุทธา. (2547). การศึกษาสภาพการใช้และปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนในเครือคณะภคินีพระหฤทัยของพระเยซูเจ้าแห่งกรุงเทพฯ : สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2543). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- เบญจวรรณ กี่สุขพันธ์. (2552). หลักสูตรกับการจัดการเรียนรู้ (Curriculum and Management of Learning). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- ปรุณี มีบาง. (2551). การศึกษาสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). บุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์. ถ่ายเอกสาร.
- ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. (2542). ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 2. บุรีรัมย์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์. อัดสำเนา.
- ปราณี กระทุ้มเขตต์. (2546). ปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนนาร่องและโรงเรียนเครือข่าย สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. (ออนไลน์). แหล่งที่มา : <http://www.202.28.18.232/dcm/browse.php>. 15 มกราคม 2553.
- ปราโมทย์ รินทราช. (2541). ปัญหา สาเหตุและการแก้ปัญหาในการใช้หลักสูตรของโรงเรียนมัธยมศึกษา ปี พ.ศ.2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533). สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ปริญญา วงศ์สุขสิน. (2545). ปัจจัยที่ส่งผลต่อกระบวนการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนเครือข่ายการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในจังหวัดนครราชสีมา. (ออนไลน์). แหล่งที่มา : <http://nrru.ac.th/web/grad/.../ปริญญา%20%20วงศ์สุขสิน.html>. 16 มกราคม 2553.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2543). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ : พิมพ์ดี.

- พิทักษ์ แก้วในเมฆ. (2550). ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- มังกร ประทุมพร. (2547). การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ตามทัศนะของข้าราชการครูโรงเรียนเครือข่ายการใช้หลักสูตรช่วงชั้นที่ 4 จังหวัดมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- รุ่ง แก้วแดง. (2544). ปฏิวัติการศึกษาไทย. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : มติชน.
- วาทิต มะริรัมย์. (2549). สภาพการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). บุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์. ถ่ายเอกสาร.
- วัฒนาพร ระงับทุกข์. (2545). การบริหารหลักสูตรในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย.
- วิชัย ประสิทธิ์วุฒิเวชช์. (2542). การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาต่อที่ท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : เลฟแอนคลินเพรส.
- วิวัฒน์ ผาจันทร์ดี. (2546). การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาตามทัศนะของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนเครือข่ายการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 จังหวัดหนองคาย. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วรรณิ ศิริวัฒน์. (2545). การศึกษาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษาเมืองพัทยา. (ออนไลน์). แหล่งที่มา : http://www.tkc.go.th/thesis/abstract.asp?item_id=10698. 8 มกราคม 2553.
- ศรอนงค์ สนิธิชัย. (2546). ปัญหาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนนาร่อง สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 1. (ออนไลน์). แหล่งที่มา : http://www.202.28.18.232/dcm/browse.php?option=show&browse_type=title&titleid=355. 8 มกราคม 2553.
- เสถียรพงษ์ ชินอาจ. (2549). ศึกษาปัญหาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ตามหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอโกสุมพิสัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1. (ออนไลน์). แหล่งที่มา : http://www.202.28.18.232/dcm/browse.php?option=show&browse_type=title&titleid=355. 9 มกราคม 2553.

สภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2549). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 – 2554). กรุงเทพฯ ฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี.

สมพร ทองศรี. (2546). การศึกษาสภาพและปัญหาการจัดทำหลักสูตร

สถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนครูวิชาการโรงเรียนครูผู้ปฏิบัติการสอน
ในโรงเรียนเครือข่ายการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 จังหวัด
นครราชสีมา. (ออนไลน์). แหล่งที่มา : <http://www.nrru.ac.th/web/grad/thesis/file.../สมพร%20%20ทองศรี.htm>. 8 มกราคม 2553.

สำนักพัฒนาการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมเขตการศึกษา 1. (2547). การศึกษาเปรียบเทียบระดับ
ความรู้ความเข้าใจและการปฏิบัติในการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2544 ของบุคลากรในสถานศึกษา เขตการศึกษา 1. นครปฐม : สำนักพัฒนา
การศึกษาศาสนาและวัฒนธรรมเขตการศึกษา 1. ถ่ายเอกสาร.

สำลี เก่งทอง และคนอื่น ๆ. (2547). การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของ เขตการศึกษา 5
ในโรงเรียนนาร่องและโรงเรียนเครือข่ายการใช้หลักสูตรสถานศึกษา.

สารนิพนธ์ กศม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ ฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรี
นครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

สุนีย์ ภูพันธ์. (2546). แนวคิดพื้นฐานการสร้างและการพัฒนาหลักสูตร. เชียงใหม่ : เชียงใหม่.

สุริรัตน์ คำฝอย. (2549). ปัจจัยที่สัมพันธ์กับความสามารถในการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหาร
จัดการหลักสูตรสถานศึกษาในสถานศึกษามัธยมศึกษา จังหวัดนครนายก. สารนิพนธ์
กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ ฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.

อัจฉรา จินดาพงษ์. (2540). กระบวนการนิเทศที่ส่งผลต่อการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา
ของโรงเรียนนาร่องและโรงเรียนในเครือข่ายการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2544 เขตตรวจราชการที่ 4. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา).
กรุงเทพฯ ฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. ถ่ายเอกสาร.

อัญญรัตน์ ไตรศิลป์วิศุค. (2546). ปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนนาร่อง และ
โรงเรียนเครือข่ายจังหวัดระยอง. (ออนไลน์). แหล่งที่มา : <http://www.202.28.18.232/dcm/browse.php?option=show&browse type=title&titleid=381>. 9 มกราคม 2553.

- อุไรวรรณ พวงสมบัติ. (2546). ปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนนำร่องการใช้หลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก ปีการศึกษา 2545. (ออนไลน์). แหล่งที่มา : http://www.202.28.18.232/dcm/browse.php?option=show&browse_type=title&titleid=355. 16 มกราคม 2553.
- Bekman, C. D. (1997, November). "Community Concerns and Practices : A Study of Development in Even Start Literacy Programs." **Dissertation Abstracts International**. 85 (5) : 1561-A.
- Butler, J. B. (1996). "A Process for Effective Graphic Design Curriculum Development." **Dissertation Abstracts International**. 11 (4) : 4252-A.
- Cuncha, Z. D. (1997, January). "A Case Study of Curriculum Development." **Dissertation Abstracts International**. 57 (7) : 2884-A.
- James, C.L. (2000, November). "Superintendents and School Boards Chairpersons," Perceptions on Virginia's Standards of Learning Assessment Program." **Dissertation Abstracts International** (Online). Available : DAI-A61/05 : www.yahoo.com UMI Pro Quest.
- Tawang, V. (1995, January). "Curriculum Development and Cognitive Style : Cultural Competency Ingenetic Counseling." **Dissertation Abstracts International**. 56 (6) : 2118-A.
- Taylor, B. (1996, December). "A Comparison between Selected Aspects of the National Curriculum in England and Wales and the Common Curriculum in Ontario with Particular Reference to the Science Programs in Both Systems." **Dissertation Abstracts International**. 60(4) : 2123-A.

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ ๖๘๑๑

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถ.จระ ค.ในเมือง อ.เมืองบุรีรัมย์
จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๓

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณภูวนาด บุพานวิทย์

ด้วย นางสาวสุภิญญา ภาพภาค นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนพร้อมใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ตั้งกักสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาวิทยาลัยเขต ๒ โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยาภรณ์ ศิริภานุมาศ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการใน ขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ ๖๘๑๑

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถ.จระ ต.ในเมือง อ.เมืองบุรีรัมย์
จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๓

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณสรรพศิริ เชาวชัยพัฒน์

ด้วย นางสาวสุภิญญา ภาพวาด นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนพร้อมใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาวิทยาลัยเขต ๒ โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยาภรณ์ สิริภานุมาศ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการใน ขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ คอ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ ๖๘๑๑

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถ.จระ ต.ในเมือง อ.เมืองบุรีรัมย์
จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๓

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณพัฒนา เปลี่ยนไรสง

ด้วย นางสาวสุภิญญา ภาพวาด นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนพร้อมใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาวิทยาลัยเขต ๒ โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยาภรณ์ ศิริภานุมาศ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดี จึงขอกความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการใน ขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ ๘๓๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถ.จระ ต.ในเมือง อ.เมืองบุรีรัมย์
จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๓

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือในการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านหัววัว

ด้วย นางสาวสุภิญญา ฉาพรผาด นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง ปัญหาการบริหารการจัดการหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนพร้อมใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาวิทยาลัยเขต ๒ โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยาภรณ์ สิริภานุมาศ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ในการนี้นักศึกษามีความประสงค์ในการทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัยที่จะใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริงเพื่อหาประสิทธิภาพของเครื่องมือในการวิจัย

ดังนั้นจึงขออนุญาตให้ นางสาวสุภิญญา ฉาพรผาด ใช้เครื่องมือในการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่างสำหรับกำหนดการทำงานผู้ทำการวิจัยจะประสานในรายละเอียดอีกครั้ง มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ ๘๒๗

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ถ.จระ ต.ในเมือง อ.เมือง

จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๓

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาวิทยาลัย ๒

ด้วย นางสาวสุภิญญา ฉาพรผาค นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนพร้อมใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาวิทยาลัยเขต ๒ โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยาภรณ์ ศิริภานุมาศ เป็นประธาน ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์โดยการนี้ นักศึกษามีความประสงค์เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการแจกแบบสอบถามผู้เกี่ยวข้องในการศึกษาวิจัยดังกล่าว จึงขอกความอนุเคราะห์อนุญาตให้นักศึกษาเข้าเก็บข้อมูลในหน่วยงานของท่านด้วย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐๔๔๖๑ ๑๒๒๑ คีย์ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ 04083/5384

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถม
ศึกษานูรรัมย์ เขต 2 อำเภอประโคนชัย
จังหวัดนุรรัมย์ 31140

๑๖ ธันวาคม 2553

เรื่อง ขอลความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนในสังกัด

ด้วย นางสาวสุภิญญา ฤาพรวด นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนุรรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนพร้อมใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศึกษานูรรัมย์ เขต 2 มีความประสงค์ขอลความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่องานวิจัยดังกล่าว

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศึกษานูรรัมย์ เขต 2 พิจารณาแล้วเห็นว่าการทำงานวิจัยครั้งนี้เป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษาโดยภาพรวม ขอให้ท่านให้ความสะดวกในการดำเนินงานซึ่งผู้วิจัยจะเข้าติดต่อและประสานงานด้วยตนเอง

จึงเรียนมาเพื่อทราบและดำเนินการ

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมาน แก้วมณ)

รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปฏิบัติราชการแทน
ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศึกษานูรรัมย์ เขต 2

กลุ่มอำนวยการ

กลุ่มงานบริหารทั่วไป

โทร. 0 4467 1094

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

ปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนพร้อมใช้

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุขมนตรี เขต 2

ผู้วิจัย

นางสาวสุภิญญา ฉาพรผาด

ผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน

ในโรงเรียนพร้อมใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุขมนตรี เขต 2

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ศึกษาปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนพร้อมใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุริรัมย์ เขต 2

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิดแสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนพร้อมใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุริรัมย์ เขต 2

2. แบบสอบถามฉบับนี้เป็นแบบสอบถามเพื่อศึกษาปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนพร้อมใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุริรัมย์ เขต 2

3. แบบสอบถามฉบับนี้ใช้สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยเท่านั้น ไม่มีผลกระทบต่อการทำงาน และสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามแต่อย่างใด เพราะการวิเคราะห์ข้อมูลจะสรุปผลในภาพรวม แต่จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนพร้อมใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุริรัมย์ เขต 2

4. ก่อนตอบแบบสอบถาม โปรดทำความเข้าใจคำชี้แจงแต่ละตอน และเมื่อตอบแบบสอบถามเสร็จแล้ว กรุณาตรวจสอบความสมบูรณ์อีกครั้ง เพราะแบบสอบถามที่ตอบครบทุกข้อเท่านั้น จึงจะเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์และใช้ในการวิจัย

ตอนที่ 1

แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง

โปรดทำเครื่องหมาย $\checkmark$ ลงใน ( ) หน้าข้อความให้ตรงกับสภาพความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่านมากที่สุด

1. สถานภาพการดำรงตำแหน่ง

- ( ) ผู้บริหารสถานศึกษา
- ( ) ครูผู้สอน

2. ประเภทของโรงเรียนที่ท่านปฏิบัติงาน

- ( ) โรงเรียนประถมศึกษา
- ( ) โรงเรียนขยายโอกาส
- ( ) โรงเรียนมัธยมศึกษา

ตอนที่ 2

ศึกษาปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนพร้อมใช้

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุริรัมย์ เขต 2

คำชี้แจง

โปรดพิจารณาปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนของท่าน แล้วทำเครื่องหมาย $\checkmark$ ลงในช่องให้ตรงกับความคิดเห็น ดังนี้

5	หมายถึง	มีปัญหามากที่สุด
4	หมายถึง	มีปัญหามาก
3	หมายถึง	มีปัญหปานกลาง
2	หมายถึง	มีปัญหาน้อย
1	หมายถึง	มีปัญหาน้อยที่สุด

ตัวอย่างแบบสอบถาม

ข้อ	ปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ในโรงเรียน	ระดับของปัญหา					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
0	โรงเรียนมีการวิเคราะห์คำอธิบายรายวิชาก่อนการจัดทำหลักสูตร สถานศึกษา			$\checkmark$			

คำอธิบาย จากข้อความในข้อ 0 ผู้ตอบแบบสอบถามใส่เครื่องหมาย $\checkmark$ ลงในช่องหมายเลข 3 แสดงว่า มีปัญหาในการวิเคราะห์คำอธิบายรายวิชาก่อนการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนอยู่ในระดับ 3 คือ ปานกลาง

ข้อ	ปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ในโรงเรียน	ระดับของ ปัญหา					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา							
ด้านการเตรียมความพร้อม							
1	โรงเรียนจัดทำแผนงาน การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ						
2	โรงเรียนกำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา						
3	โรงเรียนสำรวจและศึกษาข้อมูลพื้นฐานของท้องถิ่นเพื่อนำมา กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์ของโรงเรียน						
4	บุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์						
5	ชุมชน ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์						
6	วิสัยทัศน์ของหลักสูตรสถานศึกษา สอดคล้องความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น						
7	โรงเรียนมีการสำรวจและจัดทำแหล่งเรียนรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่นไว้อย่างเป็นระบบ						
ด้านการวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร							
8	บุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนออกแบบการเรียนการสอน						
9	โรงเรียนจัดแหล่งเรียนรู้ใน โรงเรียนและชุมชน						
10	โรงเรียนมีการวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษา						
11	โรงเรียนจัดอบรมสัมมนาเกี่ยวกับการออกแบบการเรียนการสอน						
12	โรงเรียนจัดหาวัสดุอุปกรณ์เพื่ออำนวยความสะดวกในการออกแบบการเรียนการสอน						
13	โรงเรียนอบรมสัมมนาการพัฒนาสื่อการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง						
14	โรงเรียนประชาสัมพันธ์หลักสูตรและการใช้หลักสูตรสถานศึกษา						

ข้อ	ปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ในโรงเรียน	ระดับของ ปัญหา					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา							
ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา							
15	บุคลากรในโรงเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสาระการเรียนรู้ตามระดับชั้นของหลักสูตร						
16	โรงเรียนจัดอบรมสัมมนาเกี่ยวกับการจัดทำสาระการเรียนรู้						
17	ชุมชน ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดทำสาระการเรียนรู้ที่สนองต่อความต้องการ						
18	โรงเรียนกำหนดจุดหมายของหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น						
19	โรงเรียนปรับรายละเอียดเนื้อหาสาระของหลักสูตรสถานศึกษาที่เป็นเรื่องเกี่ยวกับท้องถิ่น						
20	โรงเรียนจัดทำเอกสารหลักสูตรที่มีความหลากหลาย						
21	บุคลากรในโรงเรียนมีความรู้ความเข้าใจขั้นตอนขอบข่ายในการออกแบบการจัดการเรียนรู้						
22	โรงเรียนจัดทำคำอธิบายรายวิชาในกลุ่มสาระการเรียนรู้						
ด้านการดำเนินการบริหารหลักสูตร							
23	โรงเรียนแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ						
24	โรงเรียนนำหลักการบริหารมาใช้ในการดำเนินการบริหารหลักสูตร						
25	โรงเรียนจัดทำแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ						
26	โรงเรียนจัดทำแผนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่น						
27	โรงเรียนส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง						
28	โรงเรียนจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการหลายกลุ่มสาระการเรียนรู้						
29	โรงเรียนส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา						

ข้อ	ปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ในโรงเรียน	ระดับของ ปัญหา					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
ขั้นตอนที่ 3 การประเมินผล และสรุปผล							
ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตามประเมินผล							
30	โรงเรียนนิเทศการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง						
31	โรงเรียนติดตาม ประเมินผล การใช้หลักสูตรสถานศึกษา อย่างต่อเนื่อง						
32	บุคลากรของโรงเรียนจัดทำเพิ่มสะสมงานการจัดทำหลักสูตร สถานศึกษาอย่างเป็นระบบ						
33	โรงเรียนพัฒนาผลงานของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง						
34	โรงเรียนให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการประเมินผลการจัดทำหลักสูตร สถานศึกษา						
35	โรงเรียนนิเทศเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา อย่างสม่ำเสมอ						
36	โรงเรียนสำรวจความพึงพอใจของชุมชนต่อการใช้หลักสูตร						
ด้านการสรุปผลการดำเนินงาน							
37	โรงเรียนสรุปผลการดำเนินงานจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเสนอ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง						
38	โรงเรียนได้ดำเนินการจัดทำเอกสารของหลักสูตรเผยแพร่ แก่ชุมชนและผู้ปกครอง						
39	บุคลากรในโรงเรียนมีความพึงพอใจในการจัดทำหลักสูตร สถานศึกษา						
40	ชุมชน ผู้ปกครองมีความพึงพอใจในการจัดทำหลักสูตร สถานศึกษา						
41	ผู้เรียนมีความพึงพอใจในหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน						
42	วิสัยทัศน์ของสถานศึกษาสอดคล้องกับมาตรฐานการประกัน คุณภาพด้านผู้เรียน						
43	พันธกิจของสถานศึกษาสอดคล้องกับมาตรฐานการประกัน คุณภาพด้านกระบวนการ						

ข้อ	ปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ในโรงเรียน	ระดับของ ปัญหา					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
ด้านการปรับปรุงพัฒนา							
44	โรงเรียนปรับปรุงพัฒนาระบบแผนงาน การจัดทำหลักสูตร สถานศึกษาอยู่เสมอ						
45	โรงเรียนปรับปรุงพัฒนาระบวนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา อย่างต่อเนื่อง						
46	โรงเรียนพัฒนาบุคลากรด้านการวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร						
47	โรงเรียนปรับปรุงพัฒนาระบวนการวิจัยในชั้นเรียนอย่างต่อเนื่อง						
48	โรงเรียนปรับปรุงพัฒนาวิธีการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล อย่างต่อเนื่อง						
49	โรงเรียนนำกระบวนการบริหารมาปรับปรุงพัฒนาการจัดทำ หลักสูตรสถานศึกษา						
50	โรงเรียนจัดให้มีการประเมินคุณภาพของสถานศึกษาในการจัดทำ หลักสูตรสถานศึกษา						

ตอนที่ 3

คำชี้แจง

โปรดพิจารณาปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนของท่าน แล้วกรอกข้อความลงในช่องว่างให้ตรงกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุด

1. โรงเรียนของท่านมีการเตรียมความพร้อมในการดำเนินการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาอย่างไร และมีปัญหาอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

2. โรงเรียนของท่านมีการวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษาอย่างไร และมีปัญหาอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

3. โรงเรียนของท่านมีการดำเนินการการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาอย่างไรและมีปัญหาอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

4. โรงเรียนของท่านมีการนำหลักการบริหาร มาใช้ในการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาอย่างไร และมีปัญหาอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

5. โรงเรียนของท่านมีการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา อย่างไร และมีปัญหาอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

6. โรงเรียนของท่านได้ดำเนินการสรุปผลการดำเนินงานการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาเสนอหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างไร และมีปัญหาอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

7. หลังจากมีการใช้หลักสูตรสถานศึกษาแล้ว โรงเรียนของท่านมีแผนดำเนินการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาอย่างไร และมีปัญหาอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ .....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

“ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง”

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก ค

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

Reliability

***** Method 1 (space saver) will be used for this analysis *****

-

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Reliability Coefficients

N of Cases = 30.0

N of Items = 50

Alpha = .9745

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
Buriram Rajabhat University

184496

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นางสาวสุกัญญา ฉาพรผาด

วัน เดือน ปีเกิด วันที่ 2 สิงหาคม พ.ศ. 2513

สถานที่เกิด อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์

สถานที่อยู่ปัจจุบัน 147 หมู่ 8 ตำบลกันทรารมย์ อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ 31160
โทร. 08-9846-2374

ตำแหน่งหน้าที่การงาน ครู อันดับ คศ.3

สถานที่ทำงาน โรงเรียนกระสังพิทยาคม ตำบลกระสัง อำเภอกระสัง
จังหวัดบุรีรัมย์

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2526 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านหนองขอน
อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์

พ.ศ. 2529 ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนกระสังพิทยาคม
อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์

พ.ศ. 2532 ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนบุรีรัมย์พิทยาคม
อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

พ.ศ. 2536 วิทยาศาสตร์บัณฑิต (วท.บ.) วิชาเอกชีววิทยา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม

พ.ศ. 2545 ประกาศนียบัตรวิชาชีพครู (ปวค.)
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี

พ.ศ. 2551 ประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

พ.ศ. 2554 ครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) สาขาการบริหาร-
การศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ อำเภอเมือง
จังหวัดบุรีรัมย์